

13/2000 FORU LEGE OROKORRA, abenduaren 14koa, Tributuei buruzkoa.

NAFARROAKO GOBERNUKO LEHENDAKARI NAIZEN HONEK

Aditzera ematen dut Nafarroako Parlamentuak honako hau onetsi duela:

TRIBUTUEI BURUZKO FORU LEGE OROKORRA

I

Aurrekariak eta oinarriak

Tributuei buruzko Foru Lege Orokorrak Nafarroako oinarrizko araua izan behar du Tributuen ordenamenduan, funtsezko zubia baita zergadunen eta Foru Komunitatearen Zerga Administrazioaren artean. Honako alderdi garrantzi handiko hauek arautzen ditu: zergagaiaren definizioa, tributuen sailkapena, tributu gaietako lege-haustek eta zehapenak eta tributuak aplikatzeko prozedurek oin hartuko duten printzipioak, hau da, kudeaketa, ikuskatzea eta diru bilketa. Deskribatzen ere ditu tributu egintzak errebisatzeko bide ekonomiko-administratiboaren lerro nagusiak.

Nafarroako Foru Eraentza Birrezarri eta Hobetzeari buruzko 13/1982 Lege Organikoaren 45.2 artikulua ezartzen du ezen "Nafarroak baduela eskumena bere tributu erregimena mantendu, ezarri eta arautzeko, kasuko Hitzarmen Ekonomikoan agintzen dena ezertan galarazi gabe."

Lege testu horrek aipatzen du Foru Komunitateak baduela ahalmena "bere tributu erregimena" ezartzeko. Hortaz, Nafarroak tributu desberdinak erregulatzeko botere konkretu batzuk ez ezik, bere tributu erregimena mantendu eta arautzeko eskumena ere badu, eta bai tributuentzako ordenamendu juridiko propioa ere, batasun eta sistema bat izateko moduan, autointegratzeko gaitasuna eta osotasunerako joera duena. Alta, Nafarroako zerga autonomia hori Estatuaren sistemarekin bateratu behar da eta hartarako hain zuzen Hitzarmen Ekonomikoa dago. Hau da, Foru Komunitateko zerga autonomia ez dator hitzarmen Ekonomikotik; bera du erabide.

Foru Lege honek hutsune larri bat betetzen du Foru Komunitateko arau sisteman, harridura sortzeko modukoa baita tributuei buruzko ordenamendu juridiko batek bere giltzarria falta izatea, bere harkantioa, bi ezaugarriok izan behar bailituzke Tributuentzako Lege Orokor batek.

Egia da Konstituzioaren 149.3 artikulua heldu dela falta nabarmen horren aringarri, zeinak baitio "Estatuaren zuzenbidea, beti ere, autonomi erkidegoen zuzenbide-hutsuneen betegarri izanen da." Hala ere, izaera horrek gatazkabide asko eta handiak eman ditu, zeren nahiz eta Nafarroako Foru Eraentza Birrezarri eta Hobetzeari buruzko 13/1982 Lege Organikoaren 40.3 artikulua azpimarratzen duen Nafarroak bere zuzenbiderik ez duen tokian Estatuaren zuzenbidea izanen dela betegarri, betegarritasun hori ez da hain automatikoa, Nafarroako tributu-ordenamendua ez baita arau-pilatze hutsa, erregimen juridikoa baizik, eta Estatuaren arauetara jo baino lehen, arau-integrazio batera jo behar baita.

Bestetik, Administrazio Publikoen Araubide Juridikoari eta Guztiendako Administrazio Prozedurari buruzko azaroaren 26ko 30/1992 Legeak herritarren oinarrizko eskubideak osorik beretzen ditu,

zeinak otsailaren 26ko Zergadunen Eskubide eta Bermeei buruzko 1/1998 Legearen bidez sartu baitira Estatuaren tributu ordenamenduan.

Bi arauok promulgatzea aurrerapauso nabarmena da Zerga Administrazioaren eta zergadunen arteko oreka bat lortu beharrezko bidean, segurtasun juridikoa handitzen baitu eta zerga eginkizunak betetzea errazten.

Gauzak horrela, foru lege honen bidez formalki erantsi nahi zaizkio Nafarroako ordenamendu juridikoari zergadunen eskubide berme horiek guztiak, halatan non Nafarroako zergadunek gutxienez Estatukoek duten babes maila bera izanen duten.

Hartarako, foru lege honetan bateratu nahi izan dira Nafarroako tributu sistemaren alderdi orokorrak, eta haiekin batera bai eta tributudunen eskubide eta berme oinarrizkoak, lege testu bakar batek segurtasun juridiko handiagoa ematen baitu eta aplikatzea errazagotzen.

Hitzarmen Ekonomikoaren 7. artikuluko 1. idatz-zatiak ezartzen du Foru Komunitateak tributu Lege Orokorreko terminologia eta kontzeptuen arabera moldatuko duela bere tributu araudia.

Ildo horretatik, otsailaren 26ko Zergadunen Eskubide eta Bermeei buruzko 1/1998 Legearen 1.1. artikulua aditzera ematen du "lege honek arautzen dituela zergadunek dituzten eskubide-berme oinarrizkoak tributu administrazioekiko harremanetan, eta haiei guztiei aplikatuko zaiela".

Aurreko gogoetak eginik, bada, eta arauaren beharra frogaturik, aipatu behar da foru lege honi zer ondorio berritzaile eta bizkortzaile eman nahi zaizkion. Izan ere, tributuei buruzko Foru Lege Orokorra Nafarroan tributua aplikatzeko ardatz izanen da, eta tributu prozedurak errotik berritzatzeko abiapuntu. Horrek zergadunaren segurtasun juridikoa handitu eta tributu administrazioari jardunbideak gaurkotuko ditu teknologia berrietara moldatuz. Ildo horretatik, garatu egingen da Administrazio Publikoen Araubide Juridikoari eta Guztiendako Administrazio Prozedurari buruzko azaroaren 26ko 30/1992 Legearen 45. artikulua, arautzen baitu baliabide informatiko eta telematikoa nola bereganatu zergadunei Nafarroako Zerga Administrazioarekiko harremanak errazteko.

Esan dezagun denboraren joanak, batetik, eta Estatuaren arauetan izan diren aldaketa larriek, bestetik, nolabait ere zaharkitu egin dutela Nafarroako tributu araudiak tributuen aplikazioaz agintzen duena, eta horrek berekin dakar aplikazio horrek operatibitatea eta efikazia galtzea.

Foru Lege honekin errotik erreformatu nahi da Foru Komunitateko tributuen kudeaketa. Horretarako ezinbesteko aldaketak egin beharko dira zerga ikuskapeneko prozedura arauetan eta bai Nafarroako bide ekonomiko-administratiboan ere. Beharrezkoa izanen ere da marko berria itxuratzea tributu zehapenak ezartzeko eta hainbat testu banandutan dauden diru biltze arauak multzotu eta sistematizatzea.

Ildo horretatik, hasi beharko da aztertzen, halaber, zer ondorio izanen dituen tributuen kudeaketarekin lotura duten beste zenbait figura abiarazteak edo erreformatzeak, hala nola entzunaldiko tramitearen prozedura mugatzea, konprobazio laburtua, tributuen gaineko kontsulta, zuzenez kontrako diru sarrerak itzultzea, autolikidazioen inpugnazioa, tributu atxikipen eta egozpen egintzak errebisatzea, tributu zor bat betearaztea eteteko aurkezten diren berme-kostuen itzultzea eta abar.

Hartarako, foru lege honek 2001eko apirilaren 1 arte ez du indarrik hartuko, aukera izateko Parlamentuan tramitatzen ari den artean eta vacatio legis delako aldi behar bezala gogo eman ahal izateko zer aldaketa behar diren antolamenduan eta araudian, eta bai aldi berean "Administrazioko bideak" premia berrioi erantzuteko moduan jarri.

Egia bada ere arau honek gehiengo baten borondate politikoa duela abiaburu, ez da ahaztu behar, bestetik, izaera teknikoa duela, esan nahi baita garatzen dituela Nafarroako tributu sistemaren oinarrizko printzipioak. Halaber, behar adinako malgutasuna ere eman nahi zaio gero batean tributu bakoitzaren legeetan izaten diren aldaketek gehiegi ez eragiteko. Izan ere, tributu bakoitzeko araudiaren eta Tributuei buruzko Foru Lege Orokorren arteko harreman orekatua izan behar du gobernabide Nafarroako Foru Komunitatearen tributu egiturak.

Foru Lege hau itxuratzeko, azken hilabeteetan gogoeta eta eztabaida ugari izan dira. Bertan, bai Nafarroako tributu administrazioko teknikariek nola Nafarroako Unibertsitate Publikoko Finantza eta Zerga Zuzenbidearen Departamentuek hartu dute parte. Iritzia eskatu ere zaie Nafarroako zerga ogasuneko administrazio unitateei, eta bai Idazkaritza Teknikoari, eta Zerga Gaietako txosten eta Ebazpenak emateko Erakundeari. Iritzi truke handia izan ere da beste tributu Administrazio batzuekin.

Foru Legeak honako egitura du: lau titulu, 159 artikulua, zazpi xedapen gehigarri, xedapen indargabetzaile bat eta bi azken xedapen.

Aski foru lege luzea delarik, titulu, kapitulu eta ataletan banatu da, erabilera errazagokoa izan dadin. Bestalde, zehazki arautu nahi izan ditugu hainbat gai, eta horrek, Foru Legearen testua luzatu egiten badu ere, tributudunen segurtasun juridikoa handitu ere egiten du.

II

Tributu ordenamenduaren eta haren aplikazioaren printzipio orokorrak

I. tituluak Nafarroako tributu ordenamenduaren oinarrizko printzipioei buruzko arauak garatzen ditu, bere barnean tributudunen eskubide orokorrak ere bilduz.

Foru Legeak Foru Komunitateko tributu sistemaren erregimen juridikoaren oinarrizko printzipioak garatzen ditu. Kontuan harturik toki entitateak autonomoak direla eta Nafarroako Toki Ogasunei buruzko martxoaren 10eko 2/1995 Foru Legeak Tributuei buruzko Lege Orokor baten gai oinarrizko gehientsuenak jorratzen dituela, hala nola kudeaketarako prozedura, tributu likidazioak, diru bilketa, hausteak eta zehapenak eta abar, ontzat eman da gauzak bere horretan uztea. Ildo horretatik, foru legearen 1.2 artikulua aditzera ematen du foru lege honetako aginduak Nafarroako Toki Entitateen tributuei ere aplikatuko zaizkiela, haien araudi berariazkoak besterik agintzen ez duen guztian.

Tributu gaietako erregelamendu ahalmena Nafarroako Gobernuari dagokio, eta Ekonomi eta Ogasun kontseilariak zilegi du ahalmen hori lege eta erregelamendu arauak betearazi eta aplikatzeko erabiltzea. Tributuen kudeaketa Ekonomi eta Ogasun Departamentuari dagokio.

9. artikulua deskribatzen du tributudunak zer eskubide orokor dituen eta eskubide horiek gero banaka garatzen dira gainerako artikuluetan. Hona aipagarrienak: errekerimendu egin beharrik ez izatea zuzenez kontrako diru sarrerak itzultzea eta dirua ofizioz eta berandutza interesak pagatuz

itzultzea lortzeko; tributu egintzak etenarazteko aurkeztu bermeen kostua kobratzeko eskubidea, egintza horiek bidegabekotzat deklaratzeko direnean, entzunaldi tramitean mintzatzeko eskubidea, erosi edo eskualdatu beharreko ondasun higiezinaren balioei buruzko informazioa jasotzeko eskubidea, konprobazio eta ikertze egintzen izaerari eta irisbideari buruzko informazioa jasotzeko eskubidea, prozeduren tramitazioa zertan den jakiteko eskubidea, Administrazioaren eginbeharra ekitaldi bakoitzaren lehen hiruhilekoan aurreko urtean aldatu diren Lege eta Foru Dekretuen testua argitaratzeko, Administrazioaren informazioa emateko obligazioa administrazio irizpideen gainean, kontsulta aipagarrienen gainean eta Zerga Gaietako txosten eta Ebazpenak emateko Erakundearen ebazpenetatik interes handiena dutenen gainean.

Foru Legeak "tributudun" terminoa sartzen du 9.3. artikuluan; haren barnean sartzen dira subjektu pasiboak, erantzuleak, oinordekoak, ordezkariak, tributu administrazioari informazioa emateko edo lagun egiteko obligazioa dutenak eta tributu prozedura batean interesatu edo alderdi izaera duen beste edozein pertsona.

II. titulua tributu arauen gainean ari da eta bi kapitulu ditu: lehenbizikoari Printzipio Orokorrak deritza, eta bigarrenak arauen aplikazioa hartzen du aintzat.

I. kapituluak lau alderdi ardurazko arautzen ditu: Nafarroako tributu zuzenbidearen iturriak zein diren, zer gai arautu behar dituen foru lege honek, Nafarroako araudia eta Estatuarena nola ezkondu, eta nola tributuei buruzko arauak ematen dituzten foru lege eta Erregelamenduek hala eman behar duten aditzera beren tituluan eta kasuko artikuluen errubrikan.

II. kapituluak tributu arauak non noiz aplikatu behar diren finkatzen du, eta bai nola interpretatu behar diren ere.

III

Tributuak

III. tituluak honako alderdiak jorratzen ditu denak ere garrantzi handikoak: tributuen sailkapena, zergagaita, tributudunak, tributu zorra eta hausteak eta zehapenak. Sei kapitulu ditu.

Haietako lehenbizikoak tributuak sailkatzen ditu: zergak, tasak eta kontribuzio bereziak.

II. kapituluak zergagaiak ari da eta honela definitzen du: foru legeak tributu bakoitza itxuratzeko finkatzen duen kasu juridikoa, gertatzean tributu emateko obligazioa sortzen duena.

Legeak egitez definitzen duen kasuaren izaera juridikoaren arabera eskatuko da tributua, interpretazio funtzional edo ekonomikoa defendatzen duten teoretatik urrunduz.

III. kapituluak arautzen du tributudunak nor diren, foru legearen 9.3 artikulua agintzen duenarekin bat.

Kapitulu honek bost atal ditu. 1. atalak subjektu pasiboak hartzen ditu aintzat, haien barnean zergadunak, ordezkariak, atxikitzaileak eta konturako sarrerak egin behar dituztenak daudela.

2. atalak arautzen du erantzuleen erregimen juridikoa; 3.ak oinordekoak eta eskuratzailak hartzen ditu aintzat.

4. atalak arautzen ditu jarduteko gaitasuna eta ordezkariak. 5. atalak arautzen du helbide fiskalaren erregulazioa.

Titulu honetako IV. kapituluak zerga-gaiak ari da eta hiru atal ditu.

1. atalak oinarria finkatzeko sistemak hartzen ditu aintzat; tributu bakoitzarentzat bere foru legeak finkatuko ditu. Estimazio zuzenakoa, objektibokoa eta zeharbidekoa izan daitezke.

Kapitulu horretako 2. atala balioen konprobazioak ari da eta bi artikulua ditu, haietako bat balioak konprobatzeko balibideen gainekoa eta bestea alde aurreko balorazio hitzarmenen gainekoa.

3. atalak likidazio oinarria definitzen du: zerga oinarriari tributu bakoitzaren foru legeak ezartzen dituen kenketak egin ondoko emaitza.

III. tituluko V. kapituluak tributu zorraz ari da eta bost atal ditu.

1. atalak honako kontzeptuak arautzen ditu: karga tasa, kuota eta tributu zorra.

Karga tasak, proportzionalak izan nahiz progresiboak, likidazio oinarriari aplikatuko zaizkio kuota finkatzeko.

Tributu zorraren osagaiak dira kuota, konturako paguak nahiz pagu zatikatuak, atxikitako dirutzak edo konturako sarrerengatik atxiki behar direnak.

Zilegi izanen da, halaber, tributu zorraren osagai izatea legez eska daitezkeen errekaruak; haien arteko aipagarrienak dira epe kanpo errekerimendurik gabe egindako aitorpenetatik heldu direnak, eta bai berandutza interesa ere, premiamendu errekarua eta diruzko zehapenak.

Berandutza interesa kalkulatzeko, diruaren legeko interesa hartu eta ehuneko 25 erantsiko zaio, foru lege batek besterik agintzen ez badu.

2. atala tributu zorraren pagamenduak ari da. Zilegi izanen da dirutan nahiz efektu tinbredunez pagatzea. Zilegi izanen ere da Espainiako Ondare Historikoko ondasunak entregatuz pagatzea edo honetarako propio Nafarroako Gobernuak interes sozial edo kulturekotasun deklaratu dituen edo Foru Komunitatearentzat bereziki interesgarritzat jotzen diren beste ondasunak entregatuz.

3. atala preskripzioak ari da eta preskripzioaren epea, kontatzeko modua, etendura eta ofiziozko aplikazioa zehazten ditu.

Lau urtetan finkatzen da tributu zorra zehazteko preskripzio epea, likidatutako tributu zorra pagatzea exigitzeko, zehapenak ezartzeko eta zuzenez kontrako diru sarrerak berreskuratzeko eskubidea izateko.

4. atalak aurreikusten du tributu zorrak iraungitzeko, izanen direla beste modu batzuk, haien artean konpentsazioa, tributu zorren barkamena eta kaudimengabezia frogatua.

5. atalean arautzen diren bermeak kredituen lehentasunari dagozkie, legeko hipoteka isilbidezkoa deritzana eta gordetze eskubidea.

III. tituluko VI. kapitulua tributu hauste eta zehapenez ari da. Bi atal ditu, hurrenez hurren hausteen eta zehapenen gainekoak.

Ezin gehiagoko ardura duen gaia da iruzurraren kontrako borrokan eta lege honetan aldaketa handia hartzen du Foru Komunitatean gaur indar duen araudiaren alderako.

Foru legeak honako printzipioak egiten ditu bere, besteak beste: legalitatea, tipizitatea, erruduntasuna edo erantzukizuna, zehagarritasuna, preskripzioa eta araurik mesedegarrienaren atzera-eragina. Honen asmoa da tributu zehapenei buruzko zuzenbidea hurbiltzea Zuzenbide Penala gobernatzen duten oinarritzko printzipioetara. Ildo horretatik aipatzen da arau-hauslearen halabeharrezko erruduntasuna eta erantzukizun objektiboa baztertzen da.

Tributu gaietako arau-haustearen kontzeptua 66. artikuluan arautzen da: "Foru Legeetan tipifikatzen eta zehatzen diren egintzak eta egintza-ezak dira tributu gaietako arau hauste eta zehapen. Tributu gaietako arau hausteak zehatzekoak dira utzikeria hutsezkoak badira ere. Zergadunen jokaera berez on beharrezkoa dela suposatzen da."

Arau-hauste bakun deritzenak formazko eginbeharren urratzeak dira, ez baitute berekin ekartzen diru sarrerak gutxitzea, zeina baita arau-hauste larrien ezaugarria. Gainera ez-betetze horiek arau-hauste bakuntzat sailkatu ahal izateko, ez da erabili behar zehapena graduatzeko irizpidetzat.

Zehapen larriak bost ataletan biltzen dira:

-Borondatez pagatzeko aldiak ez sartzea tributu zor osoa edo haren parte bat, non eta foru lege proiektuko 52. artikulua arabera egiten ez den (hau da, non eta epe kanpoko eta aurretiazko errekerimendurik gabeko diru sarrera bat egiten ez den) edo premiamenduzko errekerimendua aplikatzea bidezkoa den.

-Ez aurkeztea, epe kanpo eta aurretiaz errekerimendu eginik aurkeztea edo osagabe edo oker aurkeztea tributu administrazioak autolikidazio prozeduraz eskatzen ez diren tributuen likidazioa egin ahal izateko behar dituen aitorpenak edo dokumentuak.

-Zuzenez kontra onura fiskalak, salbuespenak, desgrabazioak edo itzultzeak lortu edo izatea.

-Bide denaz kontra partida positibo edo negatiboak edo zerga kredituak finkatzea, gero bateko aitorpenetako, norbereetako nahiz besterenetako, oinarrian edo kuotan kendu nahiz konpentsatu beharrekoak.

-Gardentasun fiskalaren araubideko entitateek errealtatearekin bat ez datozen zerga oinarriak finkatzea edo sozioei egotzi beharreko kopuruak deklaratzeko.

Kapitulu honetako 2. atala tributu zehapenez ari da eta zehapen horien sailkapen bat du hasiera, diruzkoak eta ez diruzkoak bereizten dituela:

-Diruzko isun finkoa nahiz proportzionala. Sartu behar eta sartu ez diren kopuruei aplikatuko zaie edo zuzenez kontra izandako onura edo itzulien zenbatekoari.

-Bost urtetarainoko epean galtzea laguntza publikoak jasotzeko aukera eta onura fiskalak izateko eskubidea.

-Bost urtetarainoko epean debeku izatea Foru Komunitatearen Administrazioarekin edo beste inolako erakunde publikorekin kontratuak egitea.

-Urtebeterainoko epean etetea lanbide ofizialetako eta kargu nahiz enplegu publikoetan aritzea.

Zehapen prozeduraz den bezainbatean, 70. artikulua jasotzen ditu oinarrizko alderdiak. Arau-hauslearen tributu egoera ikertzeko eratu dena ez beste espediente bat tramitatu beharko da, eta arau-hausleak entzunaldirako eskubidea izanen du. Espedientea ebazteko luzeeneko epea sei hilekoa izanen da eta zilegi izanen da zehapena ezartzeko egintzaren kontra erreklamazio apartekoa jartzea. Zehapenak betearaztea besterik gabe etenik geratuko da, bermea aportatu beharrik gabe, kasurako errekurtsioa aurkeztean eta ez da zilegi izanen betearaztea administrazio bidean irmotzen diren arte.

Arau-hauste bakunen zehapen tipologiari dagokionez, kasu orokor bat hartu behar da abiaburu, zeren bete ez dena formazko eginbehar bat delarik, arau-hauste bakoitzak isun finko bat izanen du zehapentzat, duen larritasunaren arabera, nahiz eta batzuetan gehieneko muga batzuk ezartzen diren. Foru legeak xehero azaltzen ditu zehapenak.

Arau-hauste larriek diruzko isun bat izanen dute zehapen, sartu ez diren kopuruen edo zuzenez kontra izandako onuren arabera.

IV

Tributuen kudeaketa

Titulu honen helburua da tributuen kudeaketa erregulatzea eta zazpi kapitulutik banaturik dago.

I. kapituluak xedapen orokorrak jasotzen ditu eta hasieran espreski ebazteko obligazioaz eta tributu egintzen arazoiez ari da.

Ondoren, foru legeak hainbat eskubide arautzen ditu tributudunaren jarrera sendotzen dutenak, eta bai kudeaketa prozeduran duen partehartzea, adiera zabalean:

-Prozeduraren tramitazioa zertan den jakiteko eskubidea eta espedientea osatzen duten dokumentuen kopia erdiesteko eskubidea, kasu tasatuetan izan ezik. :p-Tributuak kudeatzeko prozedurak tramitatzen ari diren langileak nor diren jakiteko eskubidea.

-Berak aurkeztu dituen aitopenen ziurtagiriak edo bertako alderdi jakin baten gainekoak erdiesteko eskubidea.

-Kasurako den araudiak eskatu gabeko dokumenturik ez aurkezteko eskubidea, eta bai lehendik aurkeztu duen eta kasuaz arduratzen den Administrazioak bere esku duen dokumenturik ez aurkezteko eskubidea.

-Administrazioaren egintzak tributudunarentzat erraz-arinenak izateko moduan egin daitezen eskubidea, horrek ez badie kalterik egiten tributu eginbeharrak betetzeari.

-Kudeaketa prozedura guztietan entzunaldia izateko eskubidea salbu eta prozeduran ez bada jasotzen ez eta kontutan hartzen interesatuak aurkezten dituzenez beste alegazio eta probarik.

II. kapituluak tributudunari informazioa eta laguntza eman beharraren gaineko alderdiak jasotzen ditu.

III. kapitulua tributua kudeatzeko prozeduraz ari da eta hiru atal ditu. Haietako lehenbizikoak prozedura hasteko bideak jorratzen ditu eta bitara biltzen: tributudunaren aitortpenaz edo tributudunaren autolikidazioaz, batetik, eta administrazio erakundeen konprobatze eta ikertze lanaz, bestetik.

2. atala konprobazioaz eta ikerketaz ari da. Lan hori egiteko aztertu egingen dira dokumentuak, liburuak, fakturak, frogagiriak eta kontabilitateko idazpenak eta bai zer ere beste aurrekari beharko baita tributua finkatzeko.

III. kapitulu honetako 3. atala frogaz ari da eta printzipio orokortzat ezartzen du ezen inork bere eskubidea baliatzen badu, frogatu beharko dituela eskubide horren oinarri diren gertaerak, eta hartarako honako frogabideen eta frogak baloratzeko bideen gaineko arauak aplikatuko dira: Nafarroako Zuzenbide Zibilaren Bildumakoak, Kode Zibilekoak eta Auziperatze Zibilari buruzko Legekoak.

IV. kapituluak tributua likidazioak arautzen ditu eta behin-behineko eta behin betikotzat sailkatzen.

V. kapitulua tributuen bilketaz ari da. Gai horretan begiratu egiten da gaurko itxurapena: hau da, bereizi egiten da borondatezko aldiaren pagatzen den edo betearazteko aldiaren pagatzen den tributua. Borondatezko aldiko pagamendua foru legeko 52. artikulua arautzen du, eta 116.3 artikulua ezartzen du noiz hasiko den betearazte aldia.

Lehenbizi, aipatzen ditu Ikuskaritzaren eginkizunak: zergagaien ikerketa, zerga oinarrien integrazio behin betikoa, estimazio zuzeneko, objektibo nahiz zeharbidekoaren bidez, eta pertsona nahiz erakundeen gaineko ikertze ekintzak egitea. Berririk, ordea, beste zerbait du legeak: hemendik aurrera Ikuskaritzak zilegi izanen du konprobazio eta ikertze ekintzen ondoriozko tributua likidazioak erregelamendu bidez ezartzen den moduan egitea.

Egintzen edukiari dagokionez, beste berritasun bat ere bada, ez baitira aurrerakoan egindako arau-hausteak ez eta kasurako zehapenak aipatu beharko, erabat bereizik utzi baitira konprobazio prozedura eta zehapen prozedura, espediente bana eginaz. Beraz, arau-hauste eta zehapenei dagokien guztia zehapen espedienteari erantsiko zaio.

Tributudun bati ikuskatze partziala egiten bazaio, zilegi izanen du tributua administrazioari eskatzea konprobazio hori ikuskatu beharreko tributua eta ekitaldiaren gainean oro har egitea.

Azkenik, foru legeak hamabi hileko epe luzeenezkoa ezartzen du ikuskapenak egiteko. Zilegi izanen da epe hori zenbait kasu jakinetan beste hamabi hiletarako luzatzea, erregelamendu bidez ezartzen diren irispidea eta baldintzak emanaz.

IV. tituluko VII. kapituluak arautzen du administrazio bideko egintzak nola errebisatu.

1. atalak garatzen ditu errebisiorako prozedura bereziak. Lehenbizi egintza deusezen errebisioa aipatzen du; Ekonomi eta Ogasun kontseilariari dagokio, aurrez Nafarroako Kontseiluak irizpena

emanik, deusez deklaratzera araubide juridikoari eta administrazio prozedura erkideari buruzko legediak horretarako ezartzen dituen baldintzak dituzten egintzak.

Preskribitu ez duten artean, zilegi izanen da Ekonomi eta Ogasun kontseilariak errebisatzea tributu kudeaketako bidean eman diren egintzak, legea nabarmenki urratzen badute edo froga berri batzuek agertzeraz ematen badituzte tributu administrazioak errebisatu beharreko egintza eman zuen denboran erabat ezagutzen ez zituen zergagai elementuak.

2. atalak egintzak errebisatzeko arau orokorrak jorratzen ditu eta egintzaren betearaztea nola eten aipatzen du eta bai tributu zorraren betearaztea eteteko aurkeztu diren bermeen kostuak nola itzularazi.

3. atalak arautzen du tributu egintzen kontrako berraztertze errekurtsua; errekurtsu hori aukerakoa izanen da eta errekurtsopeko egintza eman zuen erakundean jarriko da. Erakunde horrek izanen du ebazteko eskumena. Berraztertze errekurtsua espreski edo presuntzios ebatzi ez den artean, interesatuak ez du zilegi izanen erreklamazio ekonomiko-administratiborik jartzea. Berraztertze errekurtsua ezetsizat hartuko da baldin eta, jarri zenetik hilabeteko epean, horri buruzko ebazpen espresurik ez bada jakinarazi. Berraztertze errekurtsuak beste errekurtsu batzuk jartzeko epeak eteten ditu.

4. atalak arautzen ditu inpugnazio ekonomiko-administratiboak eta bi modalitate ezartzen: erreklamazio ekonomiko-administratiboa eta berrikusteko errekurtsu ez ohikoa. Erreklamazio ekonomiko-administratiboak kudeatzea, Nafarroako Gobernuari dagokio, zeinak zilegi izanen duen eginkizun horiek delegatzea hartarako sortutako organo bati. Nafarroako Gobernuaren ebazpenek administrazio bidea agortuko dute eta administrazioarekiko auzi bidean errekurritu ahal izanen dira.

Xedapen gehigarrietan Nafarroako Ogasun Publikoaren hainbat alderdi aldatzen dira, tributu kudeaketaren gainekoak eta berandutza interesaren gainekoak. Aldatzen ere dira Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko Foru Legea, Sozietateen eta Balio Erantsiaren Zergari buruzko Foru Legea ofiziozko itzulketen gain.

I. TITULUA

Ordenamenduaren printzipio orokorrak eta tributudunen eskubideak

1. artikulua. Helburua.

1. Foru lege honek Nafarroako Foru Komunitatearen tributu sistemaren erregimen juridikoa osatzen duten oinarrizko printzipioak eta funtsezko arauak garatzen ditu eta tributu guztiek aplikatzeko dituzten arau komunak ezartzen.

2. Foru lege honen aginduak Nafarroako Toki Entitateetako tributuei ere aplikatzen zaizkie, horietako bakoitzaren berriazko arauak besterik agintzen ez badute.

2. artikulua. Tributu ahalmena.

Foru Komunitateak badu ahalmena bere tributu erregimena mantendu, ezarri eta arautzeko, Nafarroako Foru Eraentza Birrezarri eta Hobetzeari buruzko 13/1982 Lege Organikoaren eta Hitzarmen Ekonomikoaren printzipioei jarraituz.

3. artikulua. Printzipio orokorrak.

1. Tributuen antolamenduak tributudunen ahalmen ekonomikoa hartu behar du oinarri, eta bai justizia, orokortasuna, berdintasuna, progresibitatea, tributu zamaren banaketa bidezkoa eta konfiskaziorik eza ere.

2. Tributu sistema aplikatzeko, orokortasuna, proportzionalitatea, eraginkortasuna eta formazko eginbeharrak betetzeak sortzen dituen kostu zeharbidekoak ahalik gutxien izatearen printzipioak hartuko diraoinarri. Halaber, foru lege honek ezartzen dituen tributudunaren eskubide eta bermeak errespetatzea segurtatuko da.

4. artikulua. Tributuen helburuak.

1. Tributuek, diru sarrera publikoak lortzeko bide ez ezik, politika ekonomiko orokorraren tresna ere izan behar dute, gizartearen egonkortasun eta aurrerapenaren mesedetan lan egin eta errenta hobeki banatzen lagundu.

2. Foru Komunitateko tributuen bidez lorturiko etekinak komunitatearen gastu orokorrak asetzeko erabiliko dira, non eta foru lege batek beste erabilera jakin bat esleitzen ez dien.

5. artikulua. Zuzenbide publikoko entitateak.

Udalek, legeek ezarritako muga barruan, tributua ezarri eta eskatu ahalko dituzte eta haien kudeaketa hitzartu Nafarroako Foru Ogasunarekin.

Zuzenbide publikoko gainerako entitateek ez dute zilegi izanen tributua ezartzea, baina bai eskatzea, Legeak hala agintzen duenean.

6. artikulua. Erregelamendu ahalmena eta tributu kudeaketa.

1. Tributu gaietako erregelamendu ahalmena Nafarroako Gobernuari dagokio. Ekonomi eta Ogasun kontseilariak, halaber, erabili egingen du ahalmen hori lege eta erregelamenduzko arauak aplikatu eta betearazten dituela.

2. Tributuen kudeaketa Ekonomi eta Ogasun Departamentuari dagokio, eta horretarako sortutako erakunde publikoei eskuordetu ahalko die.

7. artikulua. Aurkatzea.

Zilegi izanen da erregelamendu ahalmenaren erabilera eta tributu gaietako kudeaketa egintzak administrazio eta jurisdikzio bideetan aurkatzea xedapen indardunek agintzen duten moduan.

8. artikulua. Legezketasun presuntzioa. Betearaztea.

Tributu administrazioak ematen dituen egintzek legezketasun presuntzioa dute eta haiek deuseztatzeko bide bakarra ofiziozko errebisioa edo egoki diren errekursoak izanen dira.

Halaber berehala betearaztekoak izanen dira, foru lege honetan xedatzen denaren arabera.

9. artikulua. Tributudunen eskubide orokorrak.

1. Honakoak dira tributudunaren eskubide orokorrak:

a) Eskubidea du tributu administrazioak informazioa eta laguntza eman diezazkion bere tributu betebeharrak betetzeko eta betebeharraren eduki eta irispidearen gainean.

b) Eskubidea du itzul dakizkion zuzenez kontra egindako diru sarrerak eta ofizios tokatzen direnak, eta orduan foru lege honetako 50.2.c) artikulua aurreikusten duen berandutza interesa paga dakion, hartarako errekerimendurik egin gabe ere.

c) Eskubidea du paga dakion, foru lege honek agintzen duen moduan, tributu zor baten betearaztea eteteko jarri dituen abal eta beste bermeen kostua, epai edo administrazio ebazpen irmo batek zor hori zuzenez kontrakotzat deklaratu bezain laster.

d) Eskubidea du partedun den prozeduren tramitazioa zertan den jakiteko.

e) Eskubidea du bera interesatua den tributu kudeaketako prozedurak tramitatzeko ardura duten agintari eta langileen identitatea ezagutzeko.

f) Eskubidea du berak aurkezten dituen aitorpenen ziurtagiria eta kopia eskatzeko.

g) Eskubidea du lehendik aurkezturik dituen eta Administrazioak bere esku dituen dokumentuak berriz ez aurkezteko.

h) Eskubidea du, legeek agintzen duten moduan, tributu administrazioak lortu dituen datuak, txostenak edo aurrekariak sekretuak izateko. Ez da zilegi izan horiek erabiltzea Administrazioak kudeatu behar dituen tributu edo baliabideak egitez aplikatzeko baizik, eta ezin izan zaizkie hirugarrenei laga edo jakinarazi, legeek aurreikusirik kasuetan salbu. Kasu horietan, informazio horren lagapen edo jakinarazpenaren berri emanen zaio tributudunari, sekretu judizialaren menpe dagoen kasuetan izan ezik.

i) Eskubidea du tributu administrazioaren langileek behar bezalako errespetuz eta begiramenez trata dezaten.

j) Tributu administrazioaren egintza batek tributudunak parte hartzea behar badu, tributudunak eskubidea du arinena zaion moduan egin dadin.

k) Eskubidea du alegazioak egin eta dokumentuak aurkezteko, eta erakunde eskudunak horiek kontuan hartzeko kasuan kasuko ebazpen proposamena idazterakoan.

l) Eskubidea du entzunaldiaren tramitean mintzatzeko, ebazpena eman baino lehen.

m) Eskubidea du informazioa jasotzeko erosi edo eskualdatuko diren ondasun higiezinak duten balioaren gainean.

n) Eskubidea du tributu ikuskaritza konprobatzen edo ikertzen hastean, informazioa jasotzeko konprobatze-ikertze horien izaera eta irispidearen gainean, eta bai ekintza horiek dirauteino dituen eskubide-betebeharraren gainean eta ekintza horiek foru lege honek agintzen dituen epeetan egin daitezten.

2. Artikulu honetan islatzen diren eskubideek ez dituzte galarazten ordenamenduaren gainontzekoak aitortzen dituen eskubideak.

3. Foru lege honetan tributudunak aipatzen direnean, ulertzen da bertan subjektu pasiboak, erantzuleak, tributu zor bateko oinordekoak, legezko ordezkariak nahiz borondatezkoak, tributu administrazioari laguntza edo informazioa emateko obligazioa dutenak eta tributu prozedura batean interesatu edo alderdi izaera daukan beste edozein pertsona ere sartzen direla.

II. TITULUA

Tributu arauak

I. KAPITULUA

Printzipio orokorrak

10. artikulua. Tributu zuzenbidearen iturriak

1. Tributuek zein ere izaera duten, honakoak izanen dituzte araubide:

- a) Hitzarmen ekonomikoa.
- b) Foru lege hau eta bere osagarri diren lege mailako beste xedapen guztiak.
- c) Tributu bakoitzari buruzko berariazko foru legeak.
- d) Foru lege hau garatzeko ematen diren erregelamenduak eta tributu bakoitzak bere dituenak.
- e) Nafarroako Gobernuak eta Ekonomi eta Ogasun kontseilariak ematen dituzten erregelamenduzko beste xedapenak.

2. Hutsune betegarri izanen dira araubide komuneko tributu arauak, administrazio zuzenbideko xedapen orokorrak, foru ordenamendu zibileko arauak eta zuzenbide komuneko gainerakoak.

3. Aurreko ataletan xedatu denak ez du galarazten Estatuak sinatu dituen eta barne ordenamenduaren osagai bihurtu diren nazioarteko hitzarmen edo itunetan xedatzen denik ezer.

11. artikulua. Foru lege bidez arautuko diren gaiak.

Honako hauek foru lege baten bidez arautuko dira betiere:

- a) Zergagaita, subjektu pasiboa, erantzulea, oinarria, karga tasa, sortzapena eta tributu zorrean zuzenean eragiten duten beste elementu guztien zehaztapena.
- b) Salbuespenak, murrizketak eta beste tributu hobariak ezarri, kendu eta denboran luzatzea.
- c) Arau-hauste eta zehapenak, foru lege honetako 67. artikulua xedatzen duena ezertan galarazi gabe.
- d) Preskribitzeko eta iraungitzeko epeak.

- e) Barkamenak, beherapenak edo moratoriak ematea.
- f) Tributu gaietako ikuskatzailletza edo kontu-hartzailletza iraunkorrak ezartzea zenbait ustiakuntza edo jarduera ekonomiko motatan.
- g) Partikularrek tributu likidazioko eragiketak egiteko duten obligazioa.

12. artikulua. Bateratzea.

Esku ematen zaio Nafarroako Gobernuari behar diren arau behin-behineko guztiak emateko Hitzarmen Ekonomikoak hala aginduta Estatuaren araudi substantibo eta formazko beraren arabera gobernatu behar diren tributuetarako.

Arau horiek atzeraeragina ere izan dezakete, haien indarraldia eta arau haiek errespetatu behar dituzten araubide komuneko arauen indarraldia une berean has daitezten.

Arau horiek foru legearen maila izan behar badute, Nafarroako Parlamentuari bidaliko zaizkio onetsi eta hurrengo hamar egunetan, hark behin betiko onets ditzan.

13. artikulua. Tributuei buruzko araudia.

1. Foru legeek eta tributu gaiez ari diren erregelamenduek hala eman beharko dute espreski aditzera beren izenburuan eta kasuan kasuko artikuluen errubrikan.
2. Foru legeek eta tributu arauak aldatzen dituzten erregelamenduek indargabetu diren arauen zerrenda osoa edukiko dute eta aldatu direnen testu berria.

II. KAPITULUA

Arauen aplikazioa

14. artikulua. Indar hartzea.

1. Foru Komunitateko tributu arauak, berek beste zerbaitek agintzen ez badute, Nafarroako Aldizkari Ofizialean osorik argitaratu eta hogeit hamar egunen buruan indar hartuko dute.
2. Tributu gaietako arau-hauste eta zehapenen erregimenari buruzko arauak, eta bai errekarquei buruzkoek ere, atzeraeragina izanen dute euren aplikazioa interesatuarentzat mesedegarri bada.

15. artikulua. Aplikazio eremua.

Foru Komunitateko erakundeek emandako tributu arauak bertako eta Estatuako lurraldean dira bete beharrekoak, Hitzarmen Ekonomikoan ezartzen diren bateratze irizpideek xedaturikoari jarraituz.

Legeak kasu bakoitzean xedatzen duena salbu, tributuek honako printzipioen arabera aplikatuko dira:

- a) Pertsona fisiko nahiz juridikoen egoitza, delako karga pertsonala denean.

b) Lurraldea, gainerako tributuetan, eta bereziki haien helburua delarik produktua, ondarea, ustiategi ekonomikoak edo ondasun trafikoa.

16. artikulua. Interpretazioa.

1. Tributu arauak Zuzenbidean onarturik dauden printzipioen arabera interpretatuko dira.
2. Tributu ordenamenduak definitzen ez dituen artean, bere arauetako terminoak adiera juridikoan, teknikoan edo ohikoan, ulertuko dira.
3. Ez da analogiarik onartuko zergagaiaren, salbuespenaren edo hobarien eremua hertsiki duena baino zabalagoa izateko.
4. Araua interpretatzean zalantzarik baldin badago, tributudunari onuragarrien gertatzen zaion irizpidea aplikatuko da.

17. artikulua. Lege iruzurra.

1. Lege iruzurra galarazteko, ez da ulertuko zergagaiaren eremua zabaldu denik kargatzen dena direlarik tributua ez pagatzeko asmotan egindako jarduera, egintza edo negozio juridikoak, beste helburu baterako emandako arauen testuez baliaturik, betiere zergagaiak sortzen duena adinako emaitza sortzen badute. Tributu legeko iruzurra espediente berezian deklaratu beharko da, bertan interesatuari entzunaldia emanik.
2. Tributu legearen iruzurrez egindako jarduerak, egintzek edo negozioek ez dute galaraziko ihes egin nahi zaion tributu araua aplikatzea, ez eta sortuko haien bidez erdietsi nahi ziren abantaila fiskalak.
3. Lege iruzurrezko espediente bereziaren bidez egiten diren likidazioetan, ihes egin nahi izan zaion tributu araua aplikatuko da eta tokatzen diren berandutza interesak likidatuko, eta ondorio hauetarako, soilik, ez da zehapenik ezarriko.

18. artikulua. Simulazioa.

Egintza edo negozio simulatu batean, kargatu beharreko zergagaia parteek benetan egin dutena izanen da, zein ere forma edo izen juridiko erabili duten interesatuek.

III. TITULUA

Tributuak

I. KAPITULUA

Tributu motak

19. artikulua. Sailkapena.

1. Tributuak honela sailkatzen dira: zergak, tasak eta kontribuzio bereziak.

a) Zergak kontraprestaziorik gabe eskatutako tributuoak dira. Horien zergaia hauexek dira: ondare bat eduki, ondasunak zirkularazi edo errenta eskuratu edo gastatzeagatik subjektu pasiboaren zerga gaitasuna agertzen duten negozio, egintza edo gertaera juridiko edo ekonomikoak.

b) Tasa izeneko tributuen zergaia da jabari publikoaren erabilera pribatiboa edo aprobetxamendu berezia, zerbitzuak ematea edo zuzenbide publikoko erregimenean jarduerak egitea, berariaz subjektu pasiboari eragin edo onura berezia ekartzen diotenean, baldin eta inguruabar hauetako edozein gertatzen bada:

Lehenbizikoa. Zerbitzu edo jarduerak ez izatea administratuek beren oldez eskatu beharrekoak. Hartarako honako eskaerak ez dira hartuko administratuek beren oldez eskatutzat:

Lege edo erregelamendu xedapenek inposatzen dituztenean.

Eskatzen diren ondasun, zerbitzu edo jarduerak ezinbestekoak direnean eskatzailearen bizitza pribatu nahiz sozialerako.

Bigarrena. Sektore pribatuak emanak ez izatea, arau indardunen arabera sektore publikoaren aldeko erreserba ezarririk egon ala ez.

c) Kontribuzio bereziak izeneko tributuen zergaia da subjektu pasiboak erdiestea onura bat edo bere ondasunen balioa gehitzea, obra publikoak egin edo zerbitzu publikoak ezarri edo gehitzearen ondorioz.

2. Zerga dira, halaber, ordainarazpen parafiskalak deitutakoak, subjektu pasiboari eragiten edo onura ekartzen dioten Administrazioaren zerbitzu edo egintzak bereziki aintzat hartu gabe eskatzen direnean.

II. KAPITULUA

Zergaia

20. artikulua. Kontzeptua.

1. Zergaia legeak tributu bakoitza itxuratzeko finkatzen duen aurrebaldintza juridikoa da, zeina gertatzeak sortzen baitu tributu eman beharra.

2. Tributua eskatzeko, aintzat hartuko da zer izaera juridiko duen legeak definitzen duen egitatezko aurrebaldintzak, zein ere forma edo izen eman dizkieten interesatuek, eta baliogabetzeko moduko akatsak baldin baditu ere.

3. Foru legeak osatu egin lezake zergagaiaren definizio konkretua, tribututik libre dauden kasuak aipatuz.

III. KAPITULUA

Tributudunak

1. ATALA

Subjektu pasiboa

21. artikulua. Subjektu pasiboa.

Subjektu pasiboa da foru legearen arabera tributu prestazioak egitera beharturik dagoen pertsona fisiko nahiz juridikoa, dela zergadun gisa, ordezko gisa, atxikitzaile edo konturako sarrerak egiteko obligaziodun gisa.

22. artikulua. Zergaduna.

Zergagaiak sortzen duen tributu zama foru lege bidez ezartzen zaion pertsona fisiko nahiz juridikoa da zergaduna.

Foru Legeak hala aginduta tributuaren zama jasan behar duen pertsona beti izanen da zergadun, zama besteri helarazten badio ere.

23. artikulua. Ordezkoa.

Zergadunaren ordezkoa izanen da foru legeak hala aginduta eta haren ordezkari tributu obligazioaren prestazio material eta formalak egitera beharturik dagoen subjektu pasiboa.

24. artikulua. Atxikitzailea eta konturako sarrera egiteko obligazioa duena.

Atxikitzailea da zein ere subjektu pasibo, ordaintzen dituen errentak direla-eta, beharturik baitago, foru legeak hala aginduta, diru kopuru jakin batzuk edekitzera zerga baten konturako pagu gisa, bere gain hartuz diru kopuru horren sarrera egiteko obligazio nagusia eta bai ezartzen diren beste obligazio osagarriak ere. Errenta horiek gauzaz ordaintzen badira, zilegi izanen da foru legeak sarrera bat egiteko obligazioa ezartzea zerga baten konturako pagu gisa.

25. artikulua. Nortasun juridikorik gabeko erakundeak.

Hala ezartzen duten foru legeetan subjektu pasibo izanen dira herentzia jasogabeak, ondasun komunitateak eta, nortasun juridikorik izan gabe, tributua ezar dakioken unitate ekonomiko edo ondare berezia osatzen duten gainerako entitateak.

26. artikulua. Titularren konkurrentzia.

Zergagaian bi titular edo gehiagoren konkurrentzia badago, biek izanen dute obligazio solidarioa Nafarroako Ogasun Publikoarekiko, non eta tributu bakoitzaren foru lege berariazkoak besterik agintzen ez duen.

27. artikulua. Obligazioak.

1. Subjektu pasibo guztien obligazio nagusia da tributu zorra pagatzea. Beharturik daude, halaber, tributu bakoitzerako eskatzen diren aitorten eta komunikazio guztiak egitera.

2. Subjektu pasiboek kontabilitate eta erregistro liburuak eta kasuan-kasuan ezartzen diren beste dokumentuak erabili eta gorde behar dituzte; bide eman behar dute ikuskatze eta egiaztapenak

egiteko eta Administrazioari zergagaiarekin lotura duten datuak, txostenak, aurrekariak eta frogagiriak helarazi behar dizkiote.

3. Aurreko idatz-zatiak aipatu dituen betebeharrak, osagarri diren neurrian, ezin eskatuko dira behin obligazio nagusia konplitzeko administrazio akzioaren preskripzio epea iragan ondoren.

28. artikulua. Tributu obligazioari buruz xedatu ezina.

Tributudunaren posizioa eta tributu obligazioaren gainontzeko elementuak ezin izanen dira partikularren egintzen edo hitzarmenen bidez aldatu. Egintza edo hitzarmen horiek ez dute administrazioarekiko ondoriorik izanen, haien ondorio juridiko-pribatuak ezertan galarazi gabe.

2. ATALA

Erantzuleak

29. artikulua. Araubide orokorra.

1. Zilegi izanen da foru legeak beste pertsona batzuk deklaratzeko tributu zorraren erantzule solidario edo subsidiario, subjektu pasibo edo zordun nagusien ondoan.

2. Lege batek ez badu besterik espreski agintzen, erantzukizuna beti subsidiarioa izanen da.

3. Erantzukizunak tributu zor osoa hartuko du, zehapenak izan ezik. Hala ere, erantzukizunak zehapenak ere hartuko ditu erantzuleak tributu gaietako arau-hauste batean parte hartzeak sortu badu erantzukizun hori.

Erantzuleari premiamenduzko errenergua eskatu ahalko zaio hurrengo idatz-zatiko hirugarren lerroaldeko kasuan bakarrik.

4. Nolanahi ere, erantzuleei tributu zorra paga dezatela eskatzeko administrazio akzioa desbideratzeko, administrazio egintza bat beharko da, eta hartan, interesatuari entzunaldia eman ondoren, erantzukizuna deklaratu eta haren irispidea finkatu beharko da.

Egintza hori jakinarazi egingen zaie, likidazioaren elementu funtsezkoak adieraziz, erregelamendu bidez finkatzen den moduan, eta ordutik aurrera zordun nagusiaren eskubide guztiak izanen dituzte.

Ordainketa egiteko erantzuleak duen borondatezko aldia iragan eta pagamendua egin ez bada, erantzukizuna automatikoki zabalduko da foru lege honetako 117. artikulua aipatzen duen errenergura, eta premiamendu bidean eskatuko da zorra.

5. Administrazio akzioa erantzule subsidiarioetara desbideratzeko, aurretiaz zordun nagusia eta beste erantzule solidarioak huts egindakotzat deklaratu beharko dira, deklarazio hori baino lehen legez aurreikusten den markoan har daitezkeen kautelazko neurriak ezertan galarazi gabe.

6. Zor beraren erantzule solidario edo subsidiarioak bi edo gehiago badira, zilegi izanen da zor hori haietako edozeini osorik eskatzea.

7. Erantzuleak eskubidea izanen du berak ordaindutako edo bere ondarearen kargura berdinduriko kuotak zordun nagusiarri (dela zergaduna, ordezkoa edo tributu zorraren oinordekoa) eskatzeko. Pertsona batzuek gradu bereko erantzukizuna, solidarioa edo subsidiarioa, daukatela deklaratu baldin bada, kuota ordaindu dutenek atzerabideko akzioa erabili ahalko dute gainontzeko erantzuleen aurka.

30. artikulua. Erantzukizun solidarioko zenbait kasu berezi.

1. Tributu obligazioen erantzule solidario izanen dira tributu gaietako arau-hauste baten egile edo laguntzaile izan diren pertsona guztiak.

2. Aitorpena bateratua baldin bada, taldeko sozietateak tributu zorraren erantzule solidario izanen dira, zehapenak salbu.

3. Foru lege honetako 25. artikulua aipatzen dituen entitate juridiko edo ekonomikoen partaide edo titularkideak entitate horien tributu obligazioen erantzule solidario izanen dira, haietan duten partearen proportzioan.

31. artikulua. Ustiategiak edo jarduera ekonomikoak eskuratzearen ondoriozko erantzuleak.

1. Zilegi izanen da pertsona fisiko nahiz juridikoak eta foru lege honetako 25. artikulua aipatzen dituen erakundeak ustiategi eta jarduera ekonomikoetan aritzearen ondorioz sortzen diren tributu zor eta erantzukizunak edozein arrazoiengatik haietan hurrengo titular edo erabiltzaile bihurtzen denari eskatzea, legedi zibilak herentzia eskuratzeko xedatzen duena ezertan galarazi gabe.

2. Erantzukizunak hartzen ditu ustiategi edo jardueretan aritzearen ondoriozko zor likidatuak eta likidatzeke daudenak, haietatik lorturiko errentak barne.

3. Eskuratzailaren erantzukizuna solidarioa da eta ez du transmititzailera bere tributu obligazioetatik askatzen.

4. Ustiategi edo jarduera ekonomikoaren titulartasuna eskuratu nahi duenak zilegi izanen du, oraingo titularra ados badago, Administrazioari eskatzea ustiategi edo jardueran aritzeak sortu dituen tributu zor eta erantzukizunen ziurtagiri xehetua. Ziurtagiri horren edukia negatiboa bada edo bi hilabeteko epean luzatzen ez bada, artikulua honetan ezartzen den erantzukizunetik libre egonen da hura.

32. artikulua. Erantzukizun subsidiarioko kasu bereziak.

1. Tributuen arloko arau-hauste bakunen eta -pertsona juridikoek egindako arau-hauste larrien kasuan- tributu zor osoaren erantzule subsidiario izanen dira horien administratzaileak, ez badituzte egin hautsitako tributu obligazioak betetzeko haiei dagozkien ekintza beharrezkoak, haien menpekoek obligazioak ez betetzea onartzen badute edo arau-hauste horiek ahalbidetu dituzten erabakiak hartu badituzte.

Halaber, eta edozein kasutan, administratzaileak izanen dira erantzule subsidiario beren jarduerari utzi dioten pertsona juridikoek betetzeko dituzten tributu obligazioetarako.

Agindu honetan aurreikusten denak ez die ezertan eragiten tributuei buruzko legedia indardunak aurreikusten dituen beste erantzukizun kasuei.

2. Erantzule subsidiarioak izanen dira kiebra, konkurtso, sozietate eta oro har entitateen sindikoak, kontu-hartzaileak edo likidatzaileak, baldin, utzikieriaz edo fede txarrez, egoera horiek izan baino lehen sortu ziren tributu obligazioak, kasuan kasuko subjektu pasiboak egoztekoak, osorik betetzeko behar ziren kudeaketak egin ez badituzte.

2. ATALA

Oinordekoak eta tributupeko ondasunen eskuratzzaileak

33. artikulua. Tributu arloko eskubide eta betebeharren oinordekoak.

1. Mortis causa oinordekoak hildakoaren tokian subrogatuko dira eta betekizun dauden tributu obligazioen erantzule izanen dira, herentzia eskuratzeko legedia zibilak xedatzen duenaren ondoriozko mugekin. Zehapenik ez da inoiz eskualdatu ahalko.

2. Sozietate edo entitate desegin eta likidatuaren kasuan, betekizun dauden haien tributu obligazioak sozioei edo kapitalaren partaideei eskualdatuko zaizkie, zeinak haien erantzule solidario izanen baitira, zer likidazio kuota esleitu zaien, haren balioaren mugaraino.

34. artikulua. Ondasun atxikien eskuratzzaileak.

1. Foru legeak hala aginduta tributu zorrari atxikiak dauden ondasunak eskuratzen dituztenek, haiekin ordainduko dute tributu akzioa desbideratzearen ondorioz, baldin zorra ordaindu ez bada.

2. Tributu akzioa ondasun atxikien kontra desbideratzeko, Administrazio egintza beharko da, erregelamenduak agindu bezala jakinarazia, eta ondasun-eskuratzzaileak zilegi izanen du pagatzea, akzioari aurrera egiten uztea edo egindako likidazioaren kontra nahiz desbideratze horren zilegitasunaren kontra erreklamatzeko.

3. Desbideratzearen muga izanen da foru legeak ondasunen atxikipena zehaztean ezarritakoa.

4. ATALA

Jarduteko gaitasuna

35. artikulua. Nork duen jarduteko gaitasuna.

Tributu gaietan, Zuzenbide Pribatuko arauen arabera jarduteko gaitasun hori duten pertsonak ez ezik, adin txikikoek ere izanen dute gaitasuna, ordenamendu juridikoaren arabera haien gaineko guraso boterea edo tutoretza duten pertsonak lagundu gabe zilegi dituzten jarduerak sortzen dituzten tributu harremanetarako.

36. artikulua. Ordezkaritza.

1. Jarduteko gaitasuna duen tributudunak zilegi izanen du ordezkaritza baten bidez egintzak egitea, eta ordezkaritza horri zuzenduko zaizkio administrazioaren ondorengo egintzak besterik agintzen ez den artean.

2. Errekurtsoak edo erreklamazioak jartzeko, haiek edozein pausotan bertan behera uzteko eta tributudun baten izenean eskubide bati uko egiteko, ordezkari frogatu beharko da, eta hartarako behar adinako ahalordea erakutsi dokumentu publiko nahiz notarioak legitimaturiko sinadura duen dokumentu pribatu bat aurkeztuz edo Administrazio organo eskudunaren aurrean agertuz. Trámite hutseko egintzetarako ordezkari emantzat joko da.

3. Ordezkariarik ez badago ere edo behar adina frogatu ez bada ere, kasuko egintza egintzat hartuko da, frogabide hori aurkezten bada edo duen akatsa zuzentzen bada Administrazio organoak hartarako eman behar duen hamar eguneko epean.

4. Unitate ekonomiko edo ondare bereizi diren entitate, elkarte, herentzia jasogabe eta ondasun komunitateen kasuan, haien ordezkari diharduenak izanen du ordezkari, modu fede-emailean frogatzen bada; inor ez badute izendatu ordezkari, itxuraz kudeaketa edo zuzendaritza lanetan aritzen dena hartuko da halakotzat, eta halakorik ez bada, entitatea edo komunitatea osatzen duten bazkide edo partaideetako edozein.

5. Jarduteko gaitasunik ez duten tributudunek beren legezko ordezkarien bidez eginen dituzte egintzak.

5. ATALA

Helbide fiskala

37. artikulua. Araubide orokorra.

1. Tributu gaietarako helbidea hauxe izanen da:

a) Pertsona fisikoen kasuan, haien ohiko bizilekua.

b) Pertsona juridikoentzat, sozietatearen helbidea, betiere baldin eta administrazio kudeaketa eta negozioen zuzendaritza egitez eta benetan bertan zentralizaturik badago. Bestela kudeaketa edo zuzendaritza hori kokaturik dagoen lekua hartuko da.

2. Helbide fiskala Nafarroan duten tributudunak beharturik daude helbide hori tributu administrazioari jakinaraztera. Tributudunak helbide fiskal hori deklaratu ez badu, bera titular duen edozein eraikin edo ustiategirena hartuko da halakotzat.

3. Tributuduna helbidez aldatzen bada, hala eman beharko dio aditzera tributu administrazioari, hartarako aitoren espresua eginez. Aldaketak ez du Administrazio horrekiko ondorioz izanen harik eta delako tributu aitoren aurkeztu arte. Administrazioak zilegi izanen du tributu helbidea zuzentzea kasurako konprobazio bat eginez.

Helbide aldaketa deklaratu ez bada, aurreko lerrokadan xedatu den bezala, tributudunak azken deklaratu duen helbidea edo edozein tributu agiritan jarri duena hartuko da helbidetzat ondorio guztietarako, baita jakinarazpenetarako ere.

38. artikulua. Kasu bereziak.

Tributu administrazioak zilegi izanen du helbide fiskala Nafarroaz kanpo duten subjektu pasiboeri Nafarroan helbidea duen ordezkari bat izendatzeko eskatzea, harekin izateko harremanak.

Aurreko lerrokadan xedatu denak ez du ezertan galarazten araubide komuneko legediak Espainian egoitzarik ez dutenentzat agintzen duena.

IV. KAPITULUA

Oinarria

1. ATALA

Zerga oinarria nola finkatu

39. artikulua. Araubideak.

1. Tributu bakoitzaren foru lege berariazkoak finkatuko du zer bide eta metodo erabiliko diren zerga oinarria finkatzeko, honako araubideetan:

a) Zuzeneko estimazioa

b) Estimazio objektiboa

c) Zeharbideko estimazioa

2. Subjektu pasiboak zilegi izanen du, hartarako frogak aurkeztuz, aurreko idatz-zatiko a) eta c) letretako araubideek ezartzen dituzten oinarriak ezeztatzea.

40. artikulua. Zuzeneko estimazioa.

Tributu oinarriak zuzeneko estimazioaren araubidean finkatzea Administrazioari dagokio eta hartarako, aurkeztu diren aitorten edo dokumentuak edo administrazioak egiaztaturiko liburu eta erregistroetan jasotzen diren datuak erabiliko ditu.

41. artikulua. Estimazio objektiboa.

Estimazio objektiboko araubidea subjektu pasiboek hala nahi badute erabiliko da, tributu bakoitzaren foru lege berariazkoak hala xedatzen duenean.

42. artikulua. Zeharbideko estimazioa.

Subjektu pasiboek aitortenik aurkeztu ez edo aurkeztu dituztenetan Administrazioak ez baditu aurkitzen zerga oinarrien edo etekinen estimazio osoa egiteko behar dituen datuak, edo subjektu pasiboek trabaz, aitzakiaz, edo ukoz ezintzen badute ikuskatze lana, edo beren kontabilitate obligazioak nabarmenki betetzen ez badituzte, orduan oinarriak edo etekinak zeharbideko estimazio araubidean finkatuko dira, hartarako bide hauetako bat erabiliz:

a) Kasurako ardurako diren datuak eta aurrekariak aplikatuz.

b) Ondasun eta errenta horien existentzia zeharbidez frogatzen duten elementuak erabiliz, eta kasuko sektore ekonomikoan normalak diren diru sarrera, salmenta, kostu eta etekinena frogatzen dutenak ere bai, tributu gaietarako konparatu behar diren produkzio unitateen edo famili unitateen tamaina aintzat hartuta.

c) Kasuan kasuko zergadunen zeinu, indize edo moduluak baloratuz antzeko edo pareko kasuetarako eskura dauden datu eta aurrekarien arabera.

43. artikulua. Zeharbideko estimazioaren prozedura.

1. Zeharbideko araubidearen aplikazioa tributu ikuskaritzaren lanak eragin badu, subjektu pasiboaren tributu egoera erregularizatzeko aktekin batera honako puntuei buruzko txosten arrazoitua aurkeztuko da:

a) Zeharbideko estimazioaren araubidea aplikatzea ekarri duten arrazoiak.

b) Ikuskatu beharreko subjektuaren nahitaezko kontabilitatea eta erregistroak zertan diren.

c) Oinarriak edo etekinak finkatzeko hautatu diren bideen zergatia.

d) Aurrekoetan oinarrituz egin diren kalkulu eta estimazioak.

Kasuko txostenarekin batera hasitako aktak haien izaera eta motaren araberako prozeduran tramitatuko dira.

2. Tributu ikuskaritza tarteko izan ez den kasuetan, kudeaketa organo eskudunak administrazio egintza emanen du tributu oinarri eta likidazioa finkatzeko, eta bai hala jakinaraziko ere interesatuari, foru lege honetako 113 eta 114. artikuluek aipatzen dituzten baldintzekin eta aurreko idatz-zatiko a), c) eta d) letretako datuak adieraziz.

3. Zeharbideko estimazioaren araubidea aplikatzeko ez da beharko hori deklaratzeko duen administrazio egintzarik, nahiz horrek ez duen galarazten handik eratorritako egintza eta likidazioen kontra errekurtsioak jartzea. Jarritako errekurtsioetan zilegi izanen da zeharbideko estimazioaren araubidea aplikatzea bide zen ala ez eztabaidatzea.

2. ATALA

Balioen egiaztapena

44. artikulua. Egiaztapen bideak

1. Tributu administrazioak zilegi izanen du errenta, produktu, ondasun eta zerga oinarriaren beste elementuen balioa egiaztatzea honako bide hauek erabiliz:

a) Etekinen kapitalizazioa edo egozpena egitea tributu bakoitzaren foru legeak ezartzen duen ehunekoari, edo erregistro fiskal ofizialetan ageri diren balioen araberako estimazioa egitea.

b) Merkatuko prezio batez bestekoak.

c) Espainiako nahiz atzerriko merkatuetako kotizazioak.

d) Administrazioiko perituen irizpena.

e) Kontradikziozko peritu tasazioa.

f) Tributu bakoitzari buruzko foru legeak berariaz zehazten duen beste edozein bide.

2. Subjektu pasiboak zilegi izanen du, edozein kasutan ere, kontradikziozko peritu tasazioa eginaraztea, balioen egiaztapen fiskala egiteari buruz aurreko idatz-zatian aipatu diren beste prozedurak zuzentzeko. Horretarako epea hauxe izanen da: administrazioak egiazaturiko balioetan oinarrituz eginiko likidazioaren kontra edo, hala aurreikusia badago, behar bezala jakinarazitako balio-egiaztapeneko egintzaren kontra bidezkoa den lehen erreklamazioa egitekoa.

Kontradikziozko peritu tasazioa egitea erabaki delarik, erregelamendu bidez ezarri den moduan, peritu horiek ez badira bat etortzen ondasun edo eskubideen balioaren gainean eta Administrazioiko perituak egindako tasazioa ez bada subjektu pasiboarenak egindakoa baino 100eko 10 altuagoa eta ez badu 20.000.000 pezeta gehiago egiten, azken hori hartuko da likidazio oinarritzat.

Administrazioiko perituaren tasazioak muga hori gainditzen badu, hirugarren peritu bat izendatuko da. Hartarako, Ekonomi eta Ogasun Departamentuak urteroko urtarrilean eskatuko die lanbide elkargoei eta legez aitortutako lanbide elkarte edo lanbide korporazioei zerrenda bat bidal dezatela hirugarren peritu aritzeko prest dauden kideekin. Jendaurreko zozketa eginda zerrenda bakoitzetik bat hautatuta, harengandik hasita eginen dira izendapenak, hurrenkera korrelatiboan, baloratu beharreko ondasun eta eskubideak nolakoak diren aintzat harturik eta beti ere izendapenari uko egiten ez bazaio behar adinako arrazoi batengatik.

Baloratu beharreko ondasun eta eskubideen izaera dela eta ez badago lanbide elkargo eskudunik edo hirugarren peritu aritzeko prest dagoen profesionalik, Espainiako Bankuari eskatuko zaio kasuko erregistro ofizialean inskribaturiko tasazio sozietate bat izenda dezala.

Administrazioiko perituak lege indardunek agindu bezalako lansaria jasoko du. Subjektu pasiboaren peritua subjektu pasiboak pagatuko du. Hirugarren perituak egindako tasazioa ordainduko du hirugarren perituak egindako tasaziotik kuantitatiboki gehien urruntzen den tasazioa egin duen perituaren alderdiak; kuantitatiboki neurri berean urruntzen badira, erdi bana ordainduko dute. Hirugarren perituaren tasazioa deklaraturako balioa baino txikiagoa bada, subjektu pasiboak eskubidea izanen du gordailuak sortu dizkion gastuak itzul dakizkion.

Hirugarren perituak zilegi izanen du eskatzea ezen, bere lana hasi baino lehen, bere lansarien zenbatekoaren adinako hornidura egin dadila. Hartarako 10 eguneko epean gordailu bat eginen da Foru Komunitateko Diruzaintzan. Alderdietako edozeinek ez badu gordailu hori egiten, ulertuko da onartzen duela beste alderdiaren perituak egindako balorazioa, zein ere den bi balorazioen arteko aldea.

Hirugarren perituak bere balorazioa entregatu duelarik tributu administrazioan, hala emanen zaio aditzera interesatuari eta aldi berean 15 eguneko epea emanen, bidezkoa bada, bere karguko lansarien pagamendua frogatzeko. Bidezkoa bada, baimena emanen da Foru Komunitateko Diruzaintzan gordailututako lansari-hornidura erabiltzeko.

3. Tributu bakoitzari buruzko arauak gidatuko dute artikuluko 1. idatz-zatian aipaturiko egiaztapen bideen aplikazioa.

45. artikulua. Balorazioari buruzko alde zuzeneko erabakiak.

1. Subjektu pasiboek Tributu Administrazioari eskatu ahal izanen diote, tributu bakoitzari buruzko arauak halakorik aurreikusten duenean, alde zuzenetik eta era loteslean zehatz dezan errenten, produktuen, ondasunen, gastuen eta zergagaiaren gainerako elementuen balorazioa, ondorio fiskaletarako.

2. Eskari hori idatziz aurkeztu beharko da, zerga-gaia gauzatu baino lehen, edo, kasua bada, tributu bakoitzari buruzko arauetan ezartzen diren epeetan, eta harekin batera subjektu pasiboak egindako balorazio proposamen bat ere aurkeztu beharko da.

3. Tributu administrazioak zilegi izanen du subjektu pasiboak deklaratu dituen inguruabarrak eta egitatezko elementuak egiaztatzea.

4. Tributu administrazioaren balorazioa idatziz emanen da, aditzera emanez balorazioa loteslea dela, egitatezko zer baldintzari buruzkoa den, eta zer zergari aplikatzen zaion, tributu bakoitzaren araudiak finkatzen dituen epeak eta prozedura errespetatuz. Tributu administrazioak ez badu esandako epe horietan erantzuten, ulertuko da subjektu pasiboak proposatzen dituen balioak onartzen direla.

5. Legea aldatzen ez bada, edo balorazioaren oinarri izandako egoera ekonomikoa nabarmen aldatzen ez bada, erabakian adierazitako balioak aplikatu beharko dizkio tributu administrazioak subjektu pasiboari.

6. Erabakiak luzeenez hiru urteko indarraldia izanen du, bera ezartzen duen araudian besterik agintzen ez bada.

7. Subjektu pasiboek ez dute zilegi izanen inolako errekurtsorik jartzea agindu honetan arautzen diren erabakien kontra, nahiz eta zilegi duten errekurtsioa jartzea ondoren eman litezkeen likidazioen kontra.

3. ATALA

Likidazio oinarria

46. artikulua. Kontzeptua.

Likidazio oinarria da zerga oinarriari, kasua bada, tributu bakoitzaren foru legeak ezartzen dituen murrizketak egin ondorengo emaitza.

V. KAPITULUA

Tributu zorra

1. ATALA

Karga tasa, kuota eta tributu zorra

47. artikulua. Karga tasak.

Karga tasatzat hartuko dira kasuan kasuko likidazio oinarriari kuota zehazteko aplikatu behar zaizkion tasa proportzional edo progresiboak.

48. artikulua. Tributu kuota.

Tributu kuota zehaztu ahalko da aplikatzekoa den karga tasaren arabera, foru legeetan horretarako ezarritako kopuru finkoaren arabera, edo, aldi berean, bi prozedura horien bidez.

49. artikulua. Tributu kuota ofizioz murriztea.

Tributu kuota ofizioz murriztu beharko da karga tasak aplikatzearen ondorioz hauxe gertatzen denean: oinarriaren gehikuntza bati dagokion kuota-zatia handiagoa izatea gehikuntza hori baino. Murrizketak, gutxienez ere, alde horren adinakoa izan beharko du. Arau honen salbuespen dira tributu zorra efektu tinbredunen bidez ordaindu behar deneko kasuak.

50. artikulua. Tributu zorra.

1. Tributu zorraren osagai dira foru lege honetako 48. artikulua aipatzen duen kuota, konturako paguak edo pagu zatikatuak, atxikitako kopuruak edo atxiki beharko zirenak eta konturako diru sarrerak.

Honako hauek ere, zein bere kasuan, tributu zorraren osagai izanen dira:

a) Oinarri edo kuoten gainean legez eska daitezkeen errekaruak, dela Foru Komunitatearen alde edo beste ente publiko baten alde.

b) Foru lege honetako 52. artikuluko 3. idatz-zatian aurreikusten diren errekaruak.

c) Berandutza interesa; alegia, interes horren sortzapen-aldian zehar diruak duen legezko interes indarduna, 100eko 25ean gehitua, foru legeak beste zerbait agintzen ez badu.

d) Premiamenduzko errekarua.

e) Diruzko zehapenak.

2. ATALA

Ordainketa

51. artikulua. Ordaintzeko moduak.

1. Tributu zorra esku-dirutan edo efektu tinbredunakerabiliz pagatu ahalko da, erregelamendu bidez zer agintzen den.

2. Tributu zor bat esku-dirutan pagatu dela ulertzen da haren zenbatekoa Foru Komunitateko Diruzaintzan, Bilketa bulegoetan edo behar bezalako baimena eta hura hartzeko eskumena duten entitateetan sartu denean.

3. Efektu tinbredunak erabiltzen badira, ulertuko da tributu zorra pagatu dela efektu horiek erregelamenduz agintzen den moduan erabiltzen direnean.

4. Zilegi izanen da tributu zorra pagatzeko Espainiako Ondare Historikoaren osagai diren ondasunak entregatzea, Ondasun Higigarrien Inbentario Orokorrean edo Interes Kulturalako Ondasunen Erregistro Orokorrean inskribaturik badaude, erregelamendu bidez ezartzen diren baldintzetan.

Halaber, zilegi izanen da tributu zorra pagatzeko Nafarroako Gobernuak horretarako propio interes kulturalakotzat deklaraturiko edo Foru Komunitatearentzat interes berezikotzat jotako bestelako ondasunak entregatzea.

52. artikulua. Epeak eta errekarquak.

1. Pagamendua eginen da tributua arautzen duen araudiak ezartzen duen epean, eta, halakorik ezean, diru bilketari buruzko araudiak ezartzen duen epean.

2. Pagamendua egiteko jarritako epea iragan eta pagatu ez bada, berandutza interesa hasiko da sortzen.

Halaber, berandutza interesa eskatuko da egintza betearaztea eteten den kasuetan eta edonolako geroratze, zatikatze edo luzamenduetan.

3. Epez kanpo eta aurretiazko errekerimendurik gabe aurkeztu autolikidazioei edo aitopen-likidazioei dagozkien diru sarrerek eta epez kanpo eta aurretiazko errekerimendurik gabe aurkeztu aitopenetatik eratorritako likidazioek honako errekarquak izanen dituzte:

a) Aurkeztu eta diru sarrera egiteko borondatezko epea bukatu ondoko hiru hilabeteetan 100eko 5eko errekarqua ezarriko da. Berandutza interesa eta bestela eska zitezkeen zehapenak ez dira aplikatuko.

b) Aurkeztu eta diru sarrera egiteko borondatezko epea bukatu ondoko laugarren hilabetetik hamabigarrenera bitarte, 100eko 10eko errekarqua aplikatuko da. Berandutza interesa eta bestela eska zitezkeen zehapenak ez dira aplikatuko.

c) Aurkeztu eta diru sarrera egiteko borondatezko epea bukatu ondoko hamabigarren hilabetetik aurrera, 100eko 20ko errekarqua aplikatuko da. Bestela eska zitezkeen zehapenak ez dira aplikatuko, baina berandutza interesak bai.

Tributudunek ez badute diru sarrera egin epez kanpoko aitopen-likidazioa edo autolikidazioa aurkeztearekin batera, errekarqu horiek bateragarriak izanen dira foru lege honetako 117. artikuluan jasotako premiamenduzko errekarquarekin.

4. Diru bilketari buruzko araudiak ezarritako kasuetan eta moduan, tributu administrazioak tributu zorren ordainketa geroratu edo zatikatu ahalko du, baldin eta zordunaren egoera ekonomiko-finantzarioak ez badio uzten, aldi batean, ordainketari epe barruan aurre egiten.

Geroratu edo zatikatutako zorrak diru bilketaren araudian aurreikusten den moduan bermatu beharko dira, salbu eta kasu hauetan:

- a) Zor horiek erregelamenduz finkatzen diren kopuruak baino gutxiagokoak direnean.
- b) Zordunaren ondasunak ez direnean aski zorra bermatzeko eta haren ondarea exekutatzeak nabarmen eraginen badio kasuan kasuko jarduera ekonomikoko produkzio gaitasuna eta enplegu maila mantentzeari, edo Foru Komunitatearen interesei kalte handiak ekarriko badizkie.

53. artikulua. Tributu zorren autonomia.

- 1. Tributu zorrak autonomoak dira.
- 2. Tributudun berak tributu zor bat baino gehiago metatu, eta nahitaezko exekuzioa eginik ere zor guztiak ezin badira erabat berdindu, tributu administrazioak, hurrengo idatz-zatian xedatzen den kasuan salbu, kreditu zaharrenari aplikatuko dio pagua, eta zahartasun hori finkatzeko eskagarri izan zeneko data hartuko da.
- 3. Geroagoko mugaeguna duen zor bat kobratzeak ez dio eskubiderik kentzen Foru Komunitateari, pagatu gabe dauden edo diru sarrera egin gabe daukaten lehenagoko zorren kopurua jasotzeko.

54. artikulua. Tributu zorraren kontsignazioa.

Tributudunek zilegi izanen dute tributu zorraren zenbatekoa eta, kasua bada, erregelamendu arauen ariora sorturiko kostuak ere, Foru Komunitateko Diruzaintzan kontsignatzea, eta hortik eratorriko dira erregelamendu arauak xedatzen dituzten ondorio askatzaile edo etenarazleak.

3. ATALA

Preskripzioa

55. artikulua. Epeak.

Honako ondasun eta eskubideek lau urteren buruan preskribituko dute:

- a) Administrazioak likidazioa eginez tributu zorra zehazteko duen eskubidea.
- b) Likidatu diren tributu zorrak pagatzea eskatzeko akzioa.
- c) Tributu zehapenak ezartzeko akzioa.
- d) Zuzenez kontra egindako diru sarrerak itzultzeko eskubidea.

56. artikulua. Kontaketa.

Preskripzio epea aurreko artikulua aitpatzen dituen kasuetan honela hasiko da kontaktzen:

- a) kasuan, aitorpena aurkezteko erregelamenduzko epea bukatzen den egunetik; b) kasuan, borondatezko pagamendua egiteko epea bukatzen den egunetik; c) kasuan, arau-haustea egin ziren egunetik; eta d) kasuan, zuzenez kontrako diru sarrera egin zen egunetik.

57. artikulua. Etendura.

1. 55. artikuluko a), b) eta c) letrek aipatzen dituzten preskripzio epeak honako kasuotan eteten dira:

a) Subjektu pasiboa formalki jakinaren ganean dela egindako edozein Administrazio egintza dela medio, zergagai bakoitzak sortu duen tributua ezagutu, erregulatu, ikuskatu, segurtatu, egiaztatu, likidatu eta biltzea helburu.

b) Edonolako erreklamazio edo errekurtsioak jartzen badira.

c) Zorra pagatu edo likidatzeko helburuz subjektu pasiboak egiten duen edozein ekintzaren bidez.

2. 55. artikuluko d) letrek aipatzen duen preskripzio epea eten egiten da subjektu pasiboak zuzenez kontrako diru sarrera itzularazteko asmoz egiten duen edozein egintza fede-maileren bidez, edo zuzenez kontrako diru sarrera hori badela aitortzen duen edozein administrazio egintzaren bidez.

58. artikulua. Aplikazioa.

Preskripzioa ofizioz aplikatuko da, subjektu pasiboak hura aipatu edo salbuespen gisa alegatu behar izan gabe.

4. ATALA

Iraungitzeko bestelako bideak

59. artikulua. Konpentsazioa.

1. Zilegi izanen da tributuzko zorrak konpentsazioz osorik edo partez iraungitzea, erregelamendu bidez ezartzen diren baldintzetan:

a) Tributudunei edozein tributuren ondorioz zuzenez kontrako diru sarrerak egiteagatik zuzenbidez dagozkien eta administrazio egintza irmo baten bidez aitortutako kredituekin.

b) Administrazio egintza irmo baten bidez tributudun berari aitortu zaizkion kredituekin.

c) Tributuzko bakoitzaren araudi berariazkoaren arabera tributuzko administrazioak ofizioz egin behar dituen itzulketekin.

2. Nafarroako toki entitateek Foru Komunitatearekin dituzketen tributuzko zorrak konpentsazio bidez iraungi ahalko dira, osorik nahiz partzialki, erregelamendu bidez ezartzen den moduan.

60. artikulua. Tributuzko zorren barkamena.

Tributuzko zorrak foru lege bidez soilik barkatu ahalko dira, eta orduan ere bertan xedatzen diren zenbatekoan eta baldintzetan baizik ez dira barkatuko.

61. artikulua. Kaudimengabezia frogatua.

Subjektu pasiboaren eta beste erantzuleen kaudimengabezia frogatua dela medio tributuzko zorra ez bada ordaindu ahal izan kasuko prozedura exekutiboan, kobraezin deklaratu da, behin-behinekoz, behar den zenbatekoan, preskripzio epearen barnean errehabilitatzen ez den bitartean.

5. ATALA

Bermeak

62. artikulua. Kredituen lehentasuna.

Foru Komunitateak lehentasuna izanen du mugaeguna pasa duten eta pagatu ez diren tributu kredituak kobratzeko, beti ere baldin beste hartzekodunak ez badira jabari, bahi, hipoteka edo Foru Komunitatearen eskubidea hasi zen data baino lehendik kasurako erregistroan inskribatutako beste eskubide erreal baten ondoriozko hartzekodun, foru lege honetako 63 eta 64. artikuluetan xedatzen dena ezertan galarazi gabe.

63. artikulua. Legezko hipoteka isilbidezkoa.

Erregistro publiko batean inskriba daitezkeen ondasun edo eskubideak edo haien produktu zuzenekoak, egiazkoak nahiz ustezkoak, aldiro kargatzen dituzten tributuetan, Foru Komunitateak lehentasuna izanen du beste edozein hartzekodun edo eskuratzaileraren aurretik, baita horiek administrazioaren kobratze akzioa gauzatzen ari den urteko eta haren aurreko urteko zor pagatu gabeak kobratzeko eskubideak inskribatu badituzte ere.

64. artikulua. Atxikipena.

1. Eskualdatutako ondasun eta eskubideak, eskualdaketa, eskuratze edo inportazio horiek kargatzen dituzten tributuei dagozkien diru kopuru likidatu nahiz likidatu gabeen ordainketaren erantzukizunari atxikiak egonen dira, zein ere den haien edukitzailea, salbu edukitzaile hori erregistroko fede publikoak babesturiko hirugarren bat denean edo frogatzen denean ondasunak fede onez eta titulu justuz eskuratu direla edo merkataritza-edo industria-establezimendu batean, ondasun higigarri inskribaezinen kasuan.

2. Tributu bakoitza arautzen duen foru legeak salbuespen bat edo hobari bat ematen badu, eta onura horrek behin betikoz indar hartzeko baldintza bada subjektu pasiboak foru legeak eskatzen duen betekizun bat gero batean betetzea, tributu administrazioak agertzero emanen du onura fiskalik izan ez balitz egin beharko zen likidazioaren zenbateko osoa, eta hala jasoko da orri bazterreko atxikipen ohar batean erregistro publikoetan.

65. artikulua. Gordetze eskubidea.

Foru Komunitateak beste inork baino lehenagoko gordetze eskubidea izanen du beren gaineko trafiko eta zirkulazio tributuak tramitatu eta ordainarazteko aurkezten diren salgaiei dagokienez, eta hori likidatutako kredituaren kasuko zenbatekoan, haren pagamendua behar adina segurtatzen ez bada

VI. KAPITULUA

Tributu gaietako arau-hausteak eta zehapenak

1. ATALA

Arau-hausteak

66. artikulua. Araubide orokorra.

1. Tributu gaietako arau-hauste dira foru legeetan tipifikatzen diren egintzak eta egintza ezak. Tributu gaietako arau-hausteak utzikeria hutsezkoak direnean ere zehatzekoak dira.

Zergadunen jokabideak fede oneko izatearen presuntzioa dauka.

Tributu administrazioari dagokio frogatzea tributu gaietako arau-hausteetan arau-hauslearen erruduntasuna finkatzen duten inguruabarrak gertatu direla.

2. Tributu gaietako arau-hauste eta zehapenak foru lege honek eta gainerako tributu arauak gobernatuko dituzte.

3. Arau hausle izanen dira pertsona fisiko edo juridikoak eta foru lege honetako 25. artikulua aipatzen dituen erakundeak, baldin eta foru legeetan arau hauste gisa tipifikaturik dauden egintza edo egintza ezak egiten badituzte. Bereziki, honako hauek:

a) Tributuen subjektu pasiboak: zergadunak, ordezkokoak, atxikitzaileak edo konturako sarrera egitera behartuta daudenak.

b) Aitorpen bateratuko araubidean, sozietate nagusia.

c) Gardentasun fiskalaren araubideko entitateak.

d) Tributu administrazioari informazioa edo laguntza eman behar diotenak, foru lege honetako 103 eta 104. artikuluetan eta tributu bakoitzaren arauetan finkatu denaren arabera.

e) Jarduteko gaitasunik gabeko tributudunen legezko ordezkaria.

4. Honako kasuetan, foru legeetan sailkatu diren egintzek edo egintza ezek ez dute sortuko tributu gaietako arau-haustearen erantzukizunik:

a) Tributu gaietan jarduteko gaitasunik ez dutenek eginak direnean.

b) Ezinbestez egin direnean.

c) Talde erabaki baten ondoriozkoak direnean, beren botoa salbatu zutenentzat edo erabakia hartu zen bileran izan ez zirenentzat.

d) Tributu obligazioak eta eginbeharrak betetzeko behar adinako arreta jarri denean. Behar adinako arreta jarri dela juzkatuko da, bereziki, zergadunak aitorpen egiazko eta osoa aurkeztu duenean eta, kasua bada, autolikidazioa egin duenean, arauaren interpretazio arrazoizko baten babesean.

e) Tributudunen jokabidea tributu administrazioak argitarapen, komunikazio eta kontsulten gaineko erantzunetan agertu dituen irizpideen araberakoa izan denean foru lege honetan ezarri bezalako moduan.

5. Aurreko idatz-zatiak aipatzen dituen kasuetan, subjektu pasiboen edo gainerako tributudunen tributu egoera erregularizatzen denean, kasuko berandutza interesa ere eskatuko da, bide diren kuotaz, atxikipen edo konturako sarreraz, itzulketaz, onura fiskalaz eta errekarrez gain.

6. Tributu administrazioak juzkatzen badu arau-haustea Ogasun Publikoaren kontrako delitu izan daitekeela, erruduntasun testigantza jurisdikzio eskudunari helaraziko dio eta ez dio aurrera eraginen administrazio prozedurari Epaileak epai irmoa eman, egintzak largetsi edo artxibatu edo Ministerio Fiskalak espedientea itzultzen ez duen artean.

Epailearen kondenazio-epaiak ezindu egingen du administrazio zehapenak ezartzea.

Delitu zantzurik antzeman ez bada, tributu administrazioak aurrera eraginen dio zehapen espedienteari, auzitegiek frogatutzat eman dituzten gertaerak oinarri.

67. artikulua. Arau-hauste bakunak.

1. Arau-hauste bakuna da edozein pertsonari tributuen kudeaketatik eskatzen zaizkion tributu obligazio edo eginbeharrak ez betetzea, subjektu pasiboa izan ala ez izan, arau-hauste larri edo zehapena graduatzeko osagai ez direnean.

Bereziki, honako portaerak dira arau-hauste bakun:

- a) Aitorpenik ez aurkeztea edo aitorpen faltsuak, osagabeak edo okerdunak aurkeztea.
- b) Ez betetzea tributu gaietan eragina duten datuak, txostenak edo aurrekariak emateko obligazioa, hirugarrenekin izandako harreman ekonomiko, profesional edo finantzarioetatik heldu dena, foru lege honetako 103 eta 104. artikuluetan finkatzen den bezala.
- c) Kontabilitate, erregistro eta zentsu izaerako obligazioak ez betetzea.
- d) Fakturazio obligazioa ez betetzea eta, oro har, frogagiriak edo balio bereko agiriak jaulki, entregatu eta kontserbatzeko obligazioa ez betetzea.
- e) Identifikazio Fiskaleko Zenbakia erabili eta jakinarazteko obligazioa ez betetzea.
- f) Tributu administrazioaren jokaera trabaz, aitzakiaz edo ukoz ezintzea, kudeaketa, ikuskatze edo bilketa aldietan.

2. Tributu bakoitzaren foru legeek zilegi izanen dute arau-hauste bakunen kasuak tipifikatzea bakoitzaren kudeaketak dituen izaera eta ezaugarrien arabera. Zilegi izanen da ezaugarri horiek tributuen gaineko erregelamenduek zehaztea, foru legeak ezartzen dituen mugen barrinean.

3. Bestalde, foru lege hau garatzeko erregelamenduek zilegi izanen dute zehaztea, lege honen mugen barrinean, zer arau-hauste eta zehapen dagozkion arestian aipatu eginbehar orokorrak ez betetzeari.

68. artikulua. Arau-hauste larriak

Honako portaerak dira arau-hauste larri:

- a) Erregelamendu bidez ezarri diren epeetan tributu zorra osorik edo partez ez sartzea, non eta foru lege honetako 52.3 artikulua arabera erregularizatzen ez den edo foru lege honetako 117. artikulua agintzen duena aplikatzea tokatzen ez den.

b) Ez aurkeztea, epez kanpo eta tributu administrazioak errekerimendua eginda aurkeztea edo gaizki edo osatu gabe aurkeztea tributu administrazioak autolikidazio bidez eskatzen ez diren tributuak likidatu ahal izateko behar dituen aitordenak edo dokumentuak.

c) Onura fiskalak, salbuespenak, desgrabazioak edo itzulketak zuzenez kontra lortu edo gozatzea.

d) Bide denaz kontra kontusail negatiboak nahiz positiboak edo zerga kredituak finkatzea, gero bateko norberaren edo hirugarrenen aitordenen kuotan edo oinarrian kendu edo konpentsatu beharrekoak.

e) Gardentasun fiskaleko araubidepean dauden sozietateengatik, egiazkoak ez diren zerga oinarriak finkatu edo sozioei egotzi beharreko kopuruak deklaratzeko.

2. ATALA

Zehapenak

69. artikulua. Zehapen motak.

Tributu gaietako arau-hausteak zehatzeko honako bideak erabiliko dira, zein bere kasuan:

1. Diruzko isuna, finkoa edo proportzionala.

Diruzko isun proportzionala, foru lege honetako 77. artikuluko 1 eta 2. idatz-zatiko kasu berezietan izan ezik, tributu kuotari eta, kasua bada, foru lege honetako 50.2.a) artikulua aipatzen dituen errekaragerei, sartu gabe geratu diren kopuruei edo zuzenez kontra izandako onura edo itzulketen kopuruari aplikatuko zaie.

2. Bost urterainoko epean aukera guztiak galtzea subentzio edo dirulaguntza publikoak erdiesteko eta onura edo pizgarri fiskalak izateko eskubidea ere bai.

3. Bost urterainoko epean debeku izatea Foru Komunitateko Administrazioarekin edo beste erakunde publikoekin kontratuak egiteko.

4. Urtebeterainoko epean etenik izatea lanbide ofizial, enplegu edo kargu publikoetako jarduna.

Hartarako, honakoak hartuko dira lanbide ofizialtzat: jabetzaren erregistratzaileak, notarioak, merkataritzako artekari ofizialak eta nork ere, funtzio publikoetan arituz, ez baitu lansaririk jasotzen Estatutik, autonomia erikidegoetatik, toki entitateetatik edo zuzenbide publikoko korporazioetatik.

70. artikulua. Zehatzeko eskumena duten organoak eta zehapen prozedura.

1. Honakoek erabaki eta ezarriko dituzte tributu gaietako zehapenak:

a) Nafarroako Gobernuak, zehapen horiek honakoetakoak badira: enplegu edo kargu publikoetan jardutea etetea, onura edo pizgarri fiskalak izateko eskubidea galtzea, subentzio edo dirulaguntza publikoak izateko aukera galtzea, edo Foru Komunitateko Administrazioarekin edo beste erakunde publiko batekin kontratuak egiteko debekua.

Lanbide ofizialetan aritzea etetekoa bada zehapena, Estatuko Administrazioako organo eskudunera joko da.

b) Ekonomi eta Ogasun kontseilariak, zehapena arau-hauste bakunen ondoriozko dirutako isuna bada.

c) Tributuen edo, kasua bada, horien konturako ordainketen ondoriozko diru sarreren behin-behineko edo behin betiko likidazioak egiteko administrazio egintzak eman behar dituzten organoek, zehapena arau hauste larrien ondoriozko diruzko isuna bada.

2. Tributu zehapenak ezartzeko, subjektu arau-hauslearen tributu egoera ikertu edo konprobatzeko eratzten den espedientea ez, beste espediente bat erabiliko da, zeinean beti ere interesatua entzuna izanen baita kasuan kasuko ebazpena eman aurretik.

3. Zehapen prozedura batean subjektu arau-hauslearen edo erantzulearen tributu egoera ikertu edo konprobatzeko eratu den espedientetik ateratako datuak, frogak edo inguruabarrak erabili behar badira, horiek denak formalki erantsi behar zaizkio zehapen espedienteari azken horri dagokion entzunaldi tramitea egin baino lehen.

4. Zehapen espedientea ebazteko luzeeneko epea sei hilabetekoa izanen da.

5. Zilegi izanen da zehapena ezartzen duen egintzaren kontra aparteko errekurso edo erreklamazioa jartzea, baina zergadunak tributu kuota ere aurkatzen badu, bi errekurso edo erreklamazioak metatu egingen dira.

6. Tributu zehapenak betearaztea besterik gabe etenen da bermea aurkeztu beharrik gabe, baldin eta behar den denboran eta moduan aurkezten bada haien kontra bide den errekurso edo administrazio erreklamazioa eta ez da zilegi izanen zehapenak betearaztea harik eta administrazio bidean irmotzen diren arte.

7. Isunez beste zehapenak ezartzeko, subjektu arau-hauslearen tributu egoera erregularizatzeko eta kasuari dagozkion isunak ezartzeko eratu espedientea ez den eta horren menpekota ez den beste espediente bat erabiliko da. Funtzionario eskudunak hala proposatuta hasiko da eta bertan, betiere, entzunaldia emanen zaio interesatuari, kasuko ebazpena eman baino lehen.

71. artikulua. Zehapenen graduazioa.

1. Tributu zehapenak kasuan-kasuan honakoak aintzat hartuta graduatuko dira:

a) Tributu gaietako arau-hausteak behin eta berriz egin diren.

Arau-hauste larri batean inguruabar hau gertatzen bada, gutxieneko zehapenaren ehuneko 10etik 50 puntura bitarte gehituko da.

b) Tributu administrazioaren ikerketa lanei trabak jarri edo aurka egin zaien.

Arau-hauste larri batean inguruabar hau gertatzen bada, zehapenaren ehuneko 10etik 50 puntura bitarte gehituko da.

c) Arau-haustea egitean iruzurrezko bideak erabili badira edo beste norbait tarteko egin bada. Hemen ezartzen denerako, nagusiki honakoak hartuko dira iruzurrezko bidetzat: kontabilitatean anomalia substantzialak egotea eta faktura, frogagiri edo beste dokumentu faltsu edo faltsutuak erabiltzea.

Inguruabar hori arau-hauste larri batean gertatzen bada, zehapenaren ehunekoa 20tik 75 puntura bitarte gehituko da.

d) Aitorpenak aurkeztu gabez edo aitorpen osagabeak edo okerrak aurkeztuz Administrazioari ezkutatzea tributu zorra zehazteko behar dituen datuak, eta horren ondorioz tributu zorra gutxiagotzea.

Inguruabar hori arau-hauste larri batean gertatzen bada, zehapenaren ehunekoa 10 puntutik 25era bitarte gehituko da.

e) Formazko edo laguntza emateko betebeharrak nork bere kabuz ez betetzea edo berandu betetzea.

f) Zer garrantzi duten, tributu kudeaketaren eraginkortasunari dagokionez, eman ez diren datu, txosten edo aurrekariak eta, oro har, formazko eginbeharrak, kontabilitate edo erregistro eginbeharrak eta tributu administrazioari informazioa edo laguntza emateko obligazioa bete izan ezak.

2. Graduazio irizpideak aldi berean aplika daitezke.

Aurreko idatz-zatiko e) eta f) letretan finkatu diren irizpideak ez dira erabiliko arau-hauste bakunen zehapenak graduatzeko baizik. Idatz-zati horretako d) letrean ezarritako irizpidea arau-hauste larrien zehapenak graduatzeko baizik ez da erabiliko.

Erregelamendu bidez zehaztuko da graduazio irizpide bakoitzaren aplikazioa.

3. Tributu gaietako arau-hauste larriengatiko zehapenen zenbatekoa 100eko 40 gutxituko da subjektu arau-hausleak edo, kasua bada, erantzuleak, aditzera ematen badu ados dagoela egin zaion erregularizazio eta zehapen proposamenarekin.

72. artikulua. Arau-hauste bakunen zehapenak.

1. Arau-hauste bakun bakoitzak 1.000tik 150.000 mila pezeta bitarteko isuna hartuko du, hurrengo idatz-zatietan agintzen dena salbu.

2. Tributu gaietan eragina duten datuak, txostenak edo aurrekariak emateko betebeharra, foru lege honetako 103 eta 104. artikuluek aipatua, ez betetzeagatik, dela oro har eskatzen direnean dela norbanako bati eskatzen zaizkionean, 1.000tik 200.000 pezetara bitarteko isuna jarriko da kasuko aitorpenetan agertu behar zen edo izandako errekerimenduen ondoren aurkeztu behar zen datu eman gabeko, faltsutu edo oker bakoitzeko. Ezarritako zehapena, dena den, ez da izanen subjektu arau-hausleak arau-haustea egin duen momentuaren aurreko urte naturalean izan duen operazio bolumenaren ehuneko 3 baino gehiagokoa. Gehieneko muga hori 5.000.000 pezetakoa izanen da aurreko urte naturaletan operaziorik izan ez denean, aurreko urte naturala jardueraren hasierakoa zenean edo produkzio zikloa nabarmen irregularra denean. Eskatu diren datuak ez baziren subjektu

arau-hauslearen enpresa- edo lanbide-jarduera bati buruzkoak, ezarritako zehapenaren gehieneko muga ez da izanen 300.000 pezeta baino gehiagokoa.

Subjektu arau-hausleak jarritako traba dela medio edo bere kontabilitate eginbeharrak edo formazkoak ez betetzeagatik tributu administrazioak ezin badu erdietsi eskatu duen informazioa, ez eta informazio horrek zenbat datu izan behar lituzkeen jakin ere, hasieran egindako arau-hauste bakunari jarriko zaion isuna ez da izanen subjektu arau-hausleak arau-haustea egin momentuaren aurreko urte naturalean izan duen operazio bolumenaren 100eko 5 baino gehiagokoa, eta inongo kasutan ez 150.000 pezeta baino gutxiagokoa. Gehieneko muga 8.000.000 pezetakoa izanen da aurreko urte naturaleran operaziorik izan ez bada edo aurreko urte naturala jardueraren hasierakoa bada edo produkzio zikloa nabarmen irregularra bada. Datuak ez badira subjektu arau-hauslearen enpresa -edo lanbide-jarduera bati buruzkoak, gehieneko muga hori 500.000 pezetakoa izanen da.

3. Kasuan-kasuan 25.000 pezetatik 1.000.000 pezetara bitarteko isunak jarriko zaizkie honako arau-hausteei:

a) Arau fiskalek eskatzen dituzten kontabilitate eta erregistroetan operazio bat edo gehiago falta izatea edo faltsuak izatea.

b) Berez tokatzen zaiena ez, beste esangura bat duten kontuak erabiltzea, tributu egoera konprobatzea zailtzeko moduan.

c) Tributu aitortpenetan oker transkribaturik egotea nahitaezko liburu eta erregistroetan ageri diren datuak.

d) Kontabilitatea izateko edo erregistroak izateko obligazioa, arau fiskalek agindua, ez betetzea.

e) Lau hilabete baino gehiago berandutzea arau fiskalek agindu bezalako kontabilitatea eta erregistroak eramaten.

f) Jarduera eta ekitaldi bererako kontabilitate bat baino gehiago eramatea, enpresaren benetako egoera jakitea ezintzeko moduan.

g) Tributu administrazioak eskatu dituen kontabilitate frogak eta agiriak ez aurkeztea edo erakutsi nahi eza.

4. Enpresa- nahiz lanbide-jardueren esparruan zentsu-gaietarako eragina duten datuak emateko obligazioa ez betetzeak 1.000tik 150.000 pezetara bitarteko isuna izanen du.

5. Zehatu diren tributu gaietako arau-hauste bakunak enpresariak edo profesionalek egin behar duten bezala fakturak luzatu eta entregatu eta hala tokatzen bada tributu kuoten egozpena kontsignatu beharra ez betetzea edo gaizki betetzea izan bada, artikuluko 1. idatz-zatiak agintzen duena aplikatuz jartzen diren isun guztien zenbatekoa ez da izanen kasuko arau-hausteei sortu dituzten operazioen kontraprestazio guztien zenbatekoaren 100eko 5 baino gehiagokoa.

Subjektu arau-hausleak oro har ez baditu bete aurreko idatz-zatiak aipatzen dituen tributu kudeaketan laguntza emateko obligazioak, edo tributu administrazioak ezin badu harengatik jakin zenbat operaziorik, fakturak edo antzeko agiririk sortu duten arau-hauste bakun bat, arau-hauste bakun

bakar baten erantzulezt hartuko da eta 25.000 pezetatik eta konprobazioak hartu duen aldian izan dituen operazioen bolumenaren 100eko 5era bitarteko isuna jarriko zaio.

6. Inork, bere tributu harremanetan edo tributu gaietarako ardura duten harremanetan, ez badu bere identifikazio fiskaleko zenbakia erabili edo eman, erregelamenduak agintzen duen bezala, 1.000tik 150.000 pezetara bitarteko isuna izanen du. Zehapen hau bakarka ezarriko da, egin den arau-hauste bakun bakoitzeko. Hala ere, subjektu arau-haustea oro har bete ez badu laguntza emateko obligazioa, arau-hauste bakun bakar baten erantzule dela juzkatu eta 25.000tik 500.000ra bitarteko isuna jarriko zaio, edo ez betetze hori lanbide- edo enpresa-jarduera batean ari zela egin bada, konprobazioak hartu duen aldian izan dituen operazioen bolumenaren 100eko 5ekoa.

Kreditu erakunde batek ez baditu betetzen kontu edo operazio bat gaizki identifikatzeagatik berariaz dagozkion betebeharrak, 1988ko Nafarroako aurrekontu orokorre buruzko maiatzaren 12ko 3/1988 Foru Legeko 72. artikuluko 2. zenbakiak agintzen duen bezala, zuzenez kontra ordaindu edo kargatutako zenbatekoen 100eko 5eko isuna jarriko zaio, eta gutxienez 150.000 pezeta, edo operazioa edo gordailua ezereztatu behar bazuen, 150.000tik 1.000.000 pezetara bitartekoa.

Eramailearentzako txeeen libramenduan edo ordainketan identifikazio fiskaleko zenbakia jarri beharra ez betetzeak ondorioaren itxurazko balioaren 100eko 5eko isuna izanen du eta gutxienez 150.000 pezeta.

Kreditu erakundeek ez badituzte aurkezten titularrak bere identifikazio fiskaleko zenbakia aurkeztu ez duen kontuen edo beste operazioen gaineko aitorpenak edo komunikazioak, edo bertan agertu behar duten datuak falta badira edo oker badaude, artikuluko 2. idatz-zatiak aurreikusten duen moduan zehatuko dira.

Tributu gaietako Ikuskaritza edo Diru bilketaren ekintzari traba, aitzakia edo uko egiten bazaio, dokumentu, liburu, fitxategi, faktura, frogagiri eta idazpenak, kontabilitate nagusikoak zein osagarrikoak, programa, sistema operatibo eta kontrolekoak eta aurkeztu edo eman beharreko datuak dauzkaten beste edozein aurrekari edo informazio ikertzearen gainean, eta bai traba, aitzakia edo uko egiten bazaio aurkeztu aitorpen edo zerrendak konprobatu edo konpultsazteari, 50.000tik 1.000.000 pezetara bitarteko isuna jarriko zaio.

73. artikulua. Arau-hauste bakunen zehapen osagarriak.

Zilegi izanen da aurreko artikulua 2. idatz-zatian ezarri diren arau-haustek, 1.000.000 pezetatik gorako isunaz zehatzen direnak, horrez gain ere zehatzea, egindako arau-haustetik tributu kudeaketarako ardura handia duten ondorioak sortzen badira. Osagarriko zehapena izanen da bi urtetarainoko epean galtzea kasurako diren onura edo pizgarri fiskalak izateko eskubidea eta subentzio edo dirulaguntza publikoak lortzeko aukera, eta bai, halaber, denbora ber horretan Foru Komunitateko Administrazioarekin eta beste ente publikoekin kontratuak egiteko debekua.

74. artikulua. Kreditu erakundeetako kargudunen zehapenak.

Subjektu arau-haustea kreditu erakunde bat izaten bada, foru lege honetako 72. artikuluko 7. idatz-zatiaren arabera tokatzen diren zehapenez gain, zilegi izanen da Kreditu Erakundearen Diziplinari eta Kontu-hartzeari buruzko uztailaren 29ko 26/1988 Legeko 12 eta 13. artikuluetan aurreikusten diren

zehapenak ezartzea erakunde horietan administrazio edo zuzendaritza kargudunei, lege ber horren arabera arau-hausteen erantzule badira.

75. artikulua. Agintari, funtzionario edo lanbide ofizialetan aritzen diren pertsonen zehapenak.

Subjektu arau-hausleak agintariak, funtzionarioak edo lanbide ofizialean aritzen direnak badira, eta beti ere egindako arau-haustetik tributu kudeaketaren efikaziarako irispide handiko ondorioak heldu badira, foru lege honetako 72. artikuluko 2. idatz-zatiak agintzen duen isunak hilabeteko etendura ere ekarriko du berekin 1.500.000 pezetatik gorako bada, sei hilabeteko etendura 6.000.000tik gorakoa bada, eta urtebetekoa 30.000.000tik gorakoa bada.

76. artikulua. Arau-hauste larrien zehapenak.

1. Tributu arloko arau-hauste larriak diru isun proportzionalen bitartez zehatuko dira, hots, foru lege honen 69. artikuluko 1. idatz-zatian aipatzen diren zenbatekoen ehuneko 50etik 150era bitarte, hurrengo artikuluan xedatutakoa izan ezik, eta ez da galaraziko foru lege honen 71. artikuluaen 3. idatz-zatian ezarritako murriztapena.

2. Halaber, pagatzeko borondatezko epea bukatzen denetik tributu-egoera erregulatzeko duen likidazioa egiten den egunera arte igarotzen den denboragatik berandutza interesak eskatzen ahal dira.

3. Tributu gaietako arau-hauste larriari dagokion kalte ekonomikoaren zenbatekoa sartu beharko ziren zenbatekoen 100eko 50 baino handiagoa baldin bada, 5.000.000 pezetatik gorakoa denean, eta gainera, foru lege honen 71. artikuluaen 1. idatz-zatiko b) edo c) letretan aurreikusiriko inguruabarren bat suertatuz gero, arau-haustea egin dutenei zehapen hauek jartzen ahal zaizkie:

a) Bost urteko epean, dirulaguntza edo laguntza publikoak lortzeko aukera galtzea, bai eta onura edo pizgarri fiskalak eskuratzeko eskubidea ere.

b) Bost urteko epean, Foru Komunitateko Administrazioarekin edo beste entitate publikoekin kontratuak egiteko debekua.

77. artikulua. Beste zehapen batzuk, arau-hauste larriengatik.

1. Arau-hausteak egiten badira etorkizuneko aitopenen, -norberaren edo hirugarrenen- zerga oinarrian konpentsatu edo kendu beharreko zenbateko, gastu edo kontusail negatiboen zehaztapenaren arloan, zehatuko dira aipatu kontzeptuen zenbatekoaren 100eko 10eko diru isun proportzionalarekin, foru lege honen 71. artikuluko 3. idatz-zatian ezarritako murriztapena galarazi gabe.

Arau-hausteen funtsa baldin bada kuotan konpentsatu beharreko kontusailak edo itxurazko tributu kredituak behar ez bezala konprobatzea, zehatuko dira behar bezala konprobatu ez diren zenbatekoen 100eko 15eko diru isun proportzionalarekin, foru lege honen 71. artikuluko 3. idatz-zatian ezarritako murriztapena galarazi gabe.

Idatz-zati honetan aurreikusitakoari jarraikiz ezarritako zehapenak kenkari izan daitezke ondoren eginiko arau-hausteengatik jartzen ahal diren arau-hausteetatik, aipatu kontzeptuak konpentsatuz edo kenduz, edo horien ondoriozko itzulketak lortuz.

2. Gardentasun fiskaleko araubideko entitateei zehapen hauek jarriko zaizkie:

a) Bazkideen zerga oinarriari egotzi beharreko zenbatekoen eta aitortutakoen arteko diferentziaren 100eko 20tik 60ra arteko diru isun proportzionalarekin, foru lege honen 71. artikuluko 3. idatz-zatian ezarritako murriztapena galarazi gabe.

b) Kenkari, hobari eta atxikipenen egozpenen kasuan, bidezkoak ez diren zenbatekoen 100eko 50etik 150era arteko diru isun proportzionalarekin, foru lege honen 71. artikuluko 3. idatz-zatian ezarritako murriztapena galarazi gabe.

3. Tributu egotziak, gauzazko pagamenduei edo edozein motatako zergaren kontura atxikitako nahiz atxiki beharko ziren zenbatekoei dagozkien konturako dirusarrerak ez sartzeagatik eginiko arau-hauste larriak zehatuko dira 100eko 75etik 150era arteko diru isun proportzionalarekin, foru lege honen 71. artikuluko 3. idatz-zatian ezarritako murriztapena galarazi gabe.

78. artikulua. Erantzukizunaren amaiera.

Arau-hausteen ondoriozko erantzukizuna amaituko da zehapena ordaindu edo bete delako, preskripzioagatik edo arau-hauslea hil delako.

IV. TITULUA

Tributu arloko kudeaketa

I. KAPITULUA

Xedapen orokorrak

79. artikulua. Ebatzi beharra.

1. Tributu arloko Administrazioa behartua dago tributu arloko kudeaketa prozeduretan, ofizioz nahiz parte baten eskariz irekitzen diren horietan, planteatzen diren auzi guztiak espreski ebaztera, eskubideez baliatzeari dagozkien prozeduretakoak izan ezik, horiek jakinaraztea besterik ez baita eginen, eta iraungipena, prozeduraren gaiaren gerora sortutako galera, interesatuen ukoa edo atzera egitea gertatuz gero.

Hala ere, interesatuak espreski eskatzen duenean inguruabar hauetako bat gertatu dela tributu administrazioak deklaratu dezala, hura eskaera horri buruzko ebazpena ematera behartua egonen da.

2. Likidazio egintzak, balioa frogatzekoak, errekursoak eta erreklamazioak ebaztekoak, tributu arloko kudeaketa egintzen exekuzioa eteteari uko egiten diotenak, zehapenak ezartzekoak, eta indarra duen araudian ezartzen diren guztiak, arrazoituak izanen dira, egitateak eta eskubide oinarriak aipatzen direla.

80. artikulua. Prozeduren tramitazioaren egoera. Dokumentuen kopia.

Tributu arloko kudeaketa prozedura batean parte den tributudunak jakiterik izanen du, edozein momentutan, prozeduraren tramitazioa nola dagoen. Era berean, espedientean ageri diren dokumentuen -ebazpena emateko orduan organo eskudunak kontuan izan beharreko horien-kopia

ere lortzerik izanen du, non ez dituzten hirugarrenen interesak edo beste pertsona batzuen intimitatea ukitzen edo legeak ez duen horrela xedatzen. Konprobazio eta ikerketetan, kopia horiek emanen dira interesatuaren entzunaldi tramitean, foru lege honen 86. artikulua dioen arabera.

81. artikulua. Prozeduren tramitazioaz arduratzen direnen identifikazioa.

Tributudunek eskubidea izanen dute jakiteko tributu arloko Administrazioako zein agintari eta langileren ardurapean ari diren tramitatzen berek parte duten tributu arloko prozedurak.

82. artikulua. Aitorpen eta dokumentuak aurkeztu direla konprobatzen duten ziurtagiriak eta kopiak luzatzea.

Tributudunek eskubidea izanen dute berek aurkeztutako tributu aitorpenen ziurtagiriak edo horietan bildutako datu konkretuak eskuratzeko. Era berean, dokumentuak tributu administrazioan aurkeztu direla konprobatzeko, bai eta aurkeztearen data ere, tributudunek eskubidea dute horien kopia zigilatua eskuratzeko, betiere jatorrizkoekin batera eramaten badituzte elkarrekin erkatzeko eta, dokumentu horiek espedienteari atxiki beharrekoak ez direnean, jatorrizko horiek itzultzea eskatzen ahal dute.

83. artikulua. Dokumentuen aurkezpena.

Tributudunek zilegi dute tributu arloko kudeaketaren prozedurari aplikatu beharreko araudiak eskatzen ez dituen dokumentuen aurkezpenari uko egitea. Eskubidea dute, gainera, berek jada aurkeztu eta Administrazio jardulearen esku dauden dokumentuak ez eramateko.

Administrazio hark ahalmena izanen du, edonola ere, interesatuari eskatzeko berretsi ditzala berariazko datu propioak edo hirugarrenekoak, lehendik aurkeztuak, dokumentu horietan ageri direnak.

84. artikulua. Tributu administrazioaren obligazioa eskubideak erabiltzeko aukera emateko.

Tributu administrazioak, une oroz, eskubideak erabiltzeko eta betekizunak betetzeko aukera emanen dio tributudunari.

Tributudunen eskuhartzea eskatzen duten tributu administrazioako ekintzak burutu beharko dira haiei ahalik eta zergarik arinena ekar lekiekeen moduan, non eta horrek tributu arloko obligazioak betetzea galarazten ez duen.

85. artikulua. Alegazioak.

Tributudunek zilegi izanen dute -entzunaldi tramitea egin edo, hala denean, ebazpen proposamena erredaktatu aitzineko tributu arloko kudeaketa prozeduraren edozein momentutan- alegazioak egitea eta dokumentuak edo iritzia osatzeko beste datu batzuk eramatea, zeinak kontuan hartuko baitituzte organo eskudunek ebazpen proposamena erredaktatzeko unean.

86. artikulua. Interesatuaren entzunaldi tramitea.

1. Tributu arloko kudeaketa prozedura orotan interesatuaren entzunaldi tramitea izanen da ebazpena eman aurretik.

2. Entzunaldi tramitea saihesten ahal da prozeduran ageri ez eta ebazpenean kontuan hartzen ere ez direnean interesatuak aipatutako egitateak, alegazioak eta frogak baizik.

87. artikulua. Epeak.

1. Tributu arloko kudeaketa prozedurei buruz ebazpena emateko sei hilabeteko epea egonen da, aplikatzekoa den araudiak beste epe bat jartzen ez badu. Prozeduran izaten diren atzerapenek, Administrazioa bera errudun ez denean, ebazpena emateko epea eten eginen dute.

2. Parte baten eskariz irekitako prozeduretan ebazpena emateko epea organo eskudunak espreski diktatu gabe bukatzen bada, berariazko araudiak ezarritako ondorioak sortuko dira. Horretarako, tributu arloko kudeaketa prozedura orok araututa beharko du izan dagokion isiltasun administratiboaren araubidea.

3. Aurreko aurreikuspenetik bazterturik gelditzen da premiamenduzko prozedura, zeinaren ekintzak luzatzen ahal dira kobrantzako epea bukatzen den arte.

4. Tributu arloko kudeaketaren erregelamenduan adieraziko dira tramite bakoitzerako epeak.

Administrazioak epeak ez betetzeak ez du berekin ekarriko akzio administratiboaren iraungipena, baina subjektu pasiboek aukera izanen dute kexu bidez erreklamatzeko.

Kexu bidez ere erreklamaterik bada tramitazio akatsen kontra eta, bereziki, prozedura geldiaraztea edo gaiari buruzko behin betiko ebazpena eman aurretik konpon daitezkeen tramiteak ez-egitea eragin dezaketen akatsen kontra.

Kexa kontuan hartzearen ondorioz, horretarako arrazoirik badago, diziplina espedientea irekiko zaio erantzukizuna duen funtzionarioari.

88. artikulua. Ofiziozko itzulketak.

Tributu administrazioak ofizio bidez itzuliko ditu bidezko diren zenbatekoak, Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari, Sozietateen gaineko Zergari eta Balio Erantsiaren gaineko Zergari buruzko berariazko araudian ezarritakoaren arabera. Tributu bakoitza erregulatzen duten arauetan ezarritako epea eta, nolana ere, sei hilabeteko epea iragan bada tributu administrazioari egotz lekiokkeen kausagatik itzuli beharrekoa pagatzea agindu gabe, zergadunak eskubidea izanen du foru lege honen 50.2.c) artikuluan araututako berandutza interesa kobratzeko, horretarako errekerimendurik egin beharrik gabe. Hortaz, interes hori sortuko da tributu administrazioak behin-behineko likidazioa egiteko duen epea bukatzen denetik dagokion itzulketa pagatzea agintzen den egunera arte.

89. artikulua. Administrazio organoak.

1. Administrazioak tributu arloan dauzkan eginkizunak burutuko dira haren bi arloak bereiziz: kudeaketakoak, likidaziorako eta diru bilketarako, eta kudeaketa haren kontra jartzen ahal diren errekurtsio nahiz erreklamazioei buruzko ebazpenekoak. Eginkizun horiek organo desberdinen ardurapean jarriko dira.

2. Organo desberdinen arloari (likidazio nahiz diru bilketa arlokoa izan edo errekurtsio nahiz erreklamazioak ebazteko) dagokion eskumena zehaztuko da bakoitzaren erregelamenduzko arauen barnean.

90. artikulua. Gizarte lankidetzak.

1. Tributuak kudeatzeko gizarte lankidetzak gauzatzeko, tributu administrazioak akordioak sinatuko ditu gizarte, lan, enpresa edo lanbideetako sektore edo interesen ordezkari diren entitate, instituzio eta erakundeekin.

Lankidetzak hori ondoko gaietara bideratzen ahal da:

- a) Informazio eta zabalkunde kanpainak.
- b) Tributu arloko heziketa.
- c) Tributu arloko obligazioak eta betekizunak errazago betetzea.
- d) Aitorpenak egiteko laguntza ematea.
- e) Tributu oinarrien estimazio objektiboaren araubidea.

2. Gizarte lankidetzak, halaber, tributuen erreforma eraginen duten printzipioen eraketan burutzen ahal da, aurreko 1 idatz-zatiak aipatzen dituen entitate, instituzio eta erakundeek parte hartuz.

II. KAPITULUA

Tributudunari informazioa eta laguntza ematea

91. artikulua. Informazioa eta laguntza.

1. Tributu administrazioak behar duten laguntza eta eskubideei buruzko informazioa emanen die tributudunei.

Eginbehar hori bideratzeko ondoko ekintza hauek erabiliko dira: tributuen arloko arauen testu eguneratuak argitaratzea, jakinarazpenak igortzea, tributuen arloko kontsultei erantzutea eta balorazioak egiteko aurretiazko erabakiak hartzea.

2. Foru legeek ezarritako moduan, tributu arloko arau-hausteen erantzukizunetik salbu geldituko dira aurreko idatz-zatiak aipatutako argitalpen, jakinarazpen eta kontsulteren erantzunetan tributu administrazioak adierazitako irizpideetara beren ekintza egokitzen duten tributudunak.

92. artikulua. Argitalpenak.

1. Ekonomi eta Ogasun kontseilariak, ekitaldi bakoitzeko lehen hiruhilekoan, tributu arloko lege eta foru dekretuen testu eguneratu osoak argitaratzea erabaki eta aginduko du, baldin eta aurreko ekitaldian indarra zuten testuetan aldaketak sartu badira. Gainera, ekitaldi horretan onetsitako tributu xedapen guztien zerrenda epe eta modu berean argitaratzeko agindua emanen du.

2. Aldiro-aldiri argitara emanen ditu argitara, kasu bakoitzean egoki juzkatzen diren prozeduren bidez, kontsulten erantzunak eta garrantzi eta eragin handieneko ebazpen ekonomikoak eta administratiboak.

3. Tributu administrazioak interesatuen eskura jarri beharko du, haiek hala eskatuta, kontsulta edo ebazpen konkretuen testu osoa, baina horietan ageri diren pertsonak identifikatzeko bide ematen duten datu guztiak kenduz.

93. artikulua. Jakinarazpenak.

Tributu administrazioak tributuen araudia aplikatzeko dauden irizpide administratiboetarako buruzko informazioa emanen die tributudunei, jendearentzat irekita dauden bulegoetan, aipatu irizpideak biltzen dituzten informatika baseak haien esku jarriko ditu, kontsulta ditzaten eta sektore, jarduera edo errenta iturri jakin batzuen tributazioari buruzko informazioa emateko jakinarazpenak igorriko ditu.

94. artikulua. Tributu gaietako kontsultak.

1. Tributudunek kontsultak egiten ahal dizkiote tributu administrazioari, behar bezala dokumentatuak, kasu bakoitzean egokitzen den tributu kalifikazioaren, araubidearen edo sailkapenaren gainean.

Kontsultak egiteko, tributudunek idazkia bidaliko diote organo eskudunari, hark erantzuna eman dezan, eta idazki horretan, planteatutako auziarekin lotuta, ulertzeko moduan eta behar den tamainan, ondoko hauek azalduko dira:

a) Kasuaren aurrekariak eta inguruabarrak.

b) Aplikatzekoa den tributuen araudiak sortzen dituen zalantzak.

c) Tributu administrazioak iritzi bat eratzeko lagungarri izan dezakeen gainerako datuak eta elementuak.

2. Tributudunak, baldin berak egindako kontsultaren erantzuna jaso ondotik, tributu obligazioak haren arabera bete izan baditu, ez du erantzukizunik izanen, bidezkoak diren kuotak, zenbatekoak, errekaratuak eta berandutza interesak zertu beharra galarazi gabe, betiere, kontsulta egin bada zerga-gaia gertatu aitzin edo aitortpena egiteko epearen barnean, eta artikulua honen 1 idatz-zatiko a) eta c) letretan adierazitako inguruabar, aurrekari eta gainerako datuetan aldaketarik izan ez bada.

3. Era berean, behar bezala dokumentatutako kontsultak egiteko gai dira ondoko hauek: lanbide elkargoak, ganbara ofizialak, erakunde patronalak, sindikatuak, kontsumitzaileen elkarteak, enpresarien elkarteak eta lanbide erakundeak, bai eta aipatutako erakunde edo entitate horiek biltzen dituzten federazioak, orokorrean beren kide edo bazkideak ukitzen dituzten aferak direnean.

Ez dute erantzukizunik izanen, aurreko idatz-zatiaren zentzuan, aipatu kontsulten erantzunari lotuz beren tributu obligazioak bete dituzten tributudunek.

4. Idatzizko kontsulten erantzuna loteslea izanen da tributu administrazioarentzat kasu hauek gertatzen direnean:

- a) Enpresen aktiboetako inbertsioak, kontsulta egiten bada inbertsioa gauzatu aurretik.
- b) Inbertsiorako pizgarri fiskalak, denbora baterako edo koiuntura baten ondorioz ezarritakoak.
- c) Komunitate barneko eragiketak, Europako Batasuneko estatu kideetako enpresek burututakoak.
- d) Tributuen legeek edo komunitateko erregelamenduek horrela aurreikusten dutenean.
- e) Sozietateen gaineko Zergari buruzko abenduaren 30eko 24/1996 Foru Legearen X. tituluko IX. kapitulua enpresa berrantolatzeke eragiketetan interpretatu eta aplikatzea.
- f) Sozietateen gaineko Zergari buruzko abenduaren 30eko 24/1996 Foru Legearen 66. artikuluan aurreikusitako pizgarrien berariazko proiektu eta kasuetan interpretatu eta aplikatzea.
- g) Atzerriko baloreen edukitzarako entitateei dagokienez Sozietateen gaineko Zergari buruzko abenduaren 30eko 24/1996 Foru Legean ezarritako araubidea interpretatu eta aplikatzea.

Erregelamenduz zehaztuko dira aurreko letretan aurreikusitako kasuen norainokoak eta kontsulta horiek tramitatzeko eta erantzuteko prozedura.

5. Loteslea izanen da, halaber, erregelamenduz zehazten den eran, idatzizko kontsulten erantzuna, ondokoak egile direnean:

- a) Enpresak edo langileen ordezkariak, Administrazio eskudunak baimendutako enplegua erregulatzeko espedienteen ondoriozko tributu araubideari eta enpresako langile guztiak ukitzen dituzten gizarte aurreikuspeneko sistemen ezarpen edo aldaketei dagokienez.
- b) Kreditu eta aseguru entitateak, atxikipen kontratuen bitartez denei eskaintzen zaizkien bizi aseguruei eta aktibo finantzarioei dagokienez, kontsulta egin baldin bada haiek zabaldu eta hedatu aitzin.
- c) Kolektibo bereiztuak edo gertakari, egitate nahiz ekintza puntualak ukitzen dituen beste edozein kontsulta, 94. artikuluan adierazitako moduan eginikoa, loteslea izanen da tributu administrazioarentzat.

6. Aurreko 4 eta 5. idatz-zatietan jaso diren kontsulta lotesleen kasuan, salbu eta legeak aldatzen badira edo kasuari aplikatzekoa den jurisprudentzia baldin badago, tributu administrazioa behartua dago erantzunean adierazitako irizpideak kontsulta egileari aplikatzera, baldin eta kontsulta egin bada zergagaita sortu baino lehen edo aitortzen egilearentzako zegoen epean, eta artikuluko honen 1. idatz-zatiko a) eta c) letretan azaldutako inguruabar, aurrekari eta gainerako datuak aldatu ez badira.

III. KAPITULUA

Tributu kudeaketaren prozedura

1. ATALA

Hasiera eta tramiteak

95. artikulua. Hasteko erak.

Tributuen kudeaketari hasiera eman:

a) Aitorpena egitean, aitorpen-likidazioa edo autolikidazioa, edo tributudunaren ekimenez, foru lege honen 27. artikulua dioenari jarraikiz.

b) Administrazio organoen konprobazio eta ikerketaren ondorioz.

96. artikulua. Tributuen aitorpena.

1. Tributu aitorpena izanen da zergagai baten inguruabarrak edo osagaiak gertatu direla tributu administrazioari adierazi edo aitortzen dion edozein dokumentu.

2. Aitorpen bat tributu bulego batean aurkezteak ez du berez zergaren jatorria onartzen edo ontzat jotzen dela adierazten.

3. Tributu aitorpena dela ulertuko da zergagaia ageri edo osatzen duten dokumentuak Administrazioari aurkeztea.

97. artikulua. Salaketa publikoa.

1. Salaketa publikoak ez du zerikusirik tributu administrazioarekin lankidetzan aritu beharrekin, foru lege honen 103 eta 104. artikuluekin bat. Salaketa publikoa egin dezakete tributu arloan jarduteko gaitasuna duten pertsona fisikoek nahiz juridikoek, haiek ezagutzen dituzten egitate edo egoeren gainean, baldin eta tributuen kudeaketan eragina izan dezaketen tributu hauste edo bestelako hausteak izan badaitezke.

2. Salaketa bat jasotzen denean, organo eskudunei igorriko zaie bidezko ekintzak egin ditzan.

3. Arrazoi aski gabeko salaketak besterik gabe artxibatuko dira.

4. Salaketaren ondorioz hasitako ekintza administratiboan ez da interesatutzat hartuko eta ez du zilegi izanen salaketaren emaitzekin loturiko errekurtsioak edo erreklamazioak jartzea.

98. artikulua. Tributu administrazioak aitorpenak eskatzeko duen eskubidea.

Tributu administrazioak eskatzen ahal ditu aitorpenak, aitorpen-likidazioak, horien zabaltzea eta horietan ageri diren aurrekarien justifikazioa, bai eta hautemandako akatsak zuzentzea ere, tributua likidatzeko eta konprobatzeko beharrezkoa denean.

99. artikulua. Jakinarazpenak.

1. Tributuen kudeaketa, likidazio, konprobazio, ikerketa eta diru bilketako prozeduretan, jakinarazpenak egiteko edozein bide erabiliko da, baldin eta interesatuak edo haren ordezkariak jakinarazpena jaso izanaren konstantzia eta dataren, jakinarazpena jasotzen duenaren identitatearen eta jakinarazitako egintzaren edukiaren konstantzia izatea ahalbidetzen badu bide hark.

Egindako jakinarazpenaren konprobazioa espedienteari erantsiko zaio.

2. Jakinarazpena igorriko da interesatuak edo haren ordezkariak propio adierazitako helbidera edo tokira. Hori posible ez bada, horretarako egokia den beste edozein tokitara, eta edozein bide erabiliz, aurreko idatz-zatian xedatutakoaren arabera.

3. Interesatuak edo haren ordezkariak jakinarazpena errefusatzan dutenean, jakinarazpena egiteko ahaleginaren gorabeherak agerraraziko dira espedientean, eta legezko ondorio guztietarako egindakotzat hartuko da.

4. Bi aldiz saiatuta ere tributu administrazioari lepora ezin dakizkiokeen arrazoiengatik jakinarazpena ezin bazaio egin interesatuari edo haren ordezkariari, gertaera hori espedientean agerraraziko da, jakinarazpena egiteko ahaleginaren gorabeherak azalduz. Horrelakoetan, jakinarazpena agerraldian egin dakion, interesatuari edo haren ordezkariari hitzordua jarriko zaio iragarkien bidez. Interesatu bakoitzarentzako iragarkia behin bakarrik argitaratuko da, Nafarroako Aldizkari Ofizialean eta haren azken helbide ezagunari dagokion Udaleko iragarki oholean.

Nafarroako Aldizkari Ofizialean argitaratzen denean, egiteko dauden jakinarazpenen zerrenda agertuko da, honakoak azalduz: tributuduna edo haren ordezkaria, arrazoitzen duen prozedura, tramitazioaz arduratzen den organoa, eta horien hartzailak jakinarazpena jasotzeko non eta zein epetan agertu behar duen. Nolanahi ere, agerraldia hamar eguneko epean egingen da, iragarkia Nafarroako Aldizkari Ofizialean argitaratu eta biharamunetik kontatzen hasita. Epe hori agerraldia egin gabe bukatzen bada, jakinarazpena egindakotzat joko da legezko ondorio guztietarako agertzeko adierazitako epea bukatu eta hurrengo egunetik aitzina.

100. artikulua. Akats materialen edo egitatekoen zuzenketa.

Kudeaketa prozeduran, foru lege honen 143. artikuluan akats materialen, aritmetikoen edo egitatekoen gainean ageri diren arauak aplikatuko dira.

2. ATALA

Konprobazioa eta ikerketa

101. artikulua. Ahalmenak.

1. Tributu administrazioak zergagaia osatzen edo baldintzatzen duten egitateak, egintzak, egoerak, jarduerak, ustiaketak eta gainerako inguruabarrak konprobatu eta ikertuko ditu.

2. Konprobazioa iritsi daiteke tributu aitortuaren agertutako egintza, elementu eta balorazio guztietara, eta zerga oinarrien estimazioa bil dezake, foru lege honen 44. artikulua aipatzen dituen baliabideak erabiliz.

3. Ikerketak ukituko du tributudunak aitortu ez edo partzialki aitortutako zergagaia. Era berean, tributudunak berak likidatu beharreko zergagaiak ere ukituko ditu.

102. artikulua. Baliabideak.

Tributuen konprobazioa eta ikerketa burutzeko aztertuko dira tributudunaren dokumentuak, liburuak, fitxategiak, fakturak, frogagiriak eta idazpenak, kontabilitate nagusikoak nahiz laguntzailekoak, eta

orobat ikuskatuko dira ondasunak, elementuak, ustiapenak eta tributu administrazioari eman beharreko beste aurrekari edo argibideak ere, edo tributua zehazteko beharrezkoak direnak.

103. artikulua. Kolaboratu beharra.

1. Pertsona fisiko edo juridiko oro, publiko nahiz pribatu, behartua dago tributu administrazioari tributu arloan eragina duten era guztietako datu, txosten edo aurrekariak ematera, beste pertsonetikiko harreman ekonomiko, profesional edo finantzarioen ondoriozkoak.

Aurreko lerrokadan aurreikusitakoarekin bat, hauek bereziki:

a) Atxikitzaileak eta konturako dirusarrera egin behar dutenak behartuta daude, lan etekinaren, kapitalaren, ondare gehikuntzaren eta enpresa- edo lanbide-jardueren arloko etekinengatik beste pertsoneri pagatutako zenbatekoen zerrendak aurkeztera.

b) Etekin horiek notatu eta tributu administrazioari adieraztera behartuta daude sozietateak, elkarteak, lanbide elkargoak eta beste entitate batzuk, zeinen eginkizunen artean baitaude lansari profesionalak edo jabetza intelektualeko edo industrialeko edo egileen lansariak beren bazkide, elkartekide edo elkargoko kideen kontura kobrantzak egitea.

Obligazio bera izanen dute kapitalen merkatuan kaptazio, kokatze, lagapen edo bitartekotza jarduerengatik lansari profesionalen edo komisioen kobrantzan kudeaketa edo eskuhartzeak legez, estatutuaren arabera edo ohikotasunez burutzen dituzten pertsonak edo entitateak, banku entitateak, kreditu-entitateak nahiz bitartekotza finantzario orokorrekoak barne.

c) Tributu administrazioari, exekuzio aldian, zordunen dirua eskudirutan, kontuetan, baloreetan edo beste ondasunetan gordailatzen duten pertsonak edo entitateak behartuta daude derrigorrezko diru bilketako organoei informazioa ematera eta haiek beren legezko eginkizunetan eskatzen dietena betetzera.

2. Aurreko idatz-zatiak aipatzen dituen obligazioak bete beharko dira, izaera orokorrez edo tributu administrazioako organo eskudunen banan-banan eginiko eskaeraz, erregelamendu bidez zehaztutako moduan eta epeetan.

3. Artikulu honetan ezarritako obligazioak ez betetzea ezin da banka-sekretuan babestu.

Kontu korrante, aurrezki depositu eta epekako depositu, mailegu eta kreditu kontuetako mugimenduak eta gainerako eragiketa aktibo eta pasiboak -kontu iragankorretan islatzen direnak edo entitatearen, bankuen, aurrezki kutxen, kreditu kooperatiben eta banku edo kredituen trafikoan aritzen diren pertsona fisiko edo juridikoen kargurako txeeetan edo beste motatako pagamendu aginduetan gauzatzen direnak barne direla- xedetzat dituzten banan-banako errekerimenduak eginen dira Ekonomi eta Ogasun kontseilariak baimena eman ondotik. Banan-banakako errekerimenduetan txeearen edo pagamendu aginduaren identifikazio-datuak zehaztuko dira, edo bestela ikergai diren eragiketak, ukitutako tributudunak eta zein den hartzen duen denbora.

Aurreko lerrokadan ezarritako prozedurarekin bat, tributu egoera erregulatzeko izandako konprobazio edo ikuskaketen barnean eginiko ikerketak uki dezake mugimenduen jatorria eta

helmuga edo txeekeen nahiz pagamenduko beste aginduena, baina kasu horietan ezin da pertsonen identifikazioa edo jatorri eta helmuga horietan aurkitzen diren kontuak baino haratago joan.

4. Funtzionario publikoak, profesional ofizialak barne, tributu administrazioarekin lankidetzan beharturik daude, tributu arloan eragina duen mota guztietako informazioa ematera, salbu eta aplikatzekoa denean:

a) Korrespondentziaren edukiaren sekretua.

b) Administrazioari helburu estatistikorako, eta horretarako bakarrik, emandako datuen sekretua.

Notarioen protokoloen sekretuak Notariotzari buruzko 1962ko maiatzaren 28ko Legearen 34 eta 35. artikulua aipatzen dituen tresna publikoak biltzen ditu, ezkontideen sozietatearen araubide ekonomikoari buruzkoak salbu.

5. Gainerako profesionalak tributu arloan garrantzizko informazioa tributu administrazioari emateko duten obligazioa ez da iritsiko beren jardura dela-eta ezagutzen dituzten ondarez besteko datu pribatuetara, baldin eta haiek jakitera emateak arriskuan jartzen badu pertsonen ohorea edo intimitatea edo haien familiarena. Ez da iritsiko, halaber, aholkularitza edo defentsako zerbitzu profesionalak ematearen ondorioz bezeroen datu konfidentzietara.

Profesionalak ezin izanen dute sekretu profesionala aipatu beren tributu egoera konprobatzeari oztopo egiteko asmoz.

Ohorea, Intimitate Pertsonala eta Familiarra eta Norberaren Irudia izateko Eskubidearen Babes Zibilaria buruzko maiatzaren 5eko 1/1982 Lege Organikoaren 8. artikulua 1. idatz-zatiaren ondorioetarako, agintari eskuduntzat hartuko da Ekonomi eta Ogasun kontseilaria.

104. artikulua. Agintariek eta instituzioek datuak emateko duten obligazioa.

1. Agintariak, edozein motatakoak direla ere, Estatuko eta lurraldetako beste entitate publikoetako bulego zibil edo militarretako buru edo arduradunak, erakunde autonomoak eta sozietate estatalak; ganbara eta korporazioak, lanbide elkargo eta elkarteak; Gizarte Aurreikuspeneko mutualitateak, gainerako entitate publikoak, Gizarte Segurantzaren kudeatzaileak barne, eta, oro har, funtzio publikoetan dihardutenak, denak behartuta daude tributu administrazioari ematera hark izaera orokorreko xedapenen edo errekerimendu konkretuen bidez eskatzen dituen tributu arloan garrantzia duten datu eta aurrekari guztiak, eta hari eta haren agenteei laguntza eta babesa ematera beren eginkizunetan.

Parte hartuko dute, gainera, tributuen kudeaketan eta ordainarazpenean, zeren bidez eta ohartarazpen, jasanarazte eta atxikipen dokumental nahiz diruzkoen bidez, indarra duten lege edo arauetan ezarrita dagoen bezala.

2. Obligazio berak izanen dituzte partidu politikoek, sindikatuek eta enpresarien elkarteek.

3. Epaitegi eta auzitegiek tributu administrazioari eman beharko dizkiote, ofizio bidez nahiz hark eskatuta, beren ardurapean dituzten ekintza judizialean ezagutzen dituzten tributuetan eragina duten datu guztiak, eginbide sumarialen sekretua gordez, betiere.

4. Foru lege honen 103. artikuluan, artikulua honen aurreko idatz-zatian edo lege mailako beste edozein arautan xedatutakoari jarraikiz, tributu administrazioari datu pertsonalak emateko ez da beharrezkoa izanzen ukituaren baimena. Eremu horretan ere ez da aplikatuko datu pertsonalak Babesteari buruzko abenduaren 13ko 15/1999 Lege Organikoaren 21. artikuluko 1. idatz-zatian administrazio publikoei buruz ezarritakoa.

105. artikulua. Tributu informazioaren izaera eta xedeak.

1. Tributu administrazioak bere eginkizunetan lortutako datuak, txostenak edo aurrekariak isilpean gordetzekoak dira eta ezin izanzen dira erabili tributuak edo baliabideak, zeinen kudeaketa agintzen zaion, benetan aplikatzeko ez bada, eta ezin izanzen zaizkie hirugarrenei laga edo jakitera eman, lagapenak ondokoak xedetzat dituenen salbu:

a) Organo jurisdikzionalak edo Ministerio Publikoak delitu publikoak aztertu edo zehatzea.

b) Lankidetzak, beste tributu administrazioekin, zerga obligazioak beren eskumenen eremuan betetzeko.

c) Lankidetzak, Lan eta Gizarte Segurantzaren Ikuskaritzarekin eta Gizarte Segurantzako Entitate Kudeatzaileekin eta Zerbitzu Komuneekin, iruzurraren kontrako borrokan, Gizarte Segurantzako sistemako kotizazioan eta kuoten bilketan, eta orobat, sistema beraren kargurako prestazioak lortzean eta haietaz baliatzean.

d) Lankidetzak, iruzurraren kontrako borrokan beste edozein administrazio publikoekin, fondo publikoen edo Europako Batasunaren karguko laguntzak edo dirulaguntzak lortu edo eskuratzeko.

e) Lankidetzak, ikerketako batzorde parlamentarioekin, lege ezarritako esparruan.

f) Adin txikikoen eta ezinduen eskubideen eta interesen babesa, Organo jurisdikzionalak edo Ministerio Publikoak ematen dutena.

g) Lankidetzak, Kontuen Ganbarekin, Ekonomi eta Ogasun Departamentuaren fiskalizazio eginkizunetan.

h) Lankidetzak, epaile eta auzitegiekin, ebazpen judizial irmoak betearazteko. Informazioa lortzeko eskaera judizialari ebazpen espresua eman behar zaio. Delako ebazpenean, gaiak ukitutako interes publiko eta pribatuak neurtu ondotik eta zordunak ondasunik eta eskubiderik ba ote duen jakiteko bide edo iturriak agortu eta gero, arrazoitu beharko da tributu administrazioari datuak eskatzeko premia.

2. Datu, txosten edo aurrekari horien berri duten agintari edo funtzionario guztiak beharturik daude horietaz erabateko isiltasuna gordetzera, aipatu kasuetan izan ezik. Izan daitezkeen erantzukizun penal edo zibilak gora-behera, isilpean gorde beharra haustea hutsegite diziplinario oso larritzat joko da beti.

Delitu publiko bat egin dela ikusten bada, tributu administrazioak erruduntasun-testigantza ondorioztatuko du edo delitu kontsideratzen diren egitateen zerrenda esplikatua igorriko dio Ministerio Fiskalari, berak, Zerbitzu Juridiko eskudunaren bitartez, kereila bidez, zuzenean behar den prozedura hastea galarazi gabe.

3. Aurreko idatz-zatietan aurreikusiriko esparruan, tributudunek artxibo administratiboetan diren erregistro eta dokumentuak, espediente baten parte direnak, eskura izanen dituzte, baldin eta espediente horiek eskaera egiten den egunean bukatutako eta eskatzaileak esku hartutako prozeduretakoak badira.

3. ATALA

Froga

106. artikulua. Frogaren karga.

1. Kudeaketaren prozeduran ezezik baita erreklamazioen ebazpenean ere, bere eskubideaz baliatu nahi denak, hori normalean osatzen duten egitateak frogatu beharko ditu.

2. Obligazio hori bete dela ulertuko da baldin eta tributu administrazioak dituen frogaren elementuak era konkretuan zehazten badira.

107. artikulua. Frogen balorazioa eta baliabideak.

Tributu prozeduretan aplikatuko dira Nafarroako Zuzenbide Zibilaren Bilduman, Kode Zibilean eta Prozedura Zibileko Legean zehazten diren frogen baloraziori eta baliabideei buruzko arauak, ondoko artikuluetan ezarritakoak izan ezik.

108. artikulua. Aitorpenen egiazkotasun presuntzioa.

Foru Lege honen 96. artikulua aipatzen dituen tributu aitorpenak egiazkoak direla kontsideratuko da, eta tributudunak horiek zuzendu ahal izateko frogatu beharko du haiek betetzerakoan egitateko akatsa egin zela.

109. artikulua. Aitorpena.

1. Tributudunen aitorpena egitatezko kasuen gainekoa izanen da eta ez besterik.

2. Aitorpenak ez du balioko, dagozkion legezko arauak aplikatzearen emaitzari buruzkoa denean.

110. artikulua. Presuntzioak.

1. Tributuen arloko legeek ezarritako presuntzioak desegin daitezke kontrako frogaren bitartez, espreski debekatuak dauden kasuetan izan ezik.

2. Foru legeak ezarri ez dituen presuntzioak frogatzat onartuak izateko, ezinbestekoa da frogatutako egitatearen eta ondorioztatu nahi denaren artean lotura zehatza eta zuzenekoa izatea, giza irizpidearen arauen arabera.

111. artikulua. Erregistro Publikoen frogatze ahalmena.

Tributu administrazioak eskubidea du edozein ondasun, eskubide, enpresa, zerbitzu, jarduera, ustiapen edo eginkizunen titulartzat hartzea Zerga Erregistroan edo izaera publikoko besteetan horrela ageri dena, kontrakoa frogatzen ez den bitartean.

IV. KAPITULUA

Tributuaren arloko likidazioak

112. artikulua. Motak.

1. Tributu likidazioak behin-behinekoak edo behin betikoak izanen dira.
2. Behin betikoak izanen dira:
 - a) Administrazioak zergagaia eta haren balorazioa konprobatu ondoren, behin-behineko likidazioa izan bada nahiz ez bada.
 - b) Tributu bakoitzari buruzko foru Legean adierazitako epean konprobatu ez direnak, preskripzioa inola ere kaltetu gabe.
3. Tributu baten likidazioan, oinarria zehazten bada beste batzuentzat ezarritakoaren arabera, hura ez da behin betikoa izanen harik eta azken horiek irmo bihurtu arte.
4. Gainerakoetan behin-behinekoak izanen dira, direla konturakoak, direla osagarriak, kauziozkoak, partzialak edo osoak.

113. artikulua. Ofiziozko behin-behineko likidazioak. Konprobazio laburtua.

1. Tributu administrazioa ez dago behartua likidazioak tributudunen aitopenetan kontsignatutako datuei egokitzera.
2. Kudeaketa organoek behin-behineko likidazioak diktatzen ahal dituzte ofizioz, tributu aitopenetan kontsignaturiko datuen eta aitopenearekin aurkeztutako edo propio eskatutako frogagirien arabera.

Era berean, behin-behineko likidazioak diktatzen ahal dituzte ofizioz, bere esku dituen froga-elementuek agerrarazten dutenean zergagaia gauzatu dela, aitortu gabeko elementuak badaudela edo tributu zorraren zenbatekoa determinatzen duten elementuak, aitortutakoez bestekoak, badaudela.

Era berean, behin-behineko likidazioak diktatuko dira, noiz eta tributu itzulketak burutzen direnean, tributu administrazioak itzultitako diru kopurua tributudunak galdatutakoarekin bat ez datorrenean, betiere lehenbiziko lerroaldean aurreikusitako inguruabarrak gertatzen badira edo idatz-zati honetako bigarren lerroaldean aipatzen diren froga elementuak eskura badaude.

3. Likidazio horiek egiteko, kudeaketa organoek behar diren konprobazio laburtu guztiak egiten ahal dituzte, baina inola ere ezin izanen dira hedatu enpresa- edo lanbide-jardueren kontabilitate liburuak aztertzeraz.

Dena den, tributu itzulketak egiteaz gero, tributudunak aurkeztu beharko ditu, horrela eskatzen bazaio, tributu arauetan ezarritako erregistro eta dokumentuak, tributu administrazioak bidezkoak diren konprobazioak egin ahal ditzan.

4. Likidazioa diktatu aitzin, espedientea interesatuei erakutsiko zaie edo, hala behar baldin bada, haien ordezkariari, gehienez ere 15 eguneko epean alegazioak egin eta egoki iruditzen zaizkien dokumentuak eta frogagiriak aurkeztu ahal izan ditzaten.

114. artikulua. Tributu likidazioen jakinarazpena.

1. Tributu likidazioak jakinaraziko zaizkie tributudunei, honakoak agerraraziz:

a) Haien funtsezko elementuak. Likidazioan agerraraziko dira era konkretuan likidazioa arrazoitzen duten egitateak eta elementuak.

b) Erabili daitezkeen inpregnazio baliabideak, halakoak jartzeko epeak eta organoak aipatuz.

c) Tributu zorra pagatzeko tokia, epea eta modua.

2. Behin betiko likidazioak, behin-behinekoak zuzentzen ez badituzte ere, egintza administratiboaren bidez egin beharko dira eta erregelamenduak dioenari jarraikiz jakinaraziko zaio interesatuari.

3. Ordainagiri bidezko aldiak aldiko kobrantzako tributuetan, tokatzen den erregistro, errolda edo matrikulan alta emateari dagokion likidazioa jakinarazi ondotik, ondoko likidazioen berri taldeka eman daiteke, horrela dela ohartarazten duten ediktuen bitartez. Aitorpenen emaitzen gaineko tributu oinarria handitzen bada, horren berri eman beharko zaio tributudunari, hura arrazoitzen duten egitate eta elementu gehigarriak modu konkretuan adieraziz, non eta aldaketa egiten ez den foru legeen bidez baimendutako birbalorazioen ondorioz.

4. Erregelamendu bidez xedatzen ahal da zein kasutan ez den aginduz bete beharrekoa jakinarazpen espresua, tributu administrazioak aitorpena, dokumentua edo alta hartzeko parteak aurkeztu duenari idatziz ohartarazten badio, betiere.

5. Tributudunak jakinarazpena hartzea errefusatzeko badu edo tributu administrazioarenak ez diren arrazoiengatik jakinarazpena egitea ezinezkoa bada, foru lege honen 99. artikuluko 3 eta 4. idatz-zatietan xedatutakoak aginduko du.

115. artikulua. Jakinarazpen akastuna.

1. Jakinarazpen akastunek ondorioak sortuko dituzte tributudunak espreski jakinarazpena jaso duela adierazten, bidezkoa den errekurtsioa jartzen edo tributu zorra pagatzen duen egunetik aitzina.

2. Sei hilabete barru ondorioak sortuko dituzte tributudunei banan-banan egindako jakinarazpenek, betekizunen bat bete gabe utzitakoek, non eta epe horretan protesta formal bat egiten ez den tributu administrazioari akatsa zuzen dezan eskatuz.

V. KAPITULUA

Diru bilketa

116. artikulua. Borondatezko eta exekuziozko aldiak.

1. Tributuen diru bilketa borondatezko aldiak edo exekuziozko aldiak burutuko da.

2. Borondatezko aldiko pagamendua foru lege honen 52. artikuluan aurreikusitako moduan eta ondorioekin burutuko da.

3. Exekuziozko aldia hasiko da:

a) Tributu administrazioak likidatutako zorretarako, dirusarrera egiteko epea, erregelamenduz ezarritakoa, amaitu eta hurrengo egunean.

b) Dirusarrera egin gabe aitorten-likidazioaren edo autolikidazioaren bidez pagatu beharreko zorretarako, dirusarrera egiteko epea, erregelamenduz ezarritakoa, amaitzen denean edo, epea bukatu bada hura aurkeztean.

4. Diru bilketaren prozedura administratiboan egiten diren jakinarazpenen araubidea foru lege honen 99. artikuluan ezarria da.

117. artikulua. Diru bilketa exekuzio aldian.

1. Exekuzio aldiaren hasierak pagatu ez den zorraren 100eko 20ko erreargua sortarazten du, bai eta hari dagozkion berandutza interesena ere.

Erreargua 100eko 10ekoa izanen da pagatu gabeko tributu zorra pagatzen bada artikulua honen 3. idatz-zatian ezarritako premiamenduzko probidentzia zordunari jakinarazi aurretik, eta ez dira eskatuko exekuzio aldia hasten denetik sortutako berandutza interesak.

2. Exekuzio aldia behin hasita, tributu administrazioak likidatutako edo autolikidatutako zorren diru bilketa, foru lege honen 116.3 artikuluan aipatzen dena, egingen du, pagatzera behartuta dagoenaren ondarearen gaineko premiamenduzko prozeduraz.

3. Premiamenduzko prozedurari hasiera emanen zaio zordunari jakinarazitako probidentziaren bidez, zeinetan zehaztuko baita zenbat zor duen eta errekerimendua egingen baitzaio erreargua eta guzti osorik paga dezan.

Zordunak ez badu erregelamenduz ezarritako epean pagatzen, ondasunak bahituko zaizkio, eta horrela ohartaraziko zaio premiamenduzko probidentzian.

4. Aipatutako probidentzia, organo eskudunak luzatua, aski titulu da premiamenduzko prozedura irekitzeko eta epai judizial baten indar exekutibo bera dauka pagatzera behartuta daudenen ondasun eta eskubideen kontra ekiteko.

5. Zordunak ordaindu beharko ditu premiamenduzko prozeduraren kostuak.

118. artikulua. Kautelazko neurriak.

1. Tributu zorra kobratuko dela bermatzeko, tributu administrazioak behin-betikoz kautelazko neurriak hartzen ahal ditu susmorik badu, bestela egitera, kobrantza ez dela egingen edo hagitik zaila izanen dela.

2. Neurriak saihestu nahi den kaltearen arabera finkatuko dira. Kalte konponezina edo konpongaitza sor dezakeen neurririk ez da inola ere hartuko.

Kautelazko neurriak honelakoak izan daitezke:

a) Tributu itzulketetatik edo Foru Komunitateak egin beharreko beste pagamenduetatik atxikitzea, zorraren kobrantza bermatzeko behar den zenbatekoan, hain zuzen.

Tributu itzulketa baten kautelazko atxikipena, osoa edo partziala, jakinarazi beharko zaio interesatuari itzulketa akordioarekin batera.

b) Ondasunen edo eskubideen prebentziozko bahitura.

c) Legez aurreikusitako beste edozein.

Prebentziozko bahitura segurtatuko da dagozkion erregistro publikoan notatuz edo bahitutako ondasun higigarriak gordailatuz.

3. Tributu zorra likidatuta ez baina sortua baldin bada eta hura pagatzeko erregelamenduzko epea iragan baldin bada, eta hirugarrenei atxikitako edo erasandako zenbatekoei badagokie, tributu administrazioak kautelazko neurriak hartzen ahal ditu zor haren kobrantza segurtatzeko.

Horrela hartzen diren kautelazko neurriak hilabeteko epean ofizioz jasoko dira, non eta organo eskudunak neurriak luzatzea erabakitzen ez duen, edo behin betiko bilakatzen ez diren premiamenduzko prozeduraren esparruan.

4. Horrela hartzen diren kautelazko neurriak jasoko dira, tributu zorra pagatzen ez bada ere, neurri horiek hartzea justifikatu zuten inguruabarrak desagertzen badira edo, interesatuaren eskariz, askitzat jotzen den beste motatako bermeaz ordeztea erabakitzen bada.

Kautelazko neurriak behin betiko neurri bilaka daitezke premiamenduzko prozeduraren esparruan. Bestenaz, ofizioz jasoko dira, eta ezin luzatuko dira sei hilabeteko epetik goiti, hartzen direnetik hasita.

5. Erabakitzen ahal da prebentziozko bahitura dirutan edo salgaitan egitea, establezimendurik gabeko irabazizko jardueretan, deklaratu ez direnetan, aritzeagatik eskatzea tokatzen den tributu zorra pagatuko dela segurtatzeko adinako diru kopuruan.

Era berean, tributu administrazioari aurretiaz aitortu ez zaizkion ikuskizun publikoetako dirusarreretan ere esku hartzen ahal da.

119. artikulua. Premiamenduzko prozeduraren izaera.

1. Premiamenduzko prozedura erabat administratiboa izanen da. Tributu administrazioa da eskudun bakarra horretaz arduratzeko eta gora-behera guztiak ebazteko.

2. Prozedura hori ez zaie gehituko prozedura judizialei ez eta exekuziozko beste prozedurei ere. Horren hasiera edo jarraipena ez da etengo beste haiek hasi direlako, salbu eta bidezkoa denean, Gatazka Jurisdikzionalen buruzko maiatzaren 18ko 2/1987 Lege Organikoan edo heldu den idatz-zatian ezarritakoak dioenaren arabera.

3. Legeak, prozeduraren izaera kontuan hartuta, kredituak kobratzeko ezarri duen lehentasun hurrenkera errespetatzea galarazi gabe, tributuen bilketarako premiamenduzko prozedurari exekuziozko beste prozedura batzuk metatzen bazaizkio -singularrak nahiz unibertsalak, judizialak nahiz judizialak ez direnak-, prozedurarekin tratatutako ondasunen exekuziorako lehentasuna ondoko erregelen arabera zehaztuko da:

a) Beste prozesu batzuekin edo exekuziozko prozedura singularrekin batera suertatzen bada, premiamenduzko prozedurak izanen du lehentasuna, prozedura horretan zehar burututako bahitura zaharrena denean.

b) Premiamenduzko prozedura exekuziozko prozesu edo prozedura konkurtsalekin edo unibertsalekin batera suertatzen bada, premiamenduzko lehentasuna izanen du prozedura horretan zehar ondasunen edo eskubideen bahituraren exekuziorako, baldin eta bahitura hura prozesu konkurtsalaren hasierako eguna baino lehen egin bada.

4. Tributu kredituen lehentasunezko izaerak Foru Komunitateari prozesu konkurtsaletan abstenitzeko eskubidea ematen dio. Hala ere, prozesu konkurtsaletan zehar itundutako akordioak edo hitzarmenak sinatzen ahal ditu, eta horretarako tributu administrazioko organo eskudunaren baimena besterik ez da behar.

120. artikulua. Bermearen exekuzioa.

Zorra bermatzen baldin bada abal, bahitura, hipoteka edo beste edozein bermeren bitartez, lehenbizi exekutatu egingen da. Exekuzio hori diru bilketako organo eskudunek burutuko dute, premiamenduzko prozedura administratiboaren bitartez.

121. artikulua. Lehentasun-ordena.

1. Bahitura zordunaren ondasunen gainean burutuko da, tributu zorra, Foru Komunitateko Diruzaintzan dirusarrera egiten den egunetik sortu diren edo sortuko diren interesak eta prozeduraren kostuak pagatzeko adinako diru kopuruan, proportzionaltasun printzipioa errespetatuz, betiere.

2. Bahituran ordena honi jarraituko zaio:

a) Eskudirua edo kreditu entitateetan irekitako kontuetan.

b) Unean berean edo epe laburrean gauzatu daitezkeen kredituak, efektuak, baloreak eta eskubideak.

c) Soldatak, lansariak eta pentsioak.

d) Ondasun higiezinak.

e) Merkataritza edo industria arloko establezimenduak.

f) Metal preziatuak, harri finak, joiak, urrea eta antzinako gauzak.

g) Era guztietako etekinak eta errentak.

h) Ondasun higigarriak eta aziendak.

i) Kredituak, eskubideak eta baloreak, epe luzera gauzatu daitezkeenak.

3. Aurreko ordenari jarraikiz, tributu administrazioak une horretantxe ezagutzen dituen ondasunak edo eskubideak bahituko dira, hurrenez hurren, harik eta zorra pagatuta dagoela juzkatzen den arte; azkeneko tokian utziko dira tratatu ahal izateko zordunaren etxean sartzea eskatzen dutenak.

Zordunaren eskariz bahituraren ordena alda daiteke, berak seinalatutako ondasunek bermatzen badute lehentasunez tratatu beharrekoen eraginkortasun eta arintasun berberarekin kobratuko dela zorra eta horrela eginez ezein hirugarreni kalterik egiten ez bazaio.

4. Ez dira bahituko Legeek izaera orokorrez bahiezintzat jotzen dituzten ondasunak edo eskubideak, ez eta, horiek bahituz, bahitzearen kostua ordaintzeko adina ez dela aterako juzkatzen denean.

5. Tributu zorra solidarioki pagatzera behartuta daude, bahitu izandako ondasunen edo eskubideen balioaren zenbatekora iritsi arte, ondoko pertsonak:

a) Pagatzera behartutakoaren ondasunak edo eskubideak tratatzea eragozteagatik, horiek ezkutatu dituztenak edo horretarako laguntzaile direnak.

b) Beren erruz edo alferkeriaz bahitzeko aginduak betetzen ez dituztenak.

c) Bahituraren berri izanik ere, ondasunak desagertzen laguntzen edo amore ematen dutenak.

122. artikulua. Entregatu edo gordailatutako ondasunen bahitura.

1. Tributu administrazioak kreditu entitate bateko bulego bati edo beste pertsona edo entitate gordailuzain bati entregatu edo haien esku utzitako fondo, balore eta bestelako ondasunen berri duenean, haien bahitura xedatzen ahal du bidezkoa den zenbatekoan, aipatu bulegoan dauden identifikazio datuak eta kontu, gordailu edo eragiketak zehaztu beharrik gabe. Baloreen kasuan, bahitura egiten den momentuan pertsona edo entitate gordailuzainek emandako informaziotik ondorioztatzen baldin bada han daudenak ez direla homogeneoak edo haien balioa aurreko artikuluko 1. idatz-zatian adierazitako zenbatekoa baino handiagoa dela, diru bilketa organoak zehaztuko du zein diren tratatu beharrekoak.

2. Fondoak edo baloreak titular baten baino gehiagoren izeneko kontuetan gordailatuak daudenean, zordunari dagokion partea baizik ez da bahituko. Ondorio horietarako, bereizgabeko titularitateko kontuak direnean, gordailuzainen aurrean solidaritate aktibodunak edo komuneko titularitate bateratukoak, saldoa zati berdinetan banatutzat hartuko da, non ez den titularitate material desberdina frogatzen.

3. Bahiturak ukituriko kontuaren bidez kobratzen badira soldatak, lansariak edo pentsioak, errespetatu beharko dira Prozedura Zibileko Legean ezarritako mugak, kasuan kasuko soldata, lansari edo pentsioari dagokion zenbatekoari dagokionez. Alde horretatik kontuan hartuko da kontzeptu horregatik aipatu kontuan sartutako zenbatekoa.

123. artikulua. Ondasunen eta eskubideen konprobazioa eta ikerketa.

1. Diru bilketa organoek konprobatu eta ikertzen ahal dute tributu zor bat ordaintzera behartuta daudenek ondasunik edo eskubiderik ba ote duten eta haien egoera, haien kobrantza segurtatu edo egiteko, eta foru lege honen 102.etik 104.era arteko artikuluek tributu administrazioari onartzen dizkioten ahalmen guztiak edukiko dituzte, han ezarritako baldintzak beterik. Halaber, ondorio horietarako, organo eskudunak baimena ematen ahal du egindako ikerketek mugimenduen edo txeekeen edo bestelako pagamendu aginduen jatorria eta destinoa uki ditzaten, baina kasu horietan ezin izanen da pertsonen eta jatorri eta destino horiek biltzen dituzten kontuen identifikazioa baino haratago joan.

2. Zor bat ordaintzera behartuta dagoen orok tributu administrazioak eskatzen dionean, adierazi beharko ditu bere ondareko ondasun eta eskubideak, tributu zorra pagatzeko adinakoak, foru lege honen 121. artikuluko 2. idatz-zatian aurreikusitako ordenan.

3. Bilketa organoek aurrera eramanen dituzte premiamendu prozeduran zehar diktatzen diren egintzak gauzatzeko behar diren ekintza materialak.

Tributudunak ez baditu betetzen bilketa organoek propio diktatutako ebazpenak edo errekerimenduak, organo horiek zilegi izanen dute horien exekuzio subsidiarioa gauzatzea, organo eskudunak hartutako erabakiaren bitartez.

4. Ahalmen horiek erabiltzerakoan edo premiamendu prozeduran zehar beharrezkoa bada ukitutakoaren etxean sartzea edo arakatzea, tributu administrazioak ukitutakoaren baimena eskuratu beharko du edo, hori ezean, epailearen baimena.

5. Premiamendu prozeduran zehar, diru bilketa organoetan lan egiten duten funtzionarioek diru bilketa eginkizunetan luzatutako eginbideak dokumentu publikoak dira eta beren formalizazioa arazoitzen duten egitateen frogagarri, non ez den kontrakoa konprobatzen.

6. Diru bilketako organoetan lan egiten duten funtzionarioak agintaritzako agenteak dira dagozkien bilketa eginkizunetan aritzen direnean. Agintari publikoek behar den babesa eta laguntza emanen die diru bilketa kudeatzeko egintzan.

124. artikulua. Bahitura gauzatzea.

1. Bahitura-ekintza bakoitza eginbidean dokumentatuko da, eta eginbide hori ekintza horren xedeko pertsonari jakinaraziko zaio.

Bahitura buruturik, zordunari jakinaraziko zaio eta, kasua bada, ondasunen hirugarren titularrari, edukitzaileari edo gordailuzainari, haiekin ez bada ekintzarik egin, bai eta zordunaren ezkontideari, bahitutako ondasunak irabazizkoak edo konkista bidezkoak direnean, eta horien jabekide edo titularkideei.

2. Bahituriko ondasunak erregistro publiko batean inskribatzekoak izanez gero, tributu administrazioak eskubidea izanen du dagokion erregistroan bahituraren prebentziozko notazioa egiteko, organo eskuduneko funtzionario batek luzatutako manuarekin bat, eta epailearen bahitura manuaren balioa izanen du. Horrela eginiko prebentziozko notazioak ez du aldatuko foru lege honen 62. artikuluan ezarritako tributu kredituak kobratzeko lehentasun-ordena.

3. Ondasun higigarriak bahitzen direnean, tributu administrazioak zilegi izanen du erregelamenduan adierazten den moduan haiek gordailatzea.

4. Merkataritza nahiz industria arloko establezimenduaren bahitura agintzen denean edo, oro har, enpresa baten osagai diren ondasunen eta eskubideena, pentsatzen baldin bada jardueraren zuzendaritzan segitzeko zordunaren kaudimenari kalte konponezinak ekartzen ahal dizkiola, organo eskudunak, negozioaren titularrari edo entitateko administrazio organoari entzun ondoren, erabaki dezake funtzionario bat izendatzea, negozioaren kudeaketan esku hartuko duena erregelamenduz ezarritako moduan, eta hark fiskalizatuko ditu akordio administratiboan zehazten diren egintzak, exekutatu aurretik.

125. artikulua. Premiamendu prozeduraren etenaldia.

1. Premiamendu prozedura eten eginen da errekurtsio eta erreklamazio ekonomikoak eta administratiboak arautzen dituzten xedapenetan aurreikusiriko moduan eta baldintzetan.

2. Premiamendu prozedura berehala etengo da, bermea jarri beharrik gabe, interesatuak frogatzen baldin badu ezen, zorra zehazterakoan, akats material, aritmetiko edo egitateko bat suertatu dela bere kaltetan, edo zorra pagatu dela, barkatu, konpentsatu, atzeratu edo eten egin dela.

126. artikulua. Hirugarrengotzak.

1. Hirugarren baten asmoa baldin bada bahitura jasotzea, haren ustez bahitutako ondasunen edo eskubideen jabetza berari dagokiolako, edo hirugarren batek pentsatzen badu Foru Komunitatearen lehentasunezko kreditua berreskuratzeko eskubidea duela, hirugarrengotzako erreklamazioa eginen dio administrazio organo eskudunari.

2. Jabetzako hirugarrengotzako erreklamazioa izanik, premiamendu prozedura eten eginen da, ondasun eztabaidatuei dagokienez, bidezkoak diren segurtatze neurriak hartu ondotik, pagatzera behartuta dagoenaren gainerako ondasun edo eskubideen gainean -bahitzeko modukoak badira-, prozeduraren bidetik jarraitzea galarazi gabe, harik eta zorra pagatu arte. Horrelakoetan, erreklamazioaren xedeko ondasunen gaineko bahitura indargabe geldituko da, baina horrek ez dio erreklamatzailaren titularitateari inolako onarpenik ematen.

3. Hirugarrengotza eskubide hobekoa baldin bada, prozedurak jarraituko du ondasunak gauzatu arte, eta handik ateratakoa gordailatuko da hirugarrengotzaren ondorioetarako.

4. Diru bilketaren araudian zehaztuko da hirugarrengotzako erreklamazioak tramitatu eta ebazteko prozedura.

127. artikulua. Bahitutako ondasunen besterentzea.

1. Tributu administrazioak ezin izanen du premiamendu prozeduran zehar bahitutako ondasunak eta eskubideak besterendu, harik eta exekutaturiko tributu zorra irmo bihurtu arte, salbu eta eskudirua denean edo finantza entitateetan sartutakoa, ezinbesteko kasuak suertatzean, ondasun galkorrak direnean, edo balioa galtzeko arrisku hur-hurrekoa duten ondasunak, edo zergadunak espreski haien besterentzea eskatzen duenean.

2. Bahitutako ondasunak enkante, lehiaketa edo zuzeneko adjudikazio bidez besterenduko dira, erregelamenduz finkatutako kasu eta baldintzetan.

3. Premiamendu prozedura bukatzen ahal da bahitutako ondasunak Foru Komunitateari adjudikatzearekin, erregelamenduz araututako prozeduraren bidez besterendu ezin izan direnean.

Ondasun horiek adjudikatuko dira pagatu ez den zorraren truke, eta ez da izaten ahal besterentzeko prozeduran hasierako prezioztat hartu zen balorazioaren 100eko 75 baino handiagoa.

4. Ondasunak adjudikatu aitzin, bahitutako ondasunak edozein momentutan libra daitezke, nola eta tributu zorra, kostuak eta prozeduran zehar sortutako ondoko interesak pagatuz.

128. artikulua. Premiamenduari aurka egiteko arrazoiak.

1. Premiamenduaren bidez kotasunari aurka egiteko arrazoi hauek izanen dira zilegi, eta ez besterik:

a) Zorra pagatzea edo iraungitzea.

b) Preskripzioa.

c) Atzeratzea.

d) Likidazioaren jakinarazpenik eza edo hura deuseztatu edo etetea.

2. Premiamendu probidentzia ez jakinaraztea aski arrazoi izanen da premiamendu prozeduran zehar gertatzen diren egintzak inpugnatzeko.

129. artikulua. Diru bilketaren kudeaketaren eskumena.

1. Kontrako agindurik ez badago, Foru Komunitateko Administrazioak edo hari loturiko edo menpeko Zuzenbide publikoaren arloko entitateek kudeatu beharreko tributu zorretako dirua exekuzio aldian biltzeko, premiamendu prozedura erabiliko du Ekonomi eta Ogasun Departamentuak edo kudeaketa hori esleitua duen erakunde publikoak.

2. Administrazioarekin edo entitate interesatuarekin sinatutako hitzarmen bat dela medio, zeina Nafarroako Aldizkari Ofizialean argitaratu beharko baita, aurreko idatz-zatiaren arabera ez dagokion tributu baliabideen bilketaren kudeaketa bere gain hartu ahalko du exekuzio aldiko diru bilketa esleitua duen erakunde publikoak.

VI. KAPITULUA

Tributu Ikuskaritza

130. artikulua. Eginkizunak.

1. Tributu Ikuskaritzak eginkizun hauek izanen ditu:

a) Zergagaien gaineko ikerketa, Administrazioak atzeman ez dituenak aurkitzeko.

b) Tributu oinarrien behin betiko integrazioa, konprobazioen bidez, estimazio zuzeneko eta objektiboko kasuetan eta zehar bidezko estimazioari dagozkion ikuskaritza ekintzen bitartez.

c) Konprobazio eta ikerketaren ondoriozko tributu likidazioak egitea, erregelamendu bidez ezartzen den moduan.

d) Ikuskaritzaren beraren ekimenez edo Administrazioako beste organoek eskatuta, partikularrei edo beste erakundeei buruz egin beharreko galdeketa eta informazio ekintzak burutzea, zuzenean nahiz zeharka tributuen aplikaziora bideratuko dituztenak.

2. Ikuskapen organoetan lan egiten duten funtzionarioak agintaritzako agenteak dira, dagozkien ikuskaritza eginkizunetan aritzen direnean. Agintari publikoek ikuskaritza eginkizunetarako behar den babesa eta laguntza emanen dute.

131. artikulua. Tributuen arloko ikuskaritzak non esku hartzen ahal duen.

1. Tributu Ikuskaritzak ahalmena izanen du zergapeko jarduera nahiz ustiapenetan aritzen diren finka, negozioko lokal eta gainerako establezimendu eta tokietan sartzeko, foru lege honen 101. artikuluan aurreikusitako eginkizunak gauzatzeko.

2. Finkaren edo eraikinaren jabeak edo egoileak, edo hura zaintzen duen pertsonak, bertan sartzea eragozten badie ikuskatzaileei, hauek ezin izanen dute ikuskatu Ekonomi eta Ogasun kontseilariaren aurretiazko baimen idatzia ez badute; pertsona fisikoen edo juridikoen helbidearen kasuan, beharrezkoa izanen da epailearen manamendua.

132. artikulua. Dokumentazioa aztertzea.

1. Zergagaiarekin zerikusia duten tributudunaren liburuak eta dokumentazioa, programa informatikoak eta euskarri magnetikoko artxihoak barne, Tributu ikuskatzaileek aztertuko dituzte haren etxean, lokalean, despatxuan edo bulegoan, hura bertan dela edo haren ordezkia.

Hala eta guztiz ere, interesatuaren edo haren ordezkariaren adostasunez, aztertzen ahalko dira Ekonomi eta Ogasun Departamentuko bulegoetan, horrela egitea egoki jotzen bada, jarduera mota ikusita edo aztertu beharreko dokumentazioa gutxi dela kontuan hartuta.

2. Tributuen arloko arauetan ezarritako erregistroen eta dokumentuen kasuan, edo arauak eskatzen dituzten frogagiriaren kasuan, haiek aztertzeko tributu administrazioako bulegoetara eramatea eskatzen ahal da.

3. Aurreko idatz-zatietan aipatutako dokumentazioa gordetzeko, edo tributu zorra zehazteko balio duen beste edozein frogagiri, beharrezkotzat kontsideratzen diren kautelazko neurriak hartzen ahal dira, haiek galdu, desegin edo aldatu ez daitezkeen. Neurriok helburuaren heinekoak izanen dira. Inola ere ez da hartuko kalte konponezina edo konpongaitza ekar lezakeen neurririk. Neurriok hauek izan daitezke, kasuen arabera: zergapeko produktuak edo salgaiak prezintatzea, gordailatzea edo inkautatzea, eta orobat, informazioa eduki dezaketen artxihoak, lokalak edo ekipo elektronikoak.

Horrela hartzen diren kautelazko neurriak jaso egingen dira haiek hartzeko arrazoiak desagertzen badira.

133. artikulua. Tributu Ikuskaritzak bere eginkizuna non betetzen ahal duen.

1. Ikuskapen egintzak honako tokietan egin daitezke berdin:

a) Tributudunak bere helbide fiskala duen tokian edo haren ordezkariaren etxean, despatxuan edo bulegoan, azken hori Nafarroan baldin badago, betiere.

b) Zergapeko jarduerak osoan nahiz partez burutzen diren tokian.

c) Zergagaiaren frogaren bat, partziala bada ere, dagoen lekuan.

d) Foru lege honen 135. artikuluko 2. idatz-zatiak aipatzen dituen bulego publikoetan, ikuskatu behar diren elementuak toki haietan aztertzerik badago, eta aurretik aipaturiko gainerako lekuen ordezeko moduan.

2. Tributu Ikuskaritzak kasuz kasu zehaztuko du non egingen dituen ekintzak, eta dagokion jakinarazpenean agerraraziko du.

134. artikulua. Ikuskapen ekintzen dokumentazioa.

Tributu Ikuskaritzaren ekintzak, subjektu pasiboentzat eragin ekonomikorik duten neurrian, eginbide, jakinarazpen eta aurretizko akta edo behin betikoetan dokumentatuko dira.

135. artikulua. Ikuskapenaren aktak: edukia eta luzatzeko tokia.

1. Ekintzen emaitza dokumentatzen duten Tributu ikuskapeneko aktetan hauek adieraziko dira:

a) Zein pertsonekin luzatzen den, haren izena eta deiturak, eta zeren izenean eta nola ageri den.

b) Zergagaiaren funtsezko elementuak eta tributudunari egotzi beharrekoak.

c) Tributu egoerei buruz Ikuskaritzak bidezko kontsideratzen duen erregularizazioa.

d) Tributudunaren adostasuna edo desadostasuna.

2. Tributu Ikuskaritzak zehazten ahal du ezen, aurreko idatz-zatian aipatutako aktak luza daitezkeela hala tributudunaren bulegoan, lokalean edo negozioan, despatxuan edo etxebizitzan, nola tributu administrazioko bulegoetan edo ekintzak egin direneko udalerriko udaletxeko bulegoetan.

3. Tributu Ikuskaritzak luzatutako aktak eta eginbideak dokumentu publikoak dira eta eta beren formalizazioa arrazoitzen duten egitateen frogagarri, non ez den kontrakoa konprobatzen.

136. artikulua. Desadostasuneko aktak eta aurrez eraturako froganak. Baimen askirik gabe sinatutako aktak.

1. Tributudunak ez badu akta sinatzen edo, sinatu arren, bertan kontsignaturiko gorabeherekin ados dagoela ez badu baieztatzen, akta horien tramitazioa erregelamendu bidez ezarritako prozedurari jarraikiz burutuko da.

2. Ez da beharrezkoa izanen tributudunak Tributu Ikuskaritzaren akta sinatzea zergagaiaren aurrez eraturako frogarik baldin bada, baina, horrelakoetan dagozkion ekintza administratiboen hasiera jakinarazi beharko zaio hari, hamabost eguneko epea izanen duelarik aipaturako aurreiazko frogari buruz izan daitezkeen akatsak edo hutsegiteak alega ditzan.

3. Baimen askirik gabeko pertsonak sinatutako aktak artikuluko honen 1. idatz-zatiak diosenaren arabera tramitatuko dira.

137. artikulua. Ikuskapen planak.

Tributu administrazioak urtero Ikuskapen Plana argitzen duten irizpide orokorrak argitaratuko ditu.

138. artikulua. Konprobazio eta ikerketa ekintzen anpliazioa.

1. Tributudun orok, baldin eta Tributu Ikuskaritzak aurrera daraman konprobazio eta ikerketa ekintza baten helburu bada, tributuko administrazioari eskatzen ahal dio orokorra izan dadila ekintzak ukitzen dituen tributuko eta ekitaldiari dagokienez, baina eskaera horrek ez ditu abian diren ekintzak etenen.

2. Tributudunak eskaera egiteko hamabost eguneko epea izanen du, ikuskapen ekintza partzialen hasiera jakinarazten denetik hasita.

3. Tributuko administrazioak konprobazio orokorra hasi beharko du eskaera egiten denetik sei hilabeteko epean.

4. Tributudun orok eskatu ahalko du berak aurkezturiko tributuko aitortpenak egiazta daitezela. Baldin eta, eskaera aurkeztu eta gero, Administrazioak ez badu ekintza sei hilabeteko epean hasten ez eta hamabi hilabeteko epean bukatzen ere, eskaeran aipaturiko zergeti eta epeei dagokienez aurkezturiko aitortpenak zuzenak direla eta ezin izanen direla ondoren zuzendu ulertuko da.

139. artikulua. Epea.

1. Tributu Ikuskaritzak burututako konprobazio eta ikerketa ekintzak eta lidikazioari buruzkoak hamabi hilabeteko epean bukatu beharko dira, haien hasiera tributudunari jakinarazten den egunetik aitzina. Alta, epe hori beste hamabi hilabeteko luzatzen ahal da, erregelamenduz ezartzen diren norainoko eta baldintzetan, ekintzetan inguruabar hauetakoren bat gertatzen bada:

a) Ekintzak bereziki konplexuak izatea. Inguruabar hori gertatu dela ulertuko da ikusirik pertsonaren edo entitatearen eragiketaren kopurua, jardueren barreiadura geografikoa edo talde finkatu gisa tributatzea, edo nazioarteko gardentasun fiskaleko araubidean.

b) Jardueretan zehar aurkitzea tributudunak tributuko administrazioari ezkutatu egin diola berak burututako jarduera enpresarial nahiz profesionalen bat.

2. Aurreko idatz-zatian aurreikusitako epearen ondorioetarako, ez dira kontatutako tributudunari egozten ahal zaizkion atzerapenak ez eta erregelamendu bidez zehazten diren etenaldi justifikatuak ere.

3. Ikuskapen jarduerak sei hilabetez eteten badira, tributudunari ezin egotz dakizkiokeen arrazoiengatik, edo aurreko 1. idatz-zatiak aipatzen duen epea ez bada betetzen, ondorioa izanen da ez dela ulertuko jarduera horien ondorioz preskripzioa eten egin denik.

4. Aurreko idatz-zatien ondorioetarako, ulertuko da konprobazio eta ikerketa ekintzak eta likidazioari buruzkoak bukatzen direla ekintza horien ondoriozko egintza administratiboa diktatzen den egunean.

VII. KAPITULUA

Egintzaren berrikuspena bide administratiboan

1. ATALA

Berrikuspeneko prozedura bereziak

140. artikulua. Egintza deusezen berrikuspena.

1. Nafarroako Foru Komunitateko Gobernu Kontseiluari dagokio edozein unetan, Nafarroako Kontseiluak irizpena eman ondoren, zuzenbide osoz deusezak deklaratzeko araubide juridikoari eta administrazio prozedura erkideari buruzko legediak horretarako eskatzen dituen betekizunak betetzen dituzten administrazio egintzak.

2. Prozedura eta egintza deusezen berrikuspena, egintza deuseztagarrien kaltegarritasunari buruzko deklarazioa, egintzen errebokazioa eta akats-zuzenketa egingen dira aurretik aipaturiko araubideari jarraituz.

141. artikulua. Kudeaketa bidean diren egintzen berrikuspena.

Akzio administratiboak preskribitzen ez dueino, Ekonomi eta Ogasun kontseilariak ebazpen bidez hala aginduta berrikusi ahalko dira tributu kudeaketa bidean diktatutako egintzak, ondoko kasuetan:

a) Interesatuaren entzunaldi tramiteko espedientea alde aurretik eginik, argi eta garbi legea hausten dutela kontsideratzen denean.

b) Tributu administrazioak, berrikusi behar den egintza diktatzerakoan, bat ere kontuan hartu ez dituen zergagaiaren elementuak konprobatzen dituzten froga berriak aurkezten direnean.

142. artikulua. Bidegabeko dirusarrerak itzultzea.

1. Tributudunek eta haien oinordeko edo eskubide-hartzaileek eskubidea izanen dute tributu zorrak pagatzerakoan Foru Komunitateko Diruzaintzan bidegabe eginiko dirusarrerak berreskuratzeko. Horrelakoetan foru lege honen 50.2.c) artikuluan erregulatutako berandutza interesa aplikatuko da.

2. Bidegabe eginiko dirusarrera mota desberdinei erreparatuz, erregelamendu bidez erregulatuko da berreskuratzeko eskubidea eta hura gauzatzeko modua aitortzeko prozedura, zeina konpentsazio bidez gauzatzen ahal baita, foru lege honen 59. artikulua agintzen duen moduan.

143. artikulua. Akats materialak zuzentzea.

Tributu administrazioak, ofizioz nahiz interesatuak eskatuta, edozein momentutan zuzenduko ditu bere egintzetako akats materialak, egitatekoak edo aritmetikoak.

144. artikulua. Erreklamazio ekonomikoa eta administratiboa.

Foru Lege honen 140, 141, 142 eta 143. artikuluen babesean irekitako prozeduretan ematen diren ebazpenen kontra erreklamazioak jarri daitezke, kapitulu honen 4. atalean erregulatzen direnak, hain zuzen.

145. artikulua. Berrikusi ez daitezkeen egintzak.

Ez dira inola ere berrikusiko epai irmoz berretsitako egintza administratiboak.

146. artikulua. Kaltegarritasun aitortpena.

Foru Lege honen 140 eta 143. artikuluetan aurreikusitako kasuez aparte, tributu administrazioak ezin izanen du berak egindako zuzenbidezko adierazpen egintzak deuseztatu, eta horiek deuseztatze aldez aurretik interes publikorako kaltegarriak direla deklaratu beharko du eta administrazioarekiko auzibidean inpugnatu, aipatu jurisdikzioaren Legeari jarraikiz.

2. ATALA

Errekurtsoak: arau orokorrak

147. artikulua. Errekurtsoa paratzeko eskubidea.

Tributudunek eskubidea dute, legez aurreikusten den moduan, administrazio bidez errekurtsoak eta erreklamazioak jartzeko tributu administrazioak diktatutako egintzen kontra. Eskubidea dute, halaber, egintza horien jakinarazpenean ager ditzaten bidezkoa den errekurtsoa edo erreklamazioa, horiek jartzeko epea eta zein organotan egin behar diren.

VII. kapitulu honen jakinarazpenen araubidea foru lege honen 99. artikuluan ezarri da.

148. artikulua. Inpugnatutako egintzen exekuzioa etetea.

1. Errekurtso nahiz erreklamazio ekonomiko-administratiboa jartzeak ez du eteten inpugnatutako egintzen exekuzioa, eta, beraz, horrek legezko ondorioak dauzka, baita kuota edo eskubide likidatu, interes eta errekarguetako dirua biltzea ere.

2. Aurreko idatz-zatiak xedaturikoa gorabehera, jarraian zehazten diren baldintzetakoren bat betetzen denean, errekurtsoa ebazteko eskumena duen organoak, ofizioz edo errekurtso-jartzaileak hala eskatuta, zilegi izanen du inpugnatutako egintzaren exekuzioa etetea, behar bezala arrazoituriko alderaketa egin ondoren etete horrek interes publikoarentzat edo hirugarrenentzat ekarriko lukeen kaltearen eta errekurrituriko egintzaren berehalako eraginkortasunaren ondorioz errekurtso-jartzaileari sortzen zaion kaltearen artean:

a) Exekuzioaren ondorioz kalte konponezinak edo konpontzen zailak eragin ahal izatea.

b) Inpugnazioa oinarritua egotea administrazio publikoen eta administrazio prozedura erkidearen araubide juridikoari buruzko legedian zehazturiko zuzenbide osozko deuseztasuneko kausetakoren batean.

3. Inpugnatutako egintzaren exekuzioa eten eginen da tributudunaren eskariz, baldin eta, errekurso edo erreklamazio ekonomiko-administratiboa jartzerakoan, erregelamenduz eskatzen diren bermeak aurkezten baditu.

4. Errekurtsoa ebatzi behar duen organoak errekursoa izan duen egintzaren exekuzioa eten dezake, bermerik gabe, nabari baldin bada hura diktatzean akats aritmetiko, material edo egitateko bat izan dela.

5. Jarritako erreklamazioa ezatsi dela-eta, tributu zorra pagatzerakoan, berandutza interesak, etenaldiak irauten duen denbora osoari dagozkionak, ordainduko dira foru lege honen 50.2.c) artikuluan ezarritako zenbatekoan.

6. Berraztertze errekursoa jarri izanagatik erabakitzen den etenaldiak erreklamazio ekonomiko-administratiboan ere erregelamenduz ezarritako kondizioetan segituko du.

7. Tributudunak administrazioarekiko auzi-errekurtsoa jartzen badu, bide administratiboan erabakitako etenaldiak segituko du, aski bermerik dagoeno, harik eta organo judizial eskudunak aipatu etenaldiari dagokion erabakia hartzen duen arte.

149. artikulua. Bermeen kostuen itzulketa.

1. Tributu administrazioak tributu zor baten exekuzioa eteteko aurkeztutako bermeen kostua itzuliko du, haren zenbatekoa konprobatu ondotik, zor hura epai edo ebazpen administratiboaren bidez bidegabekoa dela deklaritzen denean eta aitorten hori irmo bilakatzen denean.

Tributu zorra partzialki bidegabekoa dela deklaritzen bada, aipatu bermeen kostuari dagokion partera iritsiko da itzulketa.

Itzulketaren prozedura eta abalaz besteko bermeen kostua zehazteko modua erregelamendu bidez erregulatuko dira.

2. Era berean, jarritako errekursoa edo erreklamazioa partzialki onartzen diren kasuetan, tributudunak eskubidea izanen du ekarritako bermearen murriztapen proportzionala izateko, erregelamenduz ezartzen diren baldintzetan.

3. ATALA

Berraztertze errekursoa

150. artikulua. Errekurtsoaren erregulazioa.

1. Tributu egintzen kontrako berraztertze errekursoa aukeran jartzekoa izanen da, eta interesatuek zuzenean jartzen ahal dute egintza horien kontrako erreklamazio ekonomiko-administratiboa.

2. Interesatuak berraztertze errekurtsua jartzen badu, ezin izanen du erreklamazio ekonomiko-administratiboaren erreklamazioa sustatu harik eta berraztertzea espreski nahiz ustez ebatzi arte.

3. Berraztertze errekurtsua jarriko da errekurrituriko egintza kudeaketa bidez diktatu zuen organoan berean, zeina errekurtsua ebazteko gai baita, non eta haren eskumena goragoko beste bati esleitzen ez zaion.

Errekurtsua idatziz jarriko da, egintza jakinarazi eta biharamunetik hilabeteko epean.

4. Berraztertze errekurtsuak espedientean ageri diren arazo guztiak, errekurtsuan agertu edo ez, ezagutarazten dizkio organo eskudunari, haiei buruzko ebazpena eman dezan.

5. Berraztertze errekurtsua ezetsi egin dela ulertuko da baldin eta jarri zenetik hilabete bat igaro bada eta epe horretan berraztertze errekurtsuari buruzko ebazpen espresurik jakinarazi ez bada.

6. Berraztertze errekurtsu baten ebazpenaren kontra ezin daiteke berriro horrelako errekurtsorik jarri.

151. artikulua. Etenaldiaren eragina.

Berraztertze errekurtsuak eten egiten ditu beste errekurtsu edo erreklamazio batzuk paratzeko epeak. Epe horiek hasi-hasieratik kontatzen hasi beharko dira isilbidez ezetsi dela ulertzen den egunetik aurrera edo, bestela, emandako ebazpena jakinarazten den egunetik.

4. ATALA

Inpugnazio ekonomiko-administratiboak

152. artikulua. Modalitateak.

Erreklamatu daitezkeen egintzen inpugnazio ekonomiko-administratiboak modalitate hauetan sailkatzen dira:

a) Erreklamazio ekonomiko-administratiboa

b) Aparteko berrikuspen errekurtsua.

153. artikulua. Organo eskuduna.

Inpugnazio ekonomiko-administratiboaren ardura eta ebazpena Nafarroako Gobernuari dagozkio. Eginkizun horiek horretarako propio sortutako organo bati esleitzen ahal zaizkio.

Nafarroako Gobernuaren ebazpenek bide administratiboa agortuko dute eta haien kontrako administrazioarekiko auzi-errekurtsua jartzen ahalko da, jurisdikzio horrek berak duen Legeari jarraikiz.

154. artikulua. Erreklamazioetan uki daitezkeen gaiak.

Erreklamazio ekonomiko-administratiboa dela ulertuko da ondoko gaiak ukitzen dituen, bertan egitatezko arazoak eragiten badira nola Zuzenbidezkoak:

a) Tributuak eta ordainarazpen parafiskalak kudeatu eta ikustatu, baita, oro har, Nafarroako Ogasun Publikoaren Zuzenbide Publikoko dirusarrera guztiak bildu ere.

b) Foru lege bidez horrela ezartzen direnei buruzko beste edozein gai.

155. artikulua. Inpugnatzekoak izan daitezkeen egintzak.

1. Erreklamazio ekonomiko-administratiboak planteatu daitezke, aurreko artikuluan mugatu diren gaiei buruz, ondoko egintzak aurkatzeko:

a) Eskubide bat behin-behinekoz nahiz behin betikoz aitortu edo ukatzen edo obligazio bat deklaratzeko dutenak.

b) Tramitezko egintzak, gaiaren funtsa zuzenean nahiz zeharka erabaki, kudeaketa prozedurari epemuga jarri, ezinezko bihurtu, haren jarraipena eten, edo interesatua babesgabe uzten dutenak.

2. Tributu kudeaketari dagokionez, inpugnatzeko modukoak dira, bereziki, honako hauek:

A) Ondoko egintza administratiboak:

a) Behin-behineko edo behin betiko likidazioak.

b) Autolikidazio bat zuzentzeko eskaeraren ondorioz ematen diren ebazpen espresuak nahiz ustezkoak.

c) Ondasunen eta eskubideen balioaren konprobazioak onesten dituztenak, bai eta balore edo oinarriak finkatzeko egintzak ere, haiek erregulatzen dituen araudiak horrela ezartzen badu.

d) Tributu arloko salbuespen edo hobarien araubideak alde aurretik aitortzen edo ukatzen dituztenak.

e) Tributudun bati aplikatzeko den tributu araubidea ezartzen dutenak, etorkizunean hark bere kargura izanen dituen obligazioak, are formazkoak ere, determinatzen dituen heinean.

f) Tributu zehapenak ezartzen dituztenak.

g) Diru bilketazko kudeaketak sortutakoak.

h) Aurrekoen bestera, tributu arloan diktatutako arauetan espreski inpugnatzekoak direla adierazten direnak.

B) Ondoko tributu ekintzak:

a) Tributu arloan eragina izan dezaketen egintzak, legeak aurreikusitakoak.

b) Legeak konturako dirusarrerak edo atxikipena egitera behartutako pertsonen burutzen dituzten konturako dirusarrerak edo atxikipenak.

156. artikulua. Erreklamazioak bultzatzeko legitimazioa.

1. Erreklamazio ekonomiko-administratiboak bultzatzea zilegi dute:

a) Tributudunek.

b) Beste edozein pertsonak, haren interes legitimoak kudeaketako egintza administratiboek ukituak gertatzen badira.

2. Ez daude legitimatuak:

a) Funtzionarioak, non eta aitorturik duten eskubideren bat gertutik eta zuzenean urratzen ez zaien.

b) Partikularrak, Administrazioaren delegazioz edo haren agente nahiz mandatari gisa dihardutenean.

c) Salatzailleak.

d) Itun edo kontratu baten indarrez tributu obligazioak beren gain hartzen dituztenak.

157. artikulua. Berrikuspenaren anpliazioa.

1. Erreklamazio ekonomiko-administratiboak organo eskudunari jakitera emanen dizkio, ebazpena eman dezan, kudeaketa espedienteak bildutako arazo guztiak, interesatuek planteatutakoak izan ala ez.

2. Aurrean adierazitakoari jarraikiz, organo eskudunari iruditzen bazaio interesatuek planteatu ez dituzten arazoak aztertzea eta haiei buruzko ebazpena ematea komeni dela, prozeduran ageri direnei azalduko die eta 15 eguneko epea jarriko die alegazioak egin ditzaten.

158. artikulua. Prozedura.

1. Erreklamazio ekonomiko-administratiboa idatziz egingen da, errekurrituriko egintzari edo, bestela, berraztertze errekurtsoren isilpeko ezespeneri buruzko jakinarazpena egin eta biharamunetik hilabeteko epean.

2. Erreklamazio ekonomiko-administratiboek gehienez ere urtebete iraunen dute. Epe hori iraganik, interesatuak erreklamazioa ezetsizat hartzen ahal du, bidezkoa den errekurtsoa jarri ahal izateko. Azken errekurtsorik hori jartzeko epea aurrekoa ezetsi eta biharamunetik hasiko da kontatzen.

3. Jarritako erreklamazioa onartzearen ondorioz lehen sartutako dirua itzuli behar baldin bada, interesatuak eskubidea izanen du dirusarrera egin zuen egunetik sorturiko berandutza interesak eskuratzeko.

159. artikulua. Berrikuspenarako aparteko errekurtsoa.

Berrikuspenarako aparteko errekurtsoa jarriko da araubide juridiko eta administrazio prozedura erkideari buruzko legediak ezarritako araubideari jarraituz.

XEDAPEN GEHIGARRIAK

Lehena.-Nafarroako Ogasun Publikoari buruzko foru legearen aldaketa.

Foru Lege honek indarra hartzen duenetik ondorioak izanen dituztela, Nafarroako Ogasun Publikoari buruzko abenduaren 26ko 8/1988 Foru Legearen ondoko artikulua honela erredaktatu dira:

Bat. 17. artikulua.

"17.1. artikulua. Nafarroako Ogasun Publikoak jaso behar dituen tributuak, ordainarazpen parafiskalak, prezioak eta, orokorrean, eskubide publikoko dirusarrera gisako diru kopuruak kobratzeko, lege ezarritako ahalmena izanen du eta kasuan kasuko prozedura administratiboei jarraikiz jokatu du.

2. Tributuen kudeaketa Tributuei buruzko Foru Lege Orokorrean xedatutakoari lotuko zaio.

3. Eskubide publikoko gainerako dirusarreraren kudeaketa berariazko xedapenetan eta osagarri gisa Tributuei buruzko Foru Lege Orokorrean xedatutakoari lotuko zaio.

4. Artikulu honen 1. zenbakian biltzen ez diren Nafarroako Ogasun Publikoaren eskubideak zuzenbide pribatuaren arau eta prozedurei jarraikiz gauzatu dira."

Bi. 19. artikulua.

"19.1 artikulua. Kontrako xedapen espresua, foru legearen mailakoa, ematen ez den bitartean, inolako ohararazpen eta errekerimendurik gabe, Nafarroako Ogasun Publikoari zor zaizkion zenbatekoek indarra duen berandutza interesa sortuko dute, hura sortu zeneko aldiari dagokiona, haien epea akitu eta biharamunetik hasi eta erabat ezeztatu arte.

Aurreko lerrokadan aurreikusitakoa aplikatuko zaie entitate finantzario laguntzaileek, bulego lidikatzaileek eta Nafarroako Ogasun Publikoaren kontura dirua biltzen ari diren entitateek bildutako zenbatekoei, baldin eta ezarritako epean zenbateko horiek sartu ez badira.

2. Berandutza interesa legeak ezarritako diru-interesa izanen da, lege berezietan ezarritakoa galarazi gabe."

Bigarrena.-Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko Foru Legearen aldaketa.

Ondorioak foru lege honek indarra hartzen duenetik izanen dituela, Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko abenduaren 30eko 22/1998 foru legearen 91.4 artikulua honela erredaktatu da:

"4. Artikulu honetako 1. idatz-zatian ezarritako itzulketa egiteko epea pasatu eta Ekonomi eta Ogasun Departamentuari egotz dakizkikeen arrazoiengatik itzulketa egiteko agindurik eman ez bada, itzuli beharreko kopuruari berandutza interesa aplikatuko zaio, Tributuei buruzko Foru Lege Orokorraren 50.2.c) artikulua ezarritakoa, itzulketa egiteko epea amaitzen den egunetik pagamendua agintzen den egunera arte, subjektu pasiboak hala eskatu beharrik izan gabe"

Hirugarrena.-Sozietateen gaineko Zergari buruzko Foru Legearen aldaketa.

Ondorioak foru lege honek indarra hartzen duenetik izanen dituela, Sozietateen gaineko Zergari buruzko abenduaren 30eko 24/1996 Foru Legearen 86.4 artikulua honela erredaktatu da:

"4. Artikulu honetako 1. idatz-zatian ezarritako itzulketa egiteko epea pasatu eta tributu administrazioari egotz dakizkiokeen arrazoiengatik itzulketa egiteko agindurik eman ez bada, itzuli beharreko kopuruari berandutza interesa aplikatuko zaio, Tributuei buruzko Foru Lege Orokorrari buruzko 50.2.c) artikulua ezarritakoa, itzulketa egiteko epea amaitzen den egunetik pagamendua agintzen den egunera arte, subjektu pasiboak hala eskatu beharrik izan gabe."

Laugarrena.-Balio Erantsiaren gaineko Zergari buruzko Foru Legearen aldaketa.

Ondorioak foru lege honek indarra hartzen duenetik izanen dituela, Balio Erantsiaren gaineko Zergari buruzko abenduaren 30eko 19/1992 Foru Legearen 61.3 artikulua honela erredaktatu da:

"3. Artikulu honetan eta hurrengoan aipatzen diren kasuetan, Administrazioak behin-behineko likidazioa egin beharko du Zerga itzul dadila eskatzen den aitorten-likidazioa aurkezteko epea bukatu eta sei hilabeteko epearen barnean.

Aitorten-likidazioaren edo, bestela, behin-behineko likidazioaren ondorioz itzultzeko diru kopururik gertatzen bada, tributu administrazioak ofizioz itzuliko du, bidezkoak izan daitezkeen likidazioak, behin-behinekoak nahiz behin betikoak, galarazi gabe.

Behin-behineko likidazioa lehenengo lerrokadan ezarritako epean egin izan ez bada, tributu administrazioak ofizioz itzuliko du eskatutako diru kopururaren zenbateko osoa, bidezkoak izan daitezkeen likidazioak, behin-behinekoak nahiz behin betikoak, galarazi gabe.

Zenbaki honen lehenengo lerrokadan ezarritako epea pasatu eta tributu administrazioari egotz dakiokeen arrazoiengatik itzulketa pagatzeko agindurik eman ez bada, itzuli beharreko kopuruari berandutza interesa aplikatuko zaio, Tributuei buruzko Foru Lege Orokorraren 50.2.c) artikulua tributu zorretarako ezarritakoa, itzulketa egiteko epea amaitzen den egunetik pagamendua agintzen den egunera arte, subjektu pasiboak hala eskatu beharrik izan gabe.

Erregelamendu bidez zenbaki honetan aipatzen den ofiziozko itzulketa egiteko prozedura eta modua ezarriko dira."

Bosgarrena.-Oinordekotzaren eta Dohaintzen gaineko Zerga.

Foru Diputazioak 1970ko apirilaren 10eko Erabakiak, Oinordekotzaren gaineko Zerga ordainarazteko Arauak onetsi zituenak, V. tituluko VIII. kapituluaren ezarritako obligazioak ez betetzea Tributuen Foru Lege Orokorrean xedatutakoaren arabera zehatuko da.

Seigarrena.-Aitorten-likidazioen edo autolikidazioen, tributuetan eragina duten egintzen eta konturako dirusarreraren edo atxikipenen inpugnazioa.

Aitorten-likidazioak edo autolikidazioak, tributuetan eragina duten egintzak eta konturako dirusarrerak edo atxikipenak inpugnatzeko bidea araudi berariazkoan erregulatuko da.

Zazpigarrena.-Ekonomi eta Ogasun kontseilariari baimena eman zaio Foru Agindu bidez erregula dezan foru lege honen 90. artikuluan aipatzen diren zergadun eta entitateek zein kasu eta baldintzatan aurkezten ahal dituzten baliabide elektroniko, informatika eta telematikoak erabiliz aitortenak, jakinarazpenak, aitorten-likidazioak, autolikidazioak edo eta tributuen arloko araudiak eskatutako beste agiri guztiak.

XEDAPEN INDARGABETZAILEA

1. Foru lege honek indarra hartzean indarrik gabe geldituko dira hemen ezarritakoari kontra egiten dioten xedapen guztiak eta, bereziki, ondoko hauek:

a) Nafarroako Ogasun Publikoa.

-Nafarroako Ogasun Publikoari buruzko abenduaren 26ko 8/1988 Legearen 17.2 artikulua aldatu zuen apirilaren 2ko 4/1996 Foru Legearen xedapen gehigarria.

b) Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zerga.

-Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren xedapenen Testu Bategina onetsi zuen urriaren 3ko 212/1986 Legegintzako Foru Dekretuaren hamargarren kapitulua.

-Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko abenduaren 30eko 22/1998 Foru Legearen VIII. tituluko I, IV eta VI. kapituluak; IX. eta X. tituluak; eta 68, 83, 87, 88, 89 eta 90. artikulua.

c) Ondarearen gaineko Zerga.

-Ondarearen gaineko Zergari buruzko azaroaren 19ko 13/1992 Foru Legearen 27. artikulua, 35. artikulua eta Lehen xedapen gehigarria.

d) Sozietateen gaineko Zerga.

-Sozietateen gaineko Zergaren xedapenen Testu Bategina onetsi zuen ekainaren 13ko 153/1986 Legegintzako Foru Dekretuaren IX. kapitulua.

-Sozietateen gaineko Zergari buruzko abenduaren 30eko 24/1996 Foru Legearen VII. tituluko IV. eta VI. kapituluak eta VIII. eta IX. tituluak.

e) Balio Erantsiaren gaineko Zerga.

-Balio Erantsiaren gaineko Zergari buruzko abenduaren 30eko 19/1992 Foru Legearen 117. artikulua.

f) Zerga Bereziak.

-Zerga Bereziei buruzko abenduaren 30eko 20/1992 Foru Legearen 49.2 eta 50. artikulua.

g) Ondare Eskualdaketen eta Egintza Juridiko Dokumentatuen gaineko Zerga.

-Ondare Eskualdaketen eta Egintza Juridiko Dokumentatuen gaineko Zergaren xedapenen Testu Bategina onetsi zuen apirilaren 26ko 129/1999 Legegintzako Foru Dekretuaren 38. artikulua 1, 2, 3, eta 4. idatz-zatiak eta 39. artikulua 2. idatz-zatia.

-Ondare Eskualdaketen eta Egintza Juridiko Dokumentatuen gaineko Zergaren Erregelamendua onetsi zuen maiatzaren 17ko 165/1999 Foru Dekretuaren 85. artikulua 1, 2, 3, eta 4. idatz-zatiak eta 86, 87, 96, 97, 100, 101, 102, 109 eta 110. artikulua.

h) Oinordekotzaren gaineko Zerga.

-Oinordekotzaren gaineko Zerga ordainarazteko Arauak onetsi zituen Foru Diputazioaren 1970eko apirilaren 10eko

Erabakiaren artikulua hauek: 8, 22, 202, 203, 204, 205, 206, 222, 223, 226, 228, 232, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 248, 249 eta 290.

-Oinordekotzaren gaineko Zerga ordainarazteko Arauak onetsi zituen Foru Diputazioaren 1970eko apirilaren 10eko

Erabakiaren V. tituluko IX, X eta XI. kapituluak, 338.1goa, artikulua hiruugarren, laugarren eta bosgarren letrakadak izan ezik.

i) Beste xedapen batzuk.

-1981eko Nafarroako Aurrekontu Orokorrei buruzko Foru Parlamentuaren 1981ko maiatzaren 19ko Erabakiaren 40. artikuluko 3. zenbakia eta 44 eta 45. artikulua.

-987ko ekitaldiko Nafarroako Aurrekontu Orokorrei buruzko abenduaren 26ko 19/1986 Foru Legearen 38 eta 40. artikulua.

-988ko ekitaldiko Nafarroako Aurrekontu Orokorrei buruzko maiatzaren 12ko 3/1988 Foru Legearen 70. artikulua.

-989ko ekitaldiko Nafarroako Aurrekontu Orokorrei buruzko maiatzaren 2ko 3/1989 Foru Legearen 67. artikulua.

-identifikazio Fiskaleko Zenbakia erregulatzeari buruzko uztailaren 31ko 182/1990 Foru Dekretuaren 14.4 artikulua.

-991ko ekitaldiko Nafarroako Aurrekontu Orokorrei buruzko otsailaren 26ko 5/1991 Foru Legearen 67. artikulua.

-Tributuen arloko hainbat gai erregulatzen dituen apirilaren 19ko 3/1994 Foru Legearen 4. artikulua.

-Tributuen arloko aldaketei buruzko abenduaren 30eko 23/1998 Foru Legearen Lehen xedapen gehigarria.

2. a) Tributu arloko arau-haustek eta zehapenak foru lege honetan eta gainontzeko tributu arauetan ezarritakoak gobernatuko ditu.

b) Balio Erantsiaren gaineko Zergari buruzko abenduaren 30eko 19/1992 Foru Legeko 116.2 artikulua indarrean iraunen du.

3. Indarra duten arauetan espreski indargabetzen diren xedapenei buruzko aipamenak ulertu beharko da haiek erregulatzen duten gai bera foru lege honetan erregulatzen duten xedapenei egiten zaizkiela.

AZKEN XEDAPENAK

Lehena.-Indarra hartzea

Foru Lege honek 2001eko apirilaren 1ean hartuko du indarra eta honakoetan aplikatuko da:

a) Egun horretatik aurrera egiten diren arau-hausteetan, bai eta handik aurrera sortzen diren legez eska daitezkeen errekaruetan, lotzen zaizkien tributuen ordainarazpen eguna edozein dela ere, foru lege honen 14.2 artikuluan xedatutakoa galarazi gabe.

Foru Lege honen 52.3 artikuluan ezarritako errekaruak aplikatuko zaizkie aldez aurreko errekerimendurik gabe epez kanpora aurkeztutako aitorten-likidazioen edo autolikidazioen dirusarrerei, bai eta aldez aurreko errekerimendurik gabe epez kanpora aurkeztutako aitortzen onduziozko likidazioei, baldin eta hark indarra hartzen duenetik aurkezten badira.

Foru Lege honen 117.1 artikuluan ezarritako errekaruak aplikatuko zaizkie exekuzio aldiko tributuzko pagamenduei, aldi horren hasiera Legeak indarra hartu ondoren gertatu baldin bada.

b) Tributuen arloko kudeaketa nahiz diru bilketako prozeduretan, eta orobat, tributuzko ikuskapenen eta administrazio bideko egintzen berrikuspenen prozeduretan, aipatu dataz geroztik hasitakoak badira. Lehenagotik hasitakoak aurreko araudiak gobernatuko ditu, harik eta bukatu arte.

Hala ere, zehapenak jartzeko ez da subjektu arau-haustearen tributuzko egoera konprobatzeko eta ikertzeko konprobazio prozeduretan irekitako espedientea erabiliko, baldin eta konprobazio horietan foru lege honek indarra hartzen duenean dagozkion aktetan ekintzen emaitza oraindik jaso ez bada.

Bigarrena.-Foru legearen garapena.

1. Nafarroako Gobernuari baimena ematen zaio foru lege hau garatu eta exekutatzeko behar diren xedapen guztiak eman ditzan.

2. Arau horiek onesten ez diren bitartean, erregelamenduzko arauak indarra izaten segituko dute, foru lege honi kontra egiten ez dioten heinean.